Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Matthaeus Marci

Viri Clarissimi M. Samuelis Bohl Grammatica Hebraea : exhibens Praeter Generalia Principia, Et Communes Partes Orationis Consecutionem Accentuum In Libris Tam Prosis (ceu vocantur) Quam Metricis Ut et Veram Naturalem Et Generalem Syntaxin. Et Alias Speciales Observationes

Rostochi[i]: Hallervordius: Mederus, 1638

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363

Druck Freier Zugang

Ic
1881.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0001
DFG

14.2.

(Ic – 1881. <R>

I, 13.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0002
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0003
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0004
DFG

VIRI CLARISSIMI

M. SAMUELIS BOHL

GRAMMATICA HEBRÆA

exhibens

Præter GENERALIA PRINCIPIA, ET COMMUNES PARTES ORATIONIS

CONSECUTIONEM ACCENTUUM

IN LIBRIS TAM PROSIS (ceu vocantur) QUAM METRICIS

Ut et

VERAM NATURALEM ET GENERALEM SYNTAXIN, ET ALIAS SPECIALES OBSERVATIONES,

in Tabulas redacta & publicata

a

MATTHÆO MARCI Colberg. Pomerano.
S. S. Theolog. Studioso.

Ex Bibliotheca Academica Rostochiensi

ROSTOCHI,
JOHANNIS HALLERVORDII BIBLIOPOLÆ SUMPTIBUS.

Litteris MICHAELIS MEDERI, *Anno* M. DC. XXXVIII.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0005
DFG

ILLUSTRISSIMIS ac CELSISSIMIS PRINCIPIBUS ET DOMINIS,

DNO CHRISTIANO
DNO CAROLO
} Ducibus Megapolitanis, Principibus vetustæ gentis Henetæ, Comitibus Swerini, Dynastis Rostochii & Stargardiæ. *Dominis meis clementissimis.*

Quanta sit, Illustrissimi Principes, *accuratissimæ cognitionis L. Hebraicæ, non dicam, utilitas, sed inevitabilis necessitas, illi demum experiuntur, qui pro conscientiæ suæ dictamine Scripturam Canonicam V. T. recte explicare præsumunt. Nunquam nostræ Ecclesiæ defuerunt Viri, qui hac luce tenebras irruentes felicissimè quovis tempore propulsarunt; defuerunt autẽ sæpè, qui illis semotis adhiberi potuerunt: non quasi nõ substituti essent virus viri, sed accuratissimis explicatoribus Scripturæ S. explicatores: Non quasi non fuissent qui puritatem conservassent, sed qui eandem fecissent magis limpidam & splendentem. Unde sæpè quod alii invenerunt, alii, paucis mutatis, pro suo invento venditarunt, & ipsimet existentes desides, aliorum tantum fruiti sunt laboribus. Hæc quidem â me non ideo dicta esse accipiantur, quasi aliorum laboribus frui non liceat, commodius enim esset, ut illi, qui ingenio & dexteritate, & veræ scientiæ fundamento carent, ad certos quosdam, pro ratione status sui, Authores ablegarentur, ne, dum ipsi nova comminisci volunt, deliria tantum ex insano depromant capite. Sed hoc tantum intendo, ut ii qui præ aliis instructi sunt mediis ad Scripturæ S. interpretationem necessariis, laboribus suorum Prædecessorum non sint contenti, sed potius iisdem lucubrationes suas addant, ab iis attextam telam pertexant, & ad felicissimum exitum perducant, quo illa quæ hactenus forsan obscura visa sunt, magis elucescant. Si verò in explicatione scripturæ (nam de eo eruditionis genere mihi tantum est sermo) major lux inferri, & semel bene introducta, ne extinguatur, conservari debeat, Linguæ Hebrææ cognitione omnino opus erit. Dum autem linguam Hebræam nomino, non respicio ad semiobularem ejusdem cognitionem, juxta quam radices extrahere, magnum est, textum Hebraicum cum interlineari versione legere, miraculum, & una vel altera voce Hebraica immixtâ superbire posse, divinum est; hâc enim licet quis imbutus sit, nihilominus tamen alienis oculis videre, & semper dubius hærere cogitur: Sed eam intelligo, quâ doctus Scripturam Sacram rectè vertere, recte versam defendere, & rectè defensam demonstratione & firmâ ratione munire novit. Hæc autem quam necessaria sit in præsenti seculo eruditissimo, verbis vix ac ne vix quidem exprimi potest. Hæretici enim his annis id unicè egerunt, ut Linguæ Sanctæ & Philosophiæ studium excolentes, quæ â nostris piè dicta erant, destruerent, magnumq; sibi applausum conciliarent, adeo quidem, ut & ex ipsis Pontificiis surrexerint excellentissimi interpretes, è quorum numero si nominarem* Menochium Esthiũ & Sanctiũ; *quivis facile mihi adstipularetur: Maxima itaq; efflagitat necessitas, ut & nos linguam hanc nobis ita reddamus familiarem, ne adversarios nobis palmam præripere patiamur. Quemadmodum autem sine Grammaticâ nullam linguam addiscere possumus, ita etiam sine eâdem frustra sanctæ hujus Linguæ cognitio speranda est, præsertim cum Spiritus S. ita se se astrinxerit Grammaticalibus Regulis, ut contra easdem in tota Scripturâ S. nihil occurrere, certissimus sim; omnes ergo nervi erunt intendendi, ut ea rectissime proponatur, ne fundamento male locato, omne quod superstruitur corruat. Illud vero hactenus in vestra, Illustrissimi Principes, Academiâ factum esse notorium est, adeo, ut merito ambigam in hac Academiâ â primâ ejusdem fundatione tot studiosos vixisse, qui textum authenticum ipsimet legere & scrutari potuerint, quam quot per Dei gratiã hodie in eâdẽ inveniuntur. Cathedræ his annis factæ sunt Hebraicæ, Moses & Prophetæ suâ linguâ prose contra obloquẽtes publicè disputarunt. Nova audita est Apodixis, tam positus vocum, quam ministerii sensus ex Accentibus; adeò ut si hæc & talia ita continuentur, Judæos in Jerusalem & Rabbinos in Synagogis in propriâ lingua informandos & reformandos esse, nullum sit dubium. Quod dum magno fervore & felici conatu præstitit* Clarissimus Dn. *M. BOHL,* Lingu: Sanct: propagator solertissimus, Præceptor meus, dum vivo, honorandus; *mearum partium esse putavi, ut dum ille Apodixi dandæ insudaret, ego propediem divulgandæ Grammaticæ incumberem; Percepi enim non tantum hic Rostochii, sed etiam alibi non sine maximo desiderio efflagitari ejusdem publicationem. Quã cum ob certas rationes, præsertim Apodixin, Script. S. concernentes,* Bohlius *recusavit, urgeor ego ipso quasi invito, â bibliopolâ, ut & aliis sat multis, ut huic labori manum admoveam. Quamvis autem non ignarus sim, quod plures conscriptæ extent Grammaticæ, quam forsan requirerentur ad tegendum universum Varnum; quod procul dubio etiam Bohlium deterruit, cujus principium tale est; quod* pessima etiam Grammatica Tyroni hujus Linguæ sufficiat, modo ea rectè propinetur & imbibatur, *unde maxime dissuadet alterâ relictâ alteram amplecti; Suscepi tamen in me (ipso Autore consentiente) onus hanc etiam Grammaticam in lucem emittendi, præsertim cum deprehenderim in eâ (quod tamen citra jactantiam dictum volo) eas inveniri regulas, eas regularum rationes, quas alibi perpetuo inveniri vix credo. Ut taceam, sufficienter in eâdem proponi Consecutionem Accentuum & Idiotismum linguæ. Si autem fortè adhuc quid deesse putetur, existimo illud inserendum esse Apodixi; Cognovi enim ne unicum apicem specialiter mutatum esse, cujus accuratissima ratio nobis non debeat esse cognita. Præterea etiam vidi â multis in hac Academiâ Grammaticam hanc teri, ab aliquot etiam Magistris in privatis collegiis prælegi. Studui ergo (non sine labore) ut eandem in Tabulas redigerem, ac ita redactam luci exponerem, quò non modo inservirem illis, qui eam nondum viderunt, ejusdemq; divulgationem hactenus summopere expetiverunt, sed & præsertim iis, qui illam manu descriptam secum habent, eandemq; partim ab Autore, partim ab alius Magistris prælectam audiverunt. Et licuti communis experientia condocefacit, quod res in Tabulis (uti vocant) propositæ facilius percipi ac imbibi queant, ita hanc etiam Grammaticam in Tabulis hisce facilimo negotio memoriæ imprimi posse, ac propterea cuivis non ingratam fore, omnino confido.*

Vestro autem Augustiss: Nomini, Principes Illustrissimi, Tabulas hasce Grammaticales *humillimè inscribere volui, nullus dubitans, quin eæ VV. CC. acceptæ futuræ sint, non quidem propter meam tenuitatem, neq; ob eum, â quo eæ principaliter proficiscuntur, (qui licet in multorum oculis pretiosus sit, multis tamen exosus est factus, forsan cum non tantum suos discipulos sed & alios, quamvis gradu diverso, indoctos faciat) Verum ob ipsam materiam quam tractant, & Linguam S. cujus fundamenta proponunt. Quam ut etiam* vos *promoveatis, vestra jubet pietas & religio. Gratiosis ergo oculis, Domini clementissimi, has chartas respicite, meq; & mea studia vestra clementiâ & Ducali gratiâ prosequimini.*

Exaltet Vos nomen Dei Jacob, mittat auxilium suum vobis ex Zion Deus Israelis, memor sit omnium subditorum vestrorum pro vobis supplicationum, & è sanctuario suo vos fulciat. *Scribebam Rostoch. Dominicâ Palmarum Anno* 1638.

Illustriss. V. V. C. C.

Humillimus servus

MATTHÆUS MARCI,

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0006
DFG

TABULA GENERALIS
EXHIBENS SERIEM LIBRORUM ET CAPITUM.

- GRAMMATICA HEBRÆA absolvitur duobus libris:
  - PRIOR. agit de ETYMOLOGIA. & dividitur in partes
    - GENERALEM quæ continet
      - I. CONSONANTES Cap. I.
      - II. VOCALES Cap. II.
      - III. SYLLABAM, & ejus accidentia Cap. III.
      - IV. ACCENTUS Cap. IV.
    - SPECIALEM quæ exhibet
      - I. PARTES ORATIONIS quæ sunt
        - VERBUM cujus notatur,
          - ANALOGIA Cap V.
          - ANOMALIA Cap. VI.
        - NOMEN Cap. VII.
        - PRONOMEN Cap. VIII.
        - PARTICULÆ Cap. IX.
      - II. FIGURAS GRAMMATICAS. Cap. X.
  - POSTERIOR agit de SYNTAXI; & comprehendit
    - REGIMEN quod duplex est nimirum
      - CONSTRUCTIONIS: Cap. I.
      - AFFIXIONIS Cap. II.
    - IDIOTISMUM LINGUÆ Cap. III.

Sequuntur TABULÆ SPECIALES, exhibentes Capitum Membra, & Membrorum paragraphos.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0007
DFG

CAPUT PRIMUM agit.

I. Generaliter de LECTIONE (Membr. I.) quæ absolvitur

1. CONSONANTIBUS, (§.1.) quæ sunt: אבגדהוזחטיכלמנסעפצקרשת (§.2.)

2. VOCALIBUS, quæ distinguuntur in
- quinq; magnas, quæ sunt אָ אֵ אִ אוֹ אוּ
- quinq; parvas, quæ sunt אַ אֶ אֱ אֲ אֳ (§.3.)

3. MINISTRO (seu Scheva) cujus notetur
1. OFFICIUM; quod est, trahere literam, sub qua stat, vel ad præcedentem vel ad sequentem Syllabam. Hinc etiam planè non venit in numerum Vocalium, neq; legitur, sed tantum habet tendentiam ad lectionem (§.4.)
2. ANOMALIA, quando in fine dictionis sub עחה post quatuor ultimas Vocales magnas loco Scheva subintellecti ponitur pa- (tach furtivum, quod ante Consonantem quasi profertur e.g. קוֹחַ
3. COMPOSITIO quæ fit per ־ per ֵ per ֶ et est Chatephbatach, Catephsegol, Chatephcamets (§.5.)

I. SCRIPTIO (Membr II. §.1.) quæ supra est exhibita. Hoc loco de ea notetur
1. Regula, quod omnes literæ sint scribendæ æquali longitudine, præter קיל (§.2.)
2. Usus ejusdem, in Masora Textuali (§.3.)

II. FORMÆ MUTATIO, quæ fit ob finem in literis כמנפצ, quæ in fine ita scribuntur: ךמןפץ (§.4.)

III. FORMÆ DILATATIO, cui ob complendam lineam subjacent hæ literæ אהלמת, ita dilatari solitæ אהלמת (§.5.)

IV. PRONUNCIATIO (Memb III.) quæ consideratur ratione Instrumenti cujus ope profertur. (§.1.) Notanda ergo veniunt

1. IPSA INSTRUMENTA (§.2.) quæ sunt Guttur, Labia, Palatum, Dentes, Lingua; quorum literæ sunt אהחע (§.3.) בומפ (§.4.) גיכק (§.5.) דטלנת (§.6.) זסצרש (§.7.)

2. INSTRUMENTORUM QUORUNDAM MIXTIO Linguæ scilicet & palati in literis dentalibus & lingualibus, quæ arctissima affinitate inter se conjunctæ sunt, & ope palati etiam extra proprium & adæquatum Instrumentum proferuntur. Unde etiam apud Latinos Hebraistas vocari solebant Linguapalatinæ (§.8.)

3. LITERARUM UNIUS INSTRUMENTI PERMUTATIO seu alternatio; tam in ipsa Linguâ, quam in reductione ad aliam, quæ etiam specialiter competit dentalibus & lingualibus quasi essent literæ unius Instrumenti e.g. Hebr. שׁור Ch. תּור (§.9.)

V. MOTUS & QUIES. (Membr. IV.) Sunt enim consonantes

1. MOBILES (§.1.)
1. APPELLATIONIS RATIO. Dicuntur enim quiescentes, non quod semper quiescant, sed quod possint quiescere (§.2.)
2. QUIETIS DESCRIPTIO. Ubi sciendum, quod litera dicatur quiescere, quando Scheva, per quod ad præcedentem Syllabam attrahi posset, repsuit, vel Vocalem propriam pro lubitu amittit. e.g. בראשית (§.3.)

Ubi quiescant nempe
- non in initio Ibi enim sunt vere mobiles (§.4.)
- sed in fine & medio.

3. CERTA QUIETIS DETERMINATIO. quæ docet.
- in medio post quatuor priores Vocales magnas, & duas priores parvas e.g. פָּלָא (§.5.) &c. בָּאתִי
- in fine post omnes Vocales magnas et Segol e.g.

1. De א quod
- quiescat
- non quiescat ante aliam Vocalem (§.6.) Unde observandum
  - de patach, si ratione formationis præcedere debeat, quod mutetur in camets, בְּרָא pro בְּרַא
  - de Scheva expresso in fine ante א occurrente, quod stet loco Segol per quod sequens א debet moveri e.g. חֲטָא pro חֲטַא

2. De ה quod
- quiescat
  - non in medio
  - sed in fine tantum & quidem post camets, tsere, cholem, segol, e.g. אֲגָלָה בָּלָה
- non occurrat post alias Vocales Unde si ratione formationis præcedat sbirek magnum vel schurek, mutatur in joth, & præcedente chirek, ex duobus joth fit unum e.g. גָּלוּי pro גָּלוֹה (§.7.)

Quomodo, vel quibusnã præcedẽtibus Vocalibus quiescant Ubi sciendum

3. De ו quod quiescat post Cholem & Schurek. Ubi simul nota
1. de kybbuts ante ו, quod sit legendum ut Schurek, vel plane (abjiciendum e.g. יָקוּמוּ
2. de kamets parvo ante ו, quod sit legẽdũ ut cholẽ לְשׁוָאוֹל
3. de chirek ante ו, quod notet, ו esse י prolongatum e.g. הָוֹא pro הִיא (§.8.)

4. De י quod
1. tantum quiescat in chirek, tsere, & segol, item, kamets, quando immediate (te sequitur י e.g. עֵינָיו וּבָרָיו
2. præcedente scheva, vel sit abjiciendum, vel dicendum, appositum esse more Syrorum. præsertim in secundâ fœminina, Præteriti e.g. אָתִי (תּ e.g. גּוֹי (§.10.) pro שָׁמְתִּי (§.9.)
3. vere moveatur post schureck & cholem, quatenus nimirum occupat vices

4. SPECIALES quædam Nota.
1. de quiete implicita quando litera quiescens non expresse scribitur, Vocalis tamen homogenea ex formâ vocis satis de quiescente testatur e.g. עֵינָו pro עֵינָיו (§.11.)
2. de quiescentium abundantiâ, ita nobis visâ, quando posi Vocalem magnam sine necessitate nobis cognita, quiescens appropriata reperitur. e.g. קָם pro קָאם (§.12.)
3. de quiescentium facilimâ inter se permutatione seu alternatione, cujus causa procul dubio residebit in distinctione e.g. נָשׁוּ pro נָשׁוֹא (§.13.)
4. de diphthongescentiâ literarum ו & י, juxta quam vere moventur עֲשָׂו עֵינַי (§.14.)
5. de quiete mediatâ, quando tales literæ mediantibus aliis quiescunt e.g. נֵיא (§.15.)
6. de quiete impropriâ literæ שׁ in voce יִשָּׁכֵר (§.16.)

Specialiter de CONSONANTIBUS. In quibus observanda sunt sex.

1. SEORSIM ubi videndæ,

RADICALES de quibus notetur
1. Quænã sint, nimirũ, quæ perfectæ Voci superaddi non possunt, qu: s: נרזחטסעפצקר (§.2.)
2. Quotnam occurrant in qualibet dictione, nimirum tres, (§.3.) eæq;
- vel explicitè quando in perfectis vocibus sensibus exponuntur (§.4.
- vel implicitè videlicet in iis Verbis, in quibus quædam radicalis est abjecta. e.g. יִתֵּן à R. נָתַן (§.5.)

Serviles, quæ (nõ semper serviunt sed) servire ie. perfectæ voci superaddi possunt, & sunt reliquæ omnes (§.6.) Notetur a. de iis quod sint duplices, videlicet
- Essentiales sine quibus vox non potest esse quæ est e.g. אָפְקֹר
- Extra essentiales sine quibus vox esse potest, quæ est לְפָקֹר

VI. OFFICIUM. (Membr. VI.) Cujus ratione Consonantes sunt vel Radicales vel Serviles, (§.1.) quæ considerantur,

2. CONJUNCTIM Ubi notetur.

1. GENERALIS Regula, quod serviles possint fieri radicales, non vero radicales possint fieri serviles (§.7.)

2. RADICALIUM & SERVILIUM CONNEXIO, quæ fit per Scheva (e.g. נִפְקֹר) Ubi notetur.
- accipiat Scheva, Expressum cum eadem nullis involvitur accidentibus. e.g. פְּקֹר (§.10.)
- de prima radicali quod (§.9.) idque vel
  - Subintellectum, quando ea post servilem vocali parva insignitam habet dagesch & vocalem e. g. יִפֻּקֹר
  - (§.11.) Quia enim dagesch forte duplicat literam, erit יִפְּקֹר (forte e.g. נִפְקֹר (§.12.)
- non accipiat Scheva, quando secunda radicalis habet dagesch

VII. ROBUR. (Membr. V.) Quod exhibet Tabula sequens.

de litera servili
1. Quod mutet Scheva in vocalem parvam, quando prima radicalis habet Scheva, e.g. יִפְקֹר (§.13.)
2. Quod in certis casibus accipiat camets vel tsere vel schurek vel cholem. Nimirum, quando numerus radicalium est implicitus e.g. יָקוּם (§.14.)

- ROBUR (de quo agitur Memb. V) Consonantibus additur
  - Seorsim & quidē
  - Conjunctim Ubi notatur utrius q̄
    - I. PER DAGESCH, (§ 1.) quod est punctum ventri literarum insertum (§ 2.) Est autem vel Forte vel Lene, De utrog agitur.
      - 1. Descriptio, respectu sedis & officij, quod nimirum
        - Forte possit esse in omnibus literis (extra gutturales & ר) quas duplicat (§. 3.)
        - Lene autem tantum inveniatur in literis בגרכפת & (juxta Veteres) in certis casibus implicitè in Resch, à quibus aspirationem tollit. Cui (scil. Leni) opponitur virgula Raphe, - scribi solita in superficiebus literarum בגרכפת e. g. תִּרְצַח (§ 5.)
      - 2. Distinctio, quæ consistit in eo, quod
        - Forte nunquam occurrat post scheva, neq; ab initio, nisi præcedat litera quiescens.
        - Lene nunquam inveniatur post Vocalem, (nisi forsan in Vocibus אַתְּ & בָּתִּים) & semper ab initio, nisi præcedente quiescente, (§. 6.)
      - I. DE DAGESCH LENI, de quo sciendum, quod ponatur in literis בגרכפת
        - Ab initio
          - 1. non præcedente literâ quiescente (§. 7.)
            - 1. quando litera actu non quiescit. Et ita diphthongescentes nihil hic impediunt aut promovent, e. g. הַרְכֵּי בְנָלוֹת (§. 7.) Unde & post Nomen יהוה in literis בגרכפת occurrit dagesch Lene, quatenus legendum אֲדֹנָי (§. 8.)
            - 2. quando quiescens notata est accentu regio, e. g. וַיְהִי בַּיָּמִים (§. 9.)
            - 3. quando quiescens post se habet, vel eandem, vel cognatam, i. e. ejusdem organi literam, e. g. וַיְהִי בְּבֹאָם (§. 9.) Ubi simul duo nota.
              - 1. quod Kimchius quædam loca excipiat nim. ex 1. Sam. 10 5. Psal. 142. 17. Job. 33. 7. quibus duo addit quæ à Masoretis non sunt notata, videlicet Gen. 40 10. Zach. 2. 14.
              - 2. quod בכ, בר, כר hoc privilegio non gaudeant, e. g. וְיִהְיֶה בְּפֶלַח (§. 10.) quo etiam pertinent בר בפ e. g. אוֹ בְרַל
            - 4. quando ipsa litera prima, tertia facta, raphatur, e. g. וְשַׁמְתִּי כַּרְכֹּר
            - 5. quando prima litera habet Regem (i. e. explicante R. Aschenazj, vocalem) e. g. וְהָיְתָה בָּבֶל

          Aliæ notæ, certæ quidem, at visæ intricatæ hic omittuntur.
        - In medio & quidem
          - Communiter post scheva stans post vocalem parvam, aut longam cum accentu, e. g. עַבְדִּי, יָכֹלְתִּי (§. 11.) Quod tamen accipiendum conditionaliter, nimirum, nisi præcedens scheva
            - 1. natum sit ex ־ vel ‥ vel ׃ Imperativi aut Infinitivi e. g. עִמְרִי, מַלְכִי (§. 12.)
            - 2. causa sit, quod præcedens scheva compositum mutatum sit in vocalem parvam, e. g. נַעֲמָרָה (§. 13.)
            - 3. tantum ab accedentem servilem extra essentialem dicatur trahi ad præcedentem syllabam, cum alias initiale existens ad sequentem trahendum erat, e. g. לְנִבוֹל (§. 14.)
            - 4. habeat post se literam paragogicam, ן vel ר vel syllabam וֹת non intercedente ר e. g. נַלְרוֹת (§. 15.)
          - Specialiter in voce שְׁתַּיִם (§. 16.)
        - In fine nimirum
          - post scheva, stans post vocalem parvam, aut ei homogeneam, e. g. פָּקְדָתָּ (§. 17.)
          - post patach vicarium stans loco scheva, in eodem casu, e. g. שָׂמַחְתָּ (§. 18.)
      - II. DE DAGESCH FORTI, Cujus observād.
        - 1. Divisio In
          - CHARACTERISTICUM, quod certam formam vocis indicat, (§. 20.) Estq; vel
            - in secunda radicali, & ita denotat Conjugationem secundam. & Nomina ex eâ formata, e. g. רַתּוּק פֶּקֶר (§. 21.)
            - in primâ radicali vel ei præfixâ servili (§. 22.) & ita est
              - 1. Relativū, quod occurrit post הַ aut שֶׁ vel שַׁ e. g. שֶׁשָּׁז פַּחְנִי (§. 23.)
              - 2. Articulare, quod invenitur post הַ, aut (extruso ה) post particulas quasdam inseparabiles patachatas, e. g. כַּשֶּׂלֶג הַגְּבָעוֹת (§. 24) Distinguitur à Relativo ex contextu, & expositu vocum. (§ 25.)
              - 3. Emphaticum seu demonstrativum, quod itidem invenitur post הַ, distingvitur autem ex contextu, imprimis ex repetitione (§ 26.)
              - 4. Conversivum, quod imponitur literis, ב, ת, י post ו conversivū e. g. וַיִּתֵּן (§. 27.)
          - COMPENSATIVUM quod compensat literam abjectam, e. g. הַגִּיר pro הִנְגִּיר (§. 28.)
          - EUPHONICUM melioris soni gratia impressum (§. 29.) quod occurrit.
            - ab initio in certis casibus [§. 30.] videlicet
              - 1. ob רָחִיק, quando virgula Maccaph habet ante se
                - Vocem terminatam ה quiescente post ־ & ׃ e. g. אֲעֲשֶׂה־לָּךְ (§. 31.)
                - Pronomen מַה e. g. מַה־זֹּאת In qua voce aliquando ה abjicitur e. g. מַתְּלָאָה (§. 32.)
              - 2. ob אָתָא מֵרָחִיק quando in dictione terminata ה radicali post (׃) aut servili post ־ & habente post se dictionem monosyllabam, vel dissyllabam penacutam, accentus est in penultimâ, e. g. עֲשֵׂה כֹּל (§. 33.)
              - 3. (Quamvis non adeo frequenter) quando post alias Vocales præter ה sequitur monosyllaba, vel dissyllaba penacuta, & accentus est in penultima, e. g. קִימוּ צְאוּ (§. 34.)
              - 4. Quando Vocem habentem accentum in ultima, insequitur alia dictio, itidem habens accentum in ultimâ, e. g. אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר (§. 35.)
            - In medio (§. 36.) videlicet
              - 1. in litera schevatâ præcedente Vocali parva, e. g. מְקֻדָּשׁ
              - 2. post vocalem longam ex scheva natam, e. g. חָרְלוּ pro חָדְלוּ
              - 3. ex resolutione vocalis magnæ, גְּמַלִּים pro גְּמָלִים
          - POTENTIALE cujus notanda venit
            - 1. Sedes quæ est
              - in litera tertia, cujus secunda similiū est abjecta, e. g. קָל pro קָלַל
              - in Joth, quod locum literæ ה occupavit, præcedente chirek magno, e. g. נָקִי (§. 38)
            - 2. Expressa scriptio, Ubi observandum quod hoc dagesch
              - vere se exserat, quando litera, in qua latet, accipit vocalem, aut scheva expressum, e. g. סַבּוּ, סַבּוּ (§. 28.)
              - videatur se exseruisse in voce אַתְּ, De quo consulatur author.
        - 2. Abjectio, quæ fit Euphoniæ gratiâ
          - 1. propter Meteg, e. g. חָלְלוּ pro חָלָלוּ
          - 2. propter resolutionem vocalis parvæ & dagesch, e. g. יִתְפְּקְדוּ pro יִתְפַּקְדוּ (§. 37.)
  - II. Per MAPPIK, punctum ventri literæ ה insertum Notetur autem ejus sedes quod
    - sit tantummodo in litera ה, quam à quiete liberat, e. g. אֱלֹהַּ (§. 40.) Unde etiam efficitur quando illa litera accipit vocalem propriam. e. g. אֱלֹהִים (§. 41.)
    - non sit in litera Joth, nam punctum quod in ea conspici solet, est dagesch forte, e. g. גְּנֻבָּה

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0009
DFG

CAP. II. agit de VOCALIBUS, quarum theoria est duplex.

GENERALIS. *Prout de illis actum fuit Cap. I. Memb. 1. Quo etiam Lectorem remittit Membrum I. hujus Capitis.*

SPECIALIS, *prout præcipuè in hoc Capite considerantur* & ita accidunt iis quatuor.

I. QUALITAS. (Memb. II.) *Juxta quam sunt vel* PERFECTÆ *vel* IMPERFECTÆ (§. 2.) *ubi notetur*

1. De Perfectis, *quod sint quinq; illæ magnæ, quæ cum unâ Consonante etiam sine accentu & dageſch forti, sine sequenti ſcheva, possunt constituere syllabam. e.g.* מָנָה (§. 3)

2. De Impefectis, *quod sint quinq; parvæ, quæ sine ſcheva & duabus Consonantibus, sine accentu, vel dageſch forti non constituunt syllabam, e.g.* שִׁבֶּר נֶפֶשׁ (§. 4.)

3. De perfectis & imperfectis simul, *quod ob accentum Vocales parvæ fiant perfectæ, magnæ autem imperfectæ, e.g.* קְטֹן (§. 5.)

II. FORMA, (Memb. III.) *quæ est satis manifesta (§. 1.) Notanda tamen venit h. l. distinctio quarundam vocalium, quarum forma videtur esse eadem. Sunt autem illæ*

1 Kamets magnum ׳ & Kametsparvum ׳ (§. 2.) quæ distinguuntur.

1. ex syllabarum constitutione, *nam*

Kamets magnum semper absolvit syllabam, *ideoq; si occurrat*

Kamets parvum non absolvit syllabam, *sed post se habet dageſch forte, vel ſcheva sine accentu, e.g.* קָדְשִׁי רָנוּ (§. 3.)

ante dageſch forte, *habet accentum tonicum, e.g.* יָמָּה

ante ſcheva, *habet Meteg euphonicum, e.g.* פָּקְדוּ (§. 4.) *Ubi simul nota quod etiam* kametsparvum *in certis casibus habeat Meteg. nimirum.*

1. *quando sequitur chatephkamets, e.g.* וְחַלִּי (*modo kamets non sit natũ ex dageſch forti & vocali parvâ, tunc enim est kamets magnum, e.g.* הָאֲנִי *ex* אֲנִי (§. 5.)

2. *quando sequitur kametschatuph natum ex chatephkamets ob sequens ſcheva expressum, e.g.* מָאסְכֶם *pro* מָאְסְכֶם (§. 6.)

2. ex ſcriptionis variatione, *quia kametsparvum, etiam aliquando ita pingitur* ׳: *ut eandem habeat formam cum chatephkamets. Et hoc fit indifferenter, ex ceptis duobus casibus, in quibus non* ׳: *ſed* ׳ *ſcribitur, nimirum*

1. *quando sequitur chatephkamets, e.g.* מָאְסֶם *non* מָאָסֶם

2. *quando ipſum* ׳ *in fine vocis ob* ו *conversivum ponendum fuit, e.g.* וַיִּקְקֹם *non* וַיִּקֹּם (§. 7.)

2. Chirek magnum & chirek parvum, *nam chirek magnum induit quandoq; formam chireck parvi, ita tamen ut maneat verè magnum.* Distinctio petenda est.

1. Ex naturâ & definitione Vocalium magnarum & parvarum, *e.g.* הִצַּנְנִי

2. Ex analogâ flexione & punctorum mutatione, *e.g.* הַפְקִירוּ *pro* הִפְקִירוּ

3. Ex sequenti dageſch forti, *quod nunquam est post chirek magnum, e.g.* הַחִתָּתָ

4. Ex sequenti ſcheva, *quod itidem nunquam reperitur ante chirek magnum, e.g.* פָּרְשְׂכֶם (§. 8.)

3. Schurek & Rybbuts. *quia*

Schurek quandoq; induit formam ׳ Rybbuts, *& tamen revera est ſchurek (§. 9.)* Distinctionis rationem ſuppeditat.

1. analoga vocis flexio, *e.g.* יָקוּמוּ *ex* יָקוֹם

2. Vocalium natura, *e.g.* שֶׁעָלִים (§. 10.)

Kybbuts *econtrà* induit formam ׳ Schureck. Distinctio petitur ex naturâ & robore vocalium, *e.g.* מָעוֹזִים *pro* מָעֻזִּים (§. 11.)

III. ALTERNATIO (*Memb. IV*) *quæ duplex est (§. 1.)*

1. USUALIS *quâ indifferenter (ceu videtur) Vocalis pro Vocali ponitur.* Juxta hanc alternant

1. Chireck magnum & tſere *in Futuro 2. Conjugationis tertiæ, e.g.* יַפְקִיד & יַפְקֵד (§. 2.)

2. Patach & tſere
- *in ſecunda & tertia conjugatione activa.*
- *in primâ passivâ, e.g.* תְּשָׁבַר & תְּשָׁבֵר (§. 3.)
- *in primâ activâ. e.g.* נַשׂ & נֵשׂ *sic* יֹאמַר & יֹאמֵר (§. 4.)

3. Schurek & Cholem, *quæ tamen tantummodo dicuntur alternare, (§. 5.)*

4. Kametsparvum & Kybbuts.
- 1. *sub charactere Conjugationis 3. passivæ, e.g.* הָפְקַד & הֻפְקַד
- 2. *quando cholem mutandum est in Vocalem parvam, sic dico* עָזִּי & עֻזִּי *ab* עֹז (§. 6.)

5. Kametschatuph & cholem. *Exemplum ſolet proponi in voce* מְשֻׁכּוֹ, quæ etiam in alia formâ legitur מָשְׁכוּ (§. 7.)

6. Patach & Chirek parvum, *præsertim ob dageſch forte se exserens, e.g.* בְּתוֹ & בַּתוֹ (§. 8.)

Et hæc alternatio suâ non caret ratione

2. NECESSARIA Juxta quam necessariò ponitur

1. pro Chirek magno, tſere *quando sequitur dageſch potentiale, e.g.* הֵקֵל *pro* הֵקִיל (§. 9.)

2. pro Patach, Segol *quando patach ponendum erat ante gutturales Kametzatas vel chatephkamets habentes, e.g.* לֶהָבָה *pro* לַהֲבָה (§. 10.)

3. pro Segol, Patach *sub & ante literas* ה ח ע *quotiescunq; dictionis naturâ paroxytinæ finem vel occupant, vel immediatè præcedunt, e.g.* נֶחַל *pro* נָחַל (§. 11.) Ubi obiter notand. quod Wejamejerus excipiat

tria, *quæ segol retinent & patach respuunt nimirum* לֶחֶם בֶּטֶן אֶהֶל

unum, *quod utramq; formam admittit, videlicet* רֶחֶם & רַחֶם (§. 12.)

4. pro Segol, Kamets, *in unicâ Voce* אֶרֶץ *quando præponitur* ה *articulare. Dico enim* הָאָרֶץ (§. 13.)

5. pro Patach, tſere, *in iis Verbis quæ in Futuro primo & secundo primam radicalem abjiciunt, e.g.* שֵׁב *pro* שַׁב (§. 14.)

3. EUPHONICA, *Juxta quam alternant*

1. Segol & Scheva, *e.g.* חֶטְאָ חֶטְאִ (§. 15.)

2. Chirek & patach & quidem
- *vel* libere *nimirum in generalibus.*
- *vel necessariò*
  - 1. *in vocibus specialibus, e.g.* תְּהַלֵּךְ *& in hoc casu chireck semper appositum habet Meteg.*
  - 2. *ante affixa, e.g.* יְלַדְתִּיךְ *pro* יְלַדְתִּיךָ (§. 16.)

3. Patach & Segol, *Dico enim* שְׁאֶלְתֶּם & שְׁאַלְתֶּם (§. 17.)

IV. MUTATIO, (*Memb. V.*) *De qua vid. Tabul. seq.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0010
DFG

MUTATIO VOCALIUM, (Memb. IV.) duplex est

Impropria, quando ob certa accidentia Vocalis mutatur in aliam Vocalem (§. 1.) Specialiter autem hæc mutatio instituitur.

1. Ob dageſch potentiale ſe exſerens, & ita camets, tſere, cholem, *exiſtentes ante tale dageſch, mutantur in oppoſitas parvas, nimirum* ׳ ׃ ֑ *in* - . ׇ *e.g.* שַׁבַּי, קָנִי, תָּמִים (§. 2.)

2. Ob ſubſequens ſcheva, *& ſic huic mutationi ſubjacet*:

1. Chirek magnum, *ubi tamen diverſa eſt ratio chirek puri & impuri, nam*
   - *purum mutatur in hoc caſu* *in patach ſc. in Præterito, e.g.* הִפְקַדְתִּי *pro* הִפְקִידְתִּי
     in tſere, ſc. in Futuro, e.g. תַּפְקֵדְנָה *pro* תַּפְקִידְנָה (§. 3.)
   - *impurum, ne mutetur, ſubſequens ſcheva mutat in cholem, e.g.* הַקְיֹמֹתִי *pro* הַקִּימֹתִי (§. 4.)
2. Tſere proprium *in Præterito, quod in patach mutatur, e.g.* פֵּקַדְתִּי *pro* פָּקַדְתִּי (§. 5.)
3. Schurek verborum, *quod in ſegol mutatur, aut, (ſi manere velit) mutat ſcheva in ſegol præcedente kamets, e.g.* תָּשׁוּבְנָה *vel* תְּשֻׁבְנָה (§. 7.) *Huic Schurek in poſteriori caſu* — *ſimile eſt Joth impurum, quod etiam in Futuro utroq; mutat : in ׳ præced.: e.g.* תְּבִיאֵנָה *contrariatur tſere, loco chirek magni poſitū, hoc enim ſimpliciter manet, e.g.* תָּשֻׁבְנָה (§. 8.) — *Et hujus mutationis ratio philologo debeat cognita eſſe.*

3. Ob accentum ex ultima ad penultimam retractum, *& ita mutantur* Cholem, Tſere *in* Kametsparvum, Segol — *etiamſi in fine ob, ו converſivum ex chirek magno, ſchurek nata ſint, e.g.* וַיָּקָם *pro* וַיָּקֹם וַיֹּאמֶר *pro* וַיֹּאמֶר (§. 6)

4. Ob accentum deſcendentem, *& hac ratione mutatur* cholem penultimæ Syllabæ:
   - *in Kametsparvum, quando ſequens Segol accipit Scheva, e.g.* קָדְשִׁי *pro* קָדֹשִׁי
   - *in Scheva, quando ſequens Segol mutatum eſt in Camets (quod in plurali fieri debet;) e.g.* קָדְשִׁים (§. 9.)

5. Ob defectum imponendi dageſch:

1. Characteriſtici, *& hanc quidem ob cauſam ſolent mutari* Camets, Tſere & Cholem *in oppoſitas parvas*
   - 1. ante Reſch, *e.g.* בְּרֶךְ *ſic* מְבֹרָךְ *&c.* (§. 10.)
   - 2. ante gutturales, *ubi tamen maximum obſervandum eſt diſcrimen, nam*
     1. ח & ה *talem mutationem præcedentium vocalium, ſeu compenſationem abjecti dageſch, plane non admittunt, e.g* שָׁחַת (§. 11.
     2. א & ע *admittunt eam tantummodo in certis verbis, nim. in*
        - *Sex* verbis toraliter, *qualia ſunt* צָאָה גָּאַל בָּאַר מָאַן נָאַר פָּאַר
        - *Sex* verbis, particulariter (*i.e. extra præteritū*) *quæ ſ.* נָאָץ שָׁאַר נָעַר נָאַף תָּאַב תָּאָה *quibus add.* בָּעַר, *quod requirit compenſationem in Iuſinito* (§. 12.)

2. Articularis, *& in eo caſu notandum* de patach, *quod*
   - *aliquando maneat (§. 13.) nimirum ante* עחה *e.g.* הַהֵרֹכֵל (§. 14.) *Ubi tamen excipe*
     1. ע *& interdum quoq;* ח *non cametzatas proprie, e.g.* הָעוֹלוֹת (§. 15.)
     2. ה & ע *cametzatas in monoſyllabis, e.g.* הָעֹם (§. 16.)
     3. חָם & הָן *e.g.* חָם (§. 17.)
   - *aliquando mutetur in Camets, quod fit ante* א *e.g.* הָאִישׁ (§. 18.)

3. Compenſativi, *& hac ratione ſupra nominatæ vocales* Camets, tſere, cholem
   - *mutantur in oppoſitas parvas,* communiter, *e.g.* יִעֲשֶׂה *pro* יְעַשֶּׂה (§. 19
   - *non mutantur,* ſpecialiter *ante* ח *quando videlicet exiſtit*
     - tertia radicalis, *cujus ſecunda ſimilis eſt abjecta, e.g.* שַׁחוּ
     - ſecunda radicalis, *cujus prima Nun eſt abjecta, e.g.* נָחַם (§. 20.)

Propria, quæ ſit præcipue, ob augmentum ſyllabarum & accentuum deſcenſionem. Subjacent autem huic mutationi Vocales

1. Penultimæ Syllabæ, *videlicet*, Camets, Tſere, Segol ſequente Segol vel patach vicario, *quæ mutantur in ſcheva, e.g.* דָּבָר *â* דְּבָרִים, צֶלַע *â* צְלָעוֹת (§. 21. (*cui tamen non ſubjacet* Kamets.
   - 1. Impurum, (*quæ abjectam literam in ſe continet*) *e.g.* פָּרָשִׁים
   - 2. Stans ſub litera dageſſata fortiter *e.g.* בְּקַשָּׁתִי (§. 22.)
   - 3. Diſtinctivum,

2. Ultimæ Syllabæ *videlicet*

1. Segol *quod mutatur*
   - *in plurali numero in* ׳ *e.g.* מְלָכִים
   - *in duali & cum affixis in* (:) קַרְנַיִם
   - *in motione generis fœminini in* (:) מַלְכָּה *& ut dicetur, quandoq; in camets* (§. 23.)
2. Cholem purum, *quod etiam mutatur in* (:)
   - *in Verbis ſemper* פְּקֹד *â* פְּקֻדִי
   - *in Nominibus* quandoq; אַרְמֹנוֹת *ab* אַרְמוֹן (§. 24.)

3. Tſere & quidem
1. Purum. *Syllabam ſimplicem in medio conſtituere aptum. Hoc enim itidem mutatur in ſcheva, ſi nullum ſcheva vel camets præceſſerit.* פְּקֹד *â* פְּקֹדָה (§. 25.)
2. In Monoſyllabis, *Ubi ob varia accidentia variat. Nam*
   - *aliquando mutatur in Scheva,* בְּנִי *â* בֵּן
   - *aliquando manet,* זֵר *â* זֵרוֹת (§. 26.)

4. Patach *de quo ſciendum, quod ob conſtituendam ſyllabam*
- in Verbis, *mutetur in ſcheva,* פָּקְדָה *niſi ſequatur ſcheva expreſſum,* פָּקַדְתָּם
- in Nominibus
  - *vel requirat poſt ſe dageſch,* גַּלְגַּלִּים
  - *vel mutetur in camets,* גַּלְגָּלִים (§. 27.)

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0011
DFG

- I. SIMPLICITAS & COMPOSITIO (Memb. I. §. 1.) Est autem Syllaba triplex
  - 1. Simplex, in qua cum una Consonante occurrit una vocalis eaq; vel magna, e.g. דָּבָר / vel parva accentu notata, מוֹלֶדֶת (§. 3)
  - 2. Composita, in qua cum una Vocali duæ Consonantes concurrunt: explicitè אֶרֶץ / implicitè, ita ut una consonans lateat in dagesch forti, e.g. פִּקֵּד (§. 4.)
  - 3. Mixta, impropriè loquendo, in qua invenitur sine accentu, sine dagesch, una Consonans, & una Vocalis parva, sed quæ: vel stat ante literam dagessandam fortiter, e.g. שַׁחַת / vel habet meteg, e.g. וַאֲנִי (§. 5.)

- II. Compositionis MINISTER seu SCHEVA, : (Memb. II.) Est autem hic minister vel
  - Expressus qui occurrit
    - Sub litera initiali ubi notetur ejusdem: Officium, quod est, trahere literam sub qua stat ad subsequentem syllabam, e.g. פִּקֵּד (§. 2.) — Sonus, qui ex ratione ministerii videtur esse ille, qui est in reliquis linguis, e.g. plenus &c. (§. 3. Quia autem ejusmodi sonus sæpe impeditur â difficili combinatione literarum. Ideoq; Judæorum Dd. tradiderunt certas hac de re Regulas (§. 4.) (Quibus tamen non est opus quando combinatio est facilis) Sunt autem illæ.
      1. Scheva, ante gutturales, habet tendentiam ad sonum ejus Vocalis quæ sequitur, e.g. שֹׁאֵר (§. 5.)
      2. Ante Joth habet tendentiam ad I. e.g. (§. 6.) וַיִּרְעוּ Vajiduu.
      3. Ante alias literas habet tendentiam ad A. צְבָאוֹת Zabhaoth (§. 7.)
      4. Si accesserit Gajah legitur cum dilatatione שָׁאוּ (§. 8.)
    - Sub mediâ. Ubi literum notetur
      - 1. Officium, quod trahat literam suam ad syllabam
        - Præcedentem, (§. 10.) sc. quando præcedit vocalis parva, aut ei æquipollens magna accentu tonico notata, e.g. בְּיָתָהּ פִּקְּדוּ (§. 11.)
        - Sequentem, quando nimirum præcedit
          - vocalis magna, pura, seu quæ non habet accentum. פִּקְּדוּ
          - Scheva aliud, idq; expressum יִפְקְדוּ / subintellectum per dagesch
          - vocalis parva, per meteg determinata, (§. 12.) הַלְלוּ
      - 2. Sonus, qui talis est qualis fuit ab initio, & quando literæ non possunt connecti, habet etiam talem tendentiam qualem habuit ab initio.
  - Subintellectus, Cujus observetur
    - 1. Sedes, quæ est in omni literâ finali (exceptis quiescentibus, (§. 13.)
    - 2. Expressa scriptio, quæ est vel
      - in medio, nimirum in augmento vocis, ubi litera scheva subintellectum continens, nisi accipiat vocalem, ipsum scheva scriptum exhibet, e.g. פָּקַד פָּקְדָתְּ (§. 14.)
      - in fine
        1. in litera ה e.g. בְּרֵהּ (§. 15.)
        2. in literis, ברטפקת quando præcedit scheva aliud, aut ejus loco positum patach furtivum, e.g. שָׁמַחְתְּ אַל־תִּסְחָף (§. 16.) quibus literis Erpenius addit. ש & ג (§. 17.)
    - 3. Sonus, de quo notandum, quod
      - aliquando habeat tendentiam ad eam vocalem, quæ sequitur in alterâ dictione, nim. si scheva expresse ponatur, & sequatur gutturalis non interveniente accentu, e.g. שִׂמְחִי אֵלָיִךְ (§. 18.)
      - aliquando plane non debeat audiri, nim.
        - quando sequens dictio incipit â scheva נַפְתִּי אֱלֹהִים
        - quando sequitur pausa. וּבֵרְכָהּ: (§. 19.)

- III. MINISTRI. VICARIUS seu PATACH FURTIVUM, (Memb. III.) cujus notanda est sedes, quæ duplex
  - 1. Propria & genuina quam habet
    - 1. Communiter, sub literis ה ח ע finem dictionis facientibus, & quidem
      - tantum ante priores quatuor Vocales magnas, שָׁמֵעַ &c. (§. 1.)
      - non autem ante kamets, quamvis ex hoc videatur concludi posse ex voce תִּרְצַח quæ occurrit in Decalogo, nihil tamen est, quia duplex accentuatio requisivit utrumque & ר & ־ (§. 2.)
    - 2. Specialiter, sub ח & ע post vocales parvas, quando ratio formationis requirit ut ante ultimam literam scheva sit ponendum, e.g. יִחַר שָׁמַחְתָּ (§. 3.)
  - 2. Accidentalia & Impropria, quam accipit, quando vocalem propriam, cujus beneficio locum erat sortitum, extrudit & se substituit. In quo casu ad vocalium dignitatem evehitur, e.g. נִצָּמַח pro נִצְמְחוּ (§. 4.)

CAP. III. agit de SYLLABA De qua observanda sunt 4tuor

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0012
DFG

IN SCHEVA COMPOSITUM *Ubi notetur.*

I. COMPOSITIO שְׁ SCHEVA, *quæ fit, quando ad sui perfectionem assumit* { ־ ֲ ֱ ֳ } & est { ־ *Chatephpatach* ; ־ *Chatephsegol* (§.1.) ; ־ *Chatephkamets*

II. COMPOSITIONIS FUNDAMENTUM, *quod est* literarum gutturalium pronunciatio (§.2.) *Ubi observ. quod, sicuti gutturales ex hoc fundamento abhorrent à Scheva simplici, ita, cadente eodem fundamento, illud non omnino respuant* (§. 3.) Possunt itaq; ה ח ע in certis casibus assumere Scheva simplex, videlicet
1. *ante Iohr. e.g.* הָיָה
2. *post accentum tonicum e.g.* שָׁמַעְתֶּם (§.4.) בָּטָחְנוּ
3. *ante literas* בגרכנת *e.g.*

sub א, ר
1. In Futuro primo & quandoq; in Infinito *e.g.* אֶמֹר (§.7.) *Ubi simul nota, quod sub aliis literis in hoc tempore idem non obtineat, nisi expresse ponatur distinctionis ratio,* עָנוּ עָנוּ
2. In Futuro secundo sub א servili sequente vocali perfecta sub ר *e.g.* אֶזְרָה
3. In Nominibus incipientibus ab אלי & אלו *e.g.* אֱלֹהַּ (§.8.)
4. In certis vocibus *quales sunt* אָדָם אֱוִיל אֲיִל אֵשֶׁת אֲמוֹנָה אֱנוֹשׁ אֱנוֹ אֲחִי אֲיָלוֹת *& aliæ paucissimæ* (§.9.)
sub ע in tribus Vocibus עֲנוֹת עֲזוֹז עֲלִי (§.10.)
sub ה & ח in verbis חיה & היה *de quibus alio loco* (§ 12.

1. Chatephsegol *quod occurrit* — Abinitio *ubi est chatephpatach e.g.* §6 אַמַּרְתֶּם nisi ex alio principio assumatur — 1. Regulariter sub literis gutturalibus *& quidem*

2. Chatephkamets *quod invenitur*
1. quando scheva mutatur ex cholem *e.g.* אֹהֶל *ex* עָנִי חֳרִי חֳלִי *&c.* אָהֳלִים
2. in quibusdam Nominibus *videlicet*
magnam *e.g.* צָעֳקָה (*excep* אָהֳלָה)
parvam *constituentem syllabam compositam aut mixtam e.g* §.13 תַּחֲשׁוּ

In medio *ubi observetur.* — *In Specie* de catephpatach quod assumatur post vocalem
1. Patach - -] *requirit* יַאֲמִינוּ
2. Segol - -] אֶעֱשֶׂה (§.14.
3. Kametsparvum] הֶעָמֶר

Ingenere de quovis scheva composito, quod talis debeat esse compositio, qualem requirit vocalis parva præcedens. *Ea sisit*

4. Chirek parvũ, *mutatur.*
Cõmuniter *in segol* (*& ita requirit* ־ֶ) *e.g.* הָאֱמִין (§.15.)
Specialiter in patach (*& ita requiret* ־ַ) *videlicet* — In Futuro secundo;
1. quando existente prima radicali עחה 2da radicalis accipit cholem *e.g.* יַחֲבֹשׁ
2. quando primâ radicali existente ע secunda accipit segol. *e.g.* תַּעֲנֶה (§.16.)
In Præterito Conjugationis primę *passivæ, quando tertia radicali existente* ת *primæ radicali litera* נ *præfigitur e.g.* נַעֲשָׂה (§.17.)
5. Kybbuts *alternat cum kamets parvo, sub charactere tertiæ Conjugationis passivæ, (& ita requirit* ־ֻ) *e.g.* חֻעֲמַר *non* הֶעָמַר (§.17.)

III. PRÆCISA COMPOSITIONIS DETERMINATIO, ostendens. Ubi hæc vel illa compositio locum habeat. *Occurrit autem tale scheva compositum,*

2. Irregulariter, sub literis non gutturalibus, *quæ ea in parte gutturales sequuntur* (§. 20.) *non quidem ex necessitate, sed ob pronunciationem Et ita assumitur*
chateph patach
1. Sub non gutturalibus (extra בגרכפת) post Meteg pertinens ad Vau copulam præfixam Syllabæ schevatæ. e.g. וְזֹחַב (§. 21.)
2. Sub secunda radicali tertiæ simili, etiamsi occurrat litera בגרכפת *e.g.* רִבְבוֹת (§. 22.)
3. in aliis etiam locis. *e.g.* חֻבְרֹכוּ (§. 23.)
chatephkamets, quando scheva simplex mutatum est ex cholem *e.g.* אֳשַׁקְּרָה (§. 24.)

IV. VARIA שְׁ *SCHEVA COMPOSITI ACCIDENTIA qualia sunt,*
1. Resolutio in Scheva simplex (*sc. post literas serviles essentiales*) manente signo compositionis *e.g.* נֶהְפַּךְ *pro* נֶהֱפַךְ (§.15.)
2. Mutatio præcedentis Scheva, *ad præcedentem Syllabam non attracti,* in Vocalem parvam *e.g.* וַאֲנִי *pro* וְאֲנִי (§.26.)
3. Conversio in Vocalem parvam, *quæ competit* — *Generaliter* omni scheva composito, *quando sequitur aliud scheva expressum vel subintellectum e.g.* יַעַמְדוּ *pro* יַעֲמְדוּ — *Specialiter* תּ chatephpatach *quando præcedit gutturalis e.g.* הַעַת *pro* הֵעַת (§.27
4. Totalis abjectio, *quando scilicet chatephpatach & chatephsegol sub* א *præcedente, sub particula inseparabili patach vel segol, abjiciuntur, manente sub particula præcedente (si fuerit* ־ַ) *patach, (si verò* ־ֶ) *segol. e.g.* בֵּאלֹהִים *pro* בֶּאֱלֹהִים (§.28.) Ubi simul notetur *quod ipsum* א *in tali casu quandoq; abjiciatur, manente sub servili, vocali magna oppositâ, vel parvâ, sequente dageſch e.g.* לְהַכִּיל *pro* לְהַאֲכִיל (§.29.)
Alternatio *videlicet* — שְׁ Chatephpatach & Chatephsegol *quæ fit.* — 1. ob ו conversivum & accentum descendentem *e.g.* וְהָאֲכַלְתִּי *pro* וְהָאָכַלְתִּי (§.30.)
2. ob accedens aliquid *præsertim affixum, & distinctionis rationem e.g.* יֶאֱסְפֵנִי *pro* יֶאֱסֹפְנִי (§.31.)
שְׁ Chatephkamets & chatephpatach, *imprimis* ob vocalem magnam sub servilibus *e.g.* חֳעֲמַר *pro* הֶעָמַר (§.32.)

ANOMALIA MINISTRI seu שְׁ *SCHEVA (Membr. IV.) nihil aliud est quam mutatio ejusdem.*

IN VOCALEM PARVAM. De qua observand.
Generalis Regula: Duobus Schevaim concurrentibus, nec ad diversas syllabas attractis, pro priori assumitur. — Patach יַאֲסִיר — Segol אֶפְקֹד — Kametsparvum הָפְקַד
Quando autem assumatur ֲ *vel* ֱ *aut* ֳ *&c. docet analoga vocis flexio* (§.34.)
Speciales Notæ — 1. *Quod* posteriori scheva abjecto prius redeat *e.g.* פִּקְּדוּ *conf.* פְּקֹדָה (§.35.)
2. Quod in tali concursu literæ gutturales ad tempus cogantur assumere Scheva simplex (§.36.)

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0013
DFG

III.

- GENERALIS, *quando considerantur Accentꝰ* Universaliter & absolutè, *prout occurrunt in Scriptura S. (sine respectu diversorum librorum in quibus diversa conspicitur accentuatio,)* In hac Theoriâ, septem *de Accentibus* notanda veniunt. *nimirũ*
  - I. NATURA (*Membr. I.*) *cujus ratione Accentus est*
    - *vel* Euphonicus (*§. 1.*) *de quo agitur Infra. Memb. 7.*
    - *vel* Tonicus, *qui videtur eandem habere vim quam habet Acutus & Gravis in L. Græca, si extra contextum versus ponderetur,* (*§. 2.*) *non autem elevat syllabam, sed eam tantum aliquomodo suspendit.* (*§. 3.*) *Notetur simul hoc quod in qualibet dictione, unus tantum Accentus tonicus locum habeat, e.g.* בְּרֵאשִׁית *Unde si duo occurrant, certò concluditur alterum esse Euphonicum.*
  - II. SEDES (*Membr. II.*) *quæ est vel in ultimâ aut in penultimâ syllaba* (*§. 1.*) Ad cujus solidiorem cognitionem cõsiderandæ sunt
    - Voces eæque.
      - *vel* nativæ *seu verè Hebrææ*, quæ distinguuntur *in*
        - Monosyllabas, *in quibus de sede accentuum non est dubitandum.* (*§. 3.*)
        - Polisyllabas, *in quibus sedes Accentus est*
          - *vel* in ultimâ, *scilicet* eâ existente magnâ *e. g.* דָּבָר (*§. 4.*) *Ubi observandũ*, quod hoc in casu quædam vocales parvę magnas imitentur, nimirũ,
            1. Patach finale proprium. אוֹצַר פָּקַד (*§. 5.*)
            2. Segol ante ח radicale quiescens, *e.g.* רִחְאָה (*niſi præcedat ſegol, e.g.* לֶחֶם (*§. 6.*)
            3. Segol in Verbis post chirek, *e.g.* דִּבֶּר (*§. 7.*)
            4. Segol in quadratis, *i.e. quæ habent quatuor radicales, e.g.* בִּרְזֶל (*§. 8.*)
            5. Segol ante ם & ן serviles. *e.g.* פִּקְּדָתִם (*§. 9.*)
          - *vel* in pẽultima, *videlicet*, ultimâ existente parva *e. g.* עֲבַר נַפְשִׁי (*§. 10.*) Parvas vocales hac in parte imitantur etiam aliæ *nempe*
            1. Affixa נִי נוּ (*niſi præcedat ſcheva*) מוֹ נָה הוֹ *e.g.* רַבָּרְיָה (*§. 11.*)
            2. Affixum הָ secundæ personæ *in certis casibus, videlicet*
               1. præcedente tertia fœminina præteriti *e.g.* פִּקְּדָתָה
               2. præcedẽte, aut quiescente *etiamsi intercedat Nun epentheticum, e.g.* יְשַׁבְּחוּנָךְ (*§. 12.*)
            3. ח locale & paragogicum in Nominibus pronominibus & Particulis *e.g* מְזֻרְחָה צָפְנָה (*niſi præcedat geminum ſcheva* מִזְרָחָה (*§. 13.*)
            4. Terminationes verbales נָה נוֹת תִי *e.g.* פִּקְּדָנָה (*§. 14.*)
            5. ח paragogicum in Futuris Verborum, in quibus abjecta est
               - *vel* secunda radicalis tertiæ similis, נָבְזֶנָּה
               - *vel* secunda radicalis (*ut plurimũ*) אָקוּמָה *item* קוּמָה (*distinctionis rationem suppeditat intimior accentuum cognitio. sc. in Futuro primo, nam de futuro secundo non est controversia.* (*§. 14.*)
            6. י ו (*non accedente* נ *paragog.*) in verbis, in quibus abjecta est secunda (*radicalis*)
               - vel tertiæ similis *e.g.* סִבִּי
               - vel vau, *e.g.* קוּמוּ, (*quæ tamen patiuntur exceptionem* (*§. 15.*)
            7. Verba Conjugationis tertiæ. *Nam ubicunq; (extra participium & Nun paragog.) est chirek magnum, ibi est quoq; Accentus* תִּפְקְדִי (*§. 16.*)
            8. Joth paragogicum in Nomine non participiali, *e. g.* שָׂרָתִי (*quod Joth distinguendum à Joth affixi, & à Joth aucti, e.g.* חָפְשִׁי (*§. 17.*
            9. Terminatio וֹ in Nominibus non assumentibus ת *e.g.* רָתְחוֹ (*§. 18.*
        - Vel peregrinæ, *de quibus consulendus est usus, e.g.* אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּ (*§. 19.*)
    - Regulæ *quædã generales*
      1. Sedes Accentum optimè cognoscitur ex naturâ Vocalium. *e.g.* סָלָה (*§. 20.*)
      2. Vox una & eadem, aliter atq; aliter accentuata, aliam sortitur significationem, *e.g.* תְּשָׁמֵר *cave* תִּשָּׁמֵר *mane in fecibus.* (*§. 21.*)
  - III. TRANSLOCATIO, (*Membr. V.*) *quæ consistit*
    - 1 In retractione Accentus ex ultima ad penultimam (*§. 1.*) *quæ fit*
      1. ob vicinitatem alterius accentus tonici, *si fieri possit sine confusione. e, g.* פָּשְׁעוּ בִּי (*§. 2.*) *Dicitur vulgò hanc vicinitatem etiam facere posse Vocem posteriorem compositam ex Monosyllabo & præpositione, & habentem accentum in secunda. Exempl. solet proponi* שָׁכַר עֵילֵנוּ (*§. 3.*)
      2. In iis verbis quæ habent ו conversivum ante literas ינת, existente ultimâ literâ verè mobili, duobus vocalibus præcedentibus, *e.g.* וַיֹּאמֶר *pro* וַיֹּאמֶר (*§. 4.*)
      3. post Vocem אַל *e.g.* אַל תִּלָּחֵם (*§. 5.*)
      4. In vocibus עַתָּה אַתָּה אָנֹכִי quando accedit distinctio verè major, *e.g.* אַתָּה אָנֹכִי (*§. 6.*)
      5. ob scheva, quando apponi debet, accentus vere magnus. *In tali enim casu scheva mutatur in vocalem ex quâ fuit profectum, & accentus retrabitur ex ultimâ ad penultimam (niſi accedat Nun paragogicum, e.g.* מָלְאוּ *pro* מָלְאוּ:
    - 2. In rejectione Accentus non distinctivi ex penultimâ ad ultimam, *in personis Præteriti penacutis, (extra primam pluralem) cum iis præponitur ו conversivum, ita ut sequens dictio non habeat accentum in primâ; nec litera quiescens, aut etiam mobilis respectum sortiatur immutabilitatis, e.g.* וְאָמַרְתָּ (*§. 8.*) *Ubi sensus distinctio omnem difficultatem tollit. e.g* וְכָלִיתָ *& absolvisti* וְכָלִיתָ *& absolves.* (*§. 9.*)
  - IV. VIS MUTANDI PUNCTA. (*Memb. VI.*)
  - V. EUPHONIA. (*Membr. VII.*)
  - VI. OPPOSITUM, (*Memb. VIII.*)
  - VII. MINISTERIUM SENSUS (*Memb. IX.*)

  } *Quæ omnia exhibet* TABULA *immediate subsequens Lit. A.*

- CAPUT IV. *agit de* ACCENTIBUS *quorũ Theoria est duplex*
- SPECIALIS, *quando respectivè considerantur Accentus, videlicet* prout occurrunt,
  - *In* LIBRIS PROSIS (*uti vulgò vocantur*) Vid. Lit. B.
  - *In* LIBRIS אמת (*vulgo dictis*) METRICIS, Vid. Lit. C.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0014
DFG

- *IV. VIS MUTANDI PUNCTA (Memb. VI)* quæ conſpicitur in Accentibus verè regiis & diſtinctivis, *quæ mutant.*
  - *VOCALES & quidem*
    1. Patach & Segol, *penultimæ ſyllabæ, in* Kamets, *e. g.* גָּבֶר *pro* גֶּבֶר (§. 1.) *Specialia exempla quæ â Maſoretis excipiuntur, ſuâ non carent ratione,* (§. 2.) *Illis autem qui Accentus non recte intellexerunt, videntur ſpecialia, cum tamen non ſint. Vide Apodixin:*
    2. Tſere *in* Patach, *e. g.* יְגַּמֶל *pro* יְגַּמֵל (§. 3.)
    3. Patach *in* Tſere, *e. g.* יֹאבַל *pro* יֹאכֵל *&c.* (§. 4.)

    } *Quæ intelligenda ſunt pro ratione formæ.*
  - *SCHEVA idq;*
    - In Verbis, *ante terminationes* י, ה & ו, *tum fœminini generis, tum paragoges, ubi ſcheva recuſat poni ante accentus verè regios, ſed redit in Vocalem, ex quâ fuit profectum, quæ ſi fuerit - mutetur in* ו *& ſimul trahit accentum ex ultimâ ad penultimâ, (extra Futurum cum* ן *paragogico,) e. g.* יַעַמְדוּן *pro* יַעַמְדוּ (§. 5.) *Excipitur Futurum primum verborum quieſcentium tertia radicali* ה *e. g.* יִבְנוּ *ex* יִבְנֶה (§. 6.)
    - Ante Affixum, ךָ, *ubi tranſit in Segol, e. g.* חֲסִידֶךָ *pro* חֲסִידְךָ (§. 7.)
    - In Monoſyllabis, *ubi Scheva ſequente* Joth, *mutatur, & quidem*
      - Simplex *in* Segol, *e. g.* פֶּרִי *pro* פְּרִי
      - Compoſitum
        - Chatephkamets *in* Cholem, *e. g.* חֳלִי *pro* חֲלִי
        - Chatephpatach *in* Segol, *e. g.* עֶרִי *pro* עֲרִי (§. 8.)
        - *Speciale eſt* אָנִי *ex* חֲצִי אָנִי *ex* חֲצִי *niſi forſan tutius ſit dicere eſſe duplicem formam.*
    - In particulis, עִם, אֵת, אַת, ל, ב, *In quibus commutat ſedem, ante affix.* ה *cum* ת. *e. g.* בָּהּ *pro* בְּהּ *ſic* אִתָּךְ *&c.* (§. 9.)

- *(A.) In Generali Accentuũ. Theoriâ reſtat*
  1. Officium, *quod eſt, leniter ſuſpendere Syllabam.* (§. 1.)
  2. Diſtinctio ab accentu tonico, *quæ manifeſta eſſe poteſt. Quia enim in qualibet dictione unus tantum eſt accentus tonicus,* Meteg, *etiamſi aliam induerit formam, ex primo poſitu dignoſcitur* (§. 2.)
  3. Variæ Species (§. 3.) *Datur enim* Meteg.
     - Primarium *idq; vel*
       - Purum, *quod occurrit in Vocali tertiâ ante accentum tonicum, e. g.* הָאָדָם
       - Impurum, *quod reperitur, in perfectâ vocali ſecundâ, etiam intercedente Scheva, e. g.* מֵעֶנְךָ (§. 4.)
     - Secundarium, *cujus ſedes eſt in Vocali Parvâ exiſtente ſecundâ ante accentum tonicum & habente poſt ſe Scheva expreſſum, e. g.* אֶעֱשֶׂה (§. 5.)
     - Spurium, *ſeu Gajah, quod nihil aliud eſt, quam tiphcha anterius in Libris metricis. e. g.* יְהוָה (§. 8.)
     - Maccaphatum, *quod occurrit, quando duabus vocibus per Maccaph ſub unum accentum tonicum coactis, reperitur in priori* Meteg *& fit illud juxta prædictas ſpecies, e. g.* לֹא־יִתֵּן *imò ultra eas ſe extendit. Quæ tamen extenſio non eſt intelligenda de voce habente ab initio Scheva, (§. 9.)*
  4. Duplicatio, *de qua notetur, quod duabus cauſis* ת Meteg. *vel quaſi concurrentibus, duplex etiam ponatur Meteg. idq;*
     - *vel* Primarium, *e. g.* תּוֹעֲבוֹתֵיהֶם (§. 6.)
     - *vel* Secundarium, *e. g.* נְשִׁתַּחֲוֶה *ad quod in tali caſu pertinet*
       - Patach ſervilium, ו, ה, ל, כ, ב, *e. g.* הַמַּחֲנֶה
       - Segol, ת ש *e. g.* שְׁאַהֲבָה
       - Vocalis ת מ *e. g.* מִמַּעֲלֵיהֶם (§. 7.)
  5. Mutatio formæ, *quando propriâ formâ abjectâ, hoc Meteg indũit formam aliorum Accentuum, qui juxta Conſecutionem proximum locum ſortiri debebant. Ubi obiter nota, quod in hac caſu Meteg.*
     - *purum induere ſoleat formam miniſtri, e. g.* חָאֹם
     - *impurum veniat formâ Ducis, e. g.* וְאַבְרָהָם (§. 10.)

  Notandum ſimul h. l. *quod Meteg ejusq; vicarius in una voce aliquando ſimul occurrere videantur, ex quo colligeretur, etiam tunc accentum pro Meteg. ſtantem non planè rationem Conſecutionis abjeciſſe, e. g.* הַמַּאֲכִילְךָ *Deut. 8, verſ. 17. Verum procul dubio hoc vitioſum eſt, nam poſterius Meteg debet eſſe in* ה, *concurrunt enim duæ cauſæ,* (§. 12.)

- Expreſſum (1) *Cujus notandi.*
- Subintellectum, *quando ſcilicet Meteg in codicibus non expreſſum reperitur, ſedes tamen ejus ex Regulis ſuperioribus facilè dignoſci poteſt.* (§. 11.)

- *V. EUPHONIA. (Memb. VII.) Cui inſervit* METEG *idq; vel*
  - *Tſere in Segol, e. g.* אֶת־הַשִּׁירָה *pro* אֵת
  - *Cholem in Kametsparvum, e. g.* כָּל־פְּרִי *pro* כֹּל (§. 1.)

- *VI. OPPOSITUM. (Memb. VIII.) ſeu* MACCAPH, Virgula non habens ante ſe Accentum, ſed cogens duas Voces ſub unum Accentum tonicum. *De qu. præcipuè duo ſunt obſervanda*
  1. Quod *ex ratione generalis mutationis* mutet
  2. Quod imprimat primæ literæ ſequentis dictionis dageſch forte Euphonicum. *(ſi ob vocales & ultimam literam id fieri poſſit,) e. g.* עֹשֶׂה־לָּךְ, *de quo dageſch vid. Caput I.*

- *VII. MINISTERIUM SENSUS, quod conſiſtit in demonſtrando qualis cuivis ſenſui competat Accentuatio, qualis requiratur Imperator, qualis Rex, qualis Dux &c. ita ut ex abſentia requiſitæ accentuationis, recte qualitatem ſenſus negemus. Quod autem Accentus ita ſenſui inſerviant inter alia demonſtratur exinde, quia ſemper, nullo, nullo inquam dato diſſimili exemplo repetitus verſus ejusdem ſenſus vel Grammaticalis vel Realis, eandem habet accentuationem. Verum hoc MINISTERIUM SENSUS in Accentibus ſatis ſufficienter exhibet APODIXIS SCRIPTURÆ SACRÆ. Quam vide*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0015
DFG

Hactenus Theoria Accentuum generalis. Sequitur specialis qua considerantur Accentus, respectivè, prout occurrunt.

I. IN LIBRIS *dictis* PROSIS. *Ubi de Accentibus notanda veniunt quatuor,*

I. FORMA, (*Memb. III. §. 1.*) *quæ varia est, & ex subsequentibus cognosci potest, videlicet ex descriptione varij officij. Ubi simul forma & denominatio cujuslibet Accentus reperitur.*

II. OFFICIUM *quod est duplex*

Proprium & ad æquatum, *Cujus ratione Accentus sunt*

vel IMPERATORES, qui summum jus obtinent, *& in pronunciatione orationem absolute sistunt. Sunt autem duo*

1. Absolutus, *nempe* Silluk ֽ *habens posi se* סוֹף פָּסוּק : *e. g.* הָאָרֶץ׃
2. Respectivus, *videlicet* Athnach ֑ *e. g.* אֱלֹהִים׃ *(§. 2.)*

vel REGES, *qui* ad Imperatores respectum habent, *& in pronunciatione syllabam elevatam sistunt, pro ratione præcedentis servitij. Sunt autem tres*

1. Segolta ֒
2. Sakephkaton ֔
3. Rebbia ֗ *(§. 3.)*

vel LEGATI, Qui veniunt pro Regibus & ducibus. Et sunt tres, *quorum*

duo scribuntur supra literam. *videlicet* Sakephgadol ֕ Schalschelet ֓
unus scribitur infra literam *nimirum* Jethibh ֺ *(§. 4.)*

vel DUCES, *qui sunt, vel*

Ordinarij, *(qui in pronunciatione syllabam in altum tollere solent) quales sunt* decem, *qui scribuntur vel*

infra literam, *nimirum* 1. Tiphcha ֖ 2. Tebhir ֙

supra literam videlicet
1. Sarka ֪
2. Paschta ֡
3. Geresch ֜
4. Geraschajim ֝
5. Thlischa magnum ֫
6. Karne para ֯
7. Pazer ֡
8. Pazer magnum ֮ *(§. 5.)*

Extra ordinarius, *qui reliquis certo respectu annumerari potest, nimirum* Pesik *seu* Legarme, *virgula transversa inter duas dictiones* (׀) *quæ in pronunciatione orationem sistit, sed sine notabili interruptione*

vel MINISTRI, (*qui syllabam nunquam elevant, sed tantum suspendunt & æquabilem pronunciationem reddunt*) *quales sunt octo, qui iterum scribuntur vel*

Infra lineam, *nimirum*
1. Munach ֣
2. Merca simplex ֤
3. Merca duplex ֥
4. Maphach ֦
5. Darga ֧
6. Jerach ֨

Supra lineam *videlicet*
1. Kadma ֥
2. Thlischa minus ֩ *(§. 6.)*

Commune, *cujus ratione apponi debent ei Syllabæ vel literæ, in quâ natur alis earundem est sedes, (§. 8.* e. g. בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים Hoc autem quidam Accentus impediunt, *videlicet*

Propositivi, *qui primæ dictionis literæ semper adhærent, tono nihilominus manente in sede sua naturali, quales sunt*
- Thlischa magnum ֩ *e. g.* רֻחַשׁ
- Jethibh ֺ עַד־כִּי

Post positivi, *qui semper ultimæ literæ adhærent & sunt,* 1. Segolta ֒ 2. Sarka ֪ 3, Paschta ֡ 4 Thlischa minus, ֩ *e. g.* חַבִּית *(§. 10.) De his autem notandum est, quod in voce penacuta, vel extra hanc, in illâ, quæ habet in finè, furtivum, vel geminum scheva, soleant duplicari, ita ut prior forma notet sedem naturalem toni, posterior sedem Accentus postpositivi. Quæ duplicatio competit*
- Specialiter ֫ Paschta, *e. g.* הַמֶּלֶךְ תֹּהוּ *(§. 12.)*
- generaliter *omnibus reliquis postpositivis, sed tantum* aliquando, *e. g.* מַשֶּׂנֶת *(§. 13)*

III. DISTINCTIO quorundam Accentuum, quorum forma videtur esse eadem (§. 14.) *Sunt autem ille*

1. Kadma ֥ & Paschta ֡ *qui ita distinguuntur*
   - Kadma *stat ante Geresch & non est in ultimâ literâ, e. g.* וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
   - Paschta, *semper est in ultimâ literâ, e. g.* אֲשֶׁר־יָדַע *(§. 15.)*
2. Maphach ּ & Jethibh ֺ *qui ita distinguuntur*
   - Jethibh, *semper primæ dictionis literæ adhæret, unde in Monosyllabis ipsam Vocalem primam antecedit, e. g.* עֲשֹׂב כִּי־יוֹרֵעַ
   - Maphach *est in reliquis, e. g.* נִשְׁמְעוּ *(§. 16.)*

IV. CONSECUTIO, *Quam exhibet Tabula immediate subsequens.*

II. IN LIBRIS אמת Vid. Infra.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0016
DFG

1. Generalior quædam præcognitio de DUCIBUS, *quod sint vel*

- Appropriati *videlicet* { *Tiphcha* *Thebhir* *Paschta.* } { Geresch, Geraschajim, Thlischa magnum, Pazer } (§. 3.) (2. Sam. 23. 8.
- Communes, qui post appropriatos cuilibet Regi & Duci præponi possunt, *& sunt*

I. IMPERATORES, *& quidem*

1. SILLUC, *cujus*
- Dux appropriatus *est* Tiphcha *mediante Thebhir*, *e.g.* מֵאוֹת חָלַל בְּפַעַם אֶחָד
- Minister *est* Merca, נְעִים זְמִרוֹת יִשְׂרָאֵל 2. Sam. 23. 1. (§. 4.)

2. ATHNACH, *Cujus*
- Dux appropriatus *est* Tiphcha *& hoc mediante Thebhir*, וְאֶלְעָזָר דֹּדוֹ בֶן הָאֲחֹחִנִי 2. Sam. 23. 1.
- Minister *est* Munach, *e.g.* דִּבֶּר צוּר יִשְׂרָאֵל (§. 5.)

II. REGES *videlicet*

1. SAKEPHKATON, *Cujus*
- Dux appropriatus *est* Paschta, *e.g.* הַגִּבֹּר חֲקָם עַל
- Minister *est* Munach. *Ubi simul notandum, quod pro ratione exigentiæ* Legatus Jethibh *se accommodare soleat ante Munach, ut & ante alios, imò etiam non mediante Munach se insinuet. e.g.* 2. Sam. 23. v. 26. חֶלֶץ הַפַּלְטִי (§. 6.)

2. SEGOLTA, *Cujus*
- Dux *est* Sarka
- Minister *est Munach*, *non* appropriatos

} *e.g.* 2. Reg. 19. v. 35. וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא (§. 7.)

3. REBHIA, *habens*

Duces *sed communes videlicet*
- Geresch, *e.g.* Dan. 12. v. 1. מִיכָאֵל הַשַּׂר הַגָּדוֹל *Quandoq; autem loco* Geresch *ponitur* Geraschajim. *quomodo id fiat vid. Inf.* (§. 15.)
- Thlischa magnum, *quod tamen quandoq; omittitur.*
- Pazer, *e. g.* Exod. 21. v. 29. וְאִם שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְמֹל שִׁלְשִׁם (§. 8. & 9.)

Ministros
- 1. Munach, *e. g.* Dan. 12. 4. וְאַתָּה דָנִיֵּאל
- 2. Darga, *e.g.* Zach. 3. 9. הִנְנִי מַפְתֵּחַ פִּתֻּחָהּ
- 3. (*si plures requirantur*) Munach

At hic ordo sæpius turbatur obinterveniens Pesick, *e.g.* 2. Reg. 19. 35. וַיֵּצְאוּ מַלְאַךְ יְהוָה *ubi alterum respectum habet ad* Pesick (§. 10.)

In Libris vulgò dictis PROSIS *superest, IV.* CONSECUTIO Accentuum (*Memb IV.*) quæ docet, qualem Ducem requirat Rex & Imperator, qualem ministrum requiret, Dux, Rex & Imperator, (§. 1.) *Ad hanc rectè capiendam requiritur*

Specialior ipsius Consecutionis determinatio. Ubi occurrunt

1. TIPHCHA, ministrum habens Merca simplex, Zach. 3. 7. בֵּין הָעֹמְדִים (§. 11.)

III. DUCES *qui sunt*

2. SARKA, cujus ministri sũt
1. Munach, *Exod.* 2. 3. וְלֹא יָכְלָה עוֹד
2. *vel* { Munach *scil. in prima dictionis syllabâ & quando non sequitur* ◦ / Cadma, *scil. aliàs, & quando sequitur* ◦ } Num. 5. 15. וְהֵבִיא הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ
3. Thlischa minus, *e.g. Jud.* 20. v. 25. מִן הַגִּבְעָה
4. Munach, *Exod.* 17. 6. הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר (§. 12.)

3. TEBHIR cujus ministri sũt
1. *vel* { Merca, *nimirum, si interceserit syllaba una aut nulla, e g.* 2. Reg. 25. 6. וַיַּעֲלוּ אוֹתוֹ / Darga *si interceserit syllaba una, cum scheva ad seq. syllabam trahendo, vel plures, e.g.* 2. Reg. 25. 1. הוּא וְכָל הֵילוֹ
2. *vel* { Munach, *si non præcedat* ◦ *in prima dictionis syllaba,* Gen. 7. 3. / Cadma, *nimirum aliàs, quando præcedit* ◦ }
3. Thlischa minus, *e.g.* 2 Reg. 25. 21. וַיַּךְ אוֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְמִיתֵם
4. Munach, *e.g.* 2. Sam. 2. 23. כָּל הַבָּא אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָפַל שָׁם עֲשָׂהאֵל (§. 13.)

4. PASCHTA cujus ministri sunt
1. *vel* { Maphach, *si interceserit scheva ad sequentem syllabam trahendum, vel syllaba una aut plures, e.g.* Esa. 51. 4. הַקְשִׁיבוּ אֵלַי / Merca *si nec scheva, nec syllaba interceserit, e g.* Gen. 1. 2. וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ }
2. *vel* { Munach, *quando non præcedit* ◦ *in prima dictionis syllaba.* / Cadma, *videlicet in reliquis, e.g.* Gen. 1. 5. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר }
3. Thlischa minus, Gen. 6. 17. הִנְנִי מֵבִיא אֶת הַמַּבּוּל מָיִם
4. (*si plures requirantur,*) Munach, (§. 4.)

5. GERESCH *de quo notãd. quod*
- aliquando ministro careat, & fiat Geraschajim, *e.g.* Gen. 2. 8. וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים
- aliquando ministros habeat, *& quidem*
  1. *vel* { Munach *scil. quando non sequitur* ◦ *in prima dictionis syllaba, & eo in casu, si non in primam cadat tonus, fit Geraschajim e.g.* Num. 10. 32. / Cadma *scil. alias* Gen. 1. 6. יִקָּווּ הַמַּיִם }
  2. Thlischa minus, Gen. 1. 9. וַיִּרְּווּ בִּרְגַת הַיָּם
  3. Munach, *e. g.* וּבָעֵת הַהוּא יַעֲמֹד מִיכָאֵל (§. 15.)

6. THLISCHA MAGNUM, *pro Ministro habens* Munach, *qui pro necessitate repetitur*, Gen. 1. 30. וּלְכָל חַיַּת הָאָרֶץ (§. 16.)

7. PAZER *pro ministro habens* Munach *qui pro necessitate repetitur.* Gen. 3. 7. וַתִּרְאֶינָה הָאִשָּׁה (§. 16.)

8. CARNEPARA, *pro ministro habens* Galgal וְלַאֲחוֹת הָעֵיר (§. 17.)

9. PESIC *seu* LEGARME, *de quo vot:*
1. *quod ministros habeat ante Rebhia*
   1. Munach, *e. g.* וּלְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה
   2. Merca
   3. *vel* { Munach *scil. in prima dictionis syllaba,* / Cadma, *scil, post eam* }
2. *quod ejus respectus pereat, quando ministri respectum habent ad Ducem alium, e.g.* Gen. 2. וַיִּפֹּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה (§. 19.)

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0017
DFG

- I. FORMA (Mem. X) De quâ observand.
  - 1. Quod multi Accentus, in reliquis libris usitati, in libris אמת non occurrant. quales sunt
    1. Segolta ֒
    2. Sakephkaton ֑
    3. Sakephgadol ֒
    4. Paschta ֙
    5. Thlischa magnum ֪
    6. Thlischa minus ֫
    7. Thebhir ֬
    8. Darga ֭
    9. Jerhibh ֮
  - 2. Quod quidam Accentus in hisce libris eâ formâ non occurrant, qua in reliquis venire solent. Nam hic invenitur
    - 1. Duplex Tiphcha, (§. 3.) nimirum.
      - Anterius, aliàs dictũ Gajah ob pronunciationem ֫ Scheva, & mugitum Vocalis, si occurrat; Estq; Accentus Præpositivus, & scribi solet in primâ dictionis literâ, tono nihilominus manente in sede suâ naturali, e. g. Psal. 22. 2. אֵלִי Usus autem ejus est ante Athnach, e. g. Psal 1. v 1. וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד (§ 4)
      - Posterius quod ponitur in sede toni, e. g. Psal. 22. v. 24. וּבְשַׁוְּעוֹ Usus ejus est post Athnach. (§. 5.)
    - 2. Duplex Munach, nempè
      - Superius, e. g. Prov. 25. 12. בְּיוֹם קָצִיר
      - Inferius, e. g. Psal. 2. v. 1. רָגְשׁוּ גוֹיִם (§. 6.)
    - 3. Duplex Maphach, videlicet
      - Inferius, e. g. Psal. 22. 23. יְרֵאֵי יְהוָה
      - Superius, e. g. Ps. 6. 3. אֻמְלַל אָנִי (§. 7.)
    - 4. Duplex Sarka, (§. 8.) nim.
      - Anterius, qv. ponitur in principio dictionis habentis accentum ministrum in ultimâ vel penultimâ. Psal. 22. 16. יָבֵשׁ (§. 9)
      - Posterius, qv. poni solet in ultima, sicut in reliquis libris, e. g. Psal. 22. v. 15. נִשְׁפַּכְתִּי (§. 10.)
    - 5. Kadma loco Paschta venire visum, sedem ordinariam toni occupans & semper post se habens pesick, e. g. Psal. 27. 16. בַּחֲרִשׁ (§. 11.)
    - 6. Duplex Merca, (§. 12.) videlicet
      - Simplex, scribi solitum sicuti in reliquis libris, Psal. 22. 9. גַּפְלוּ (§. 13.)
      - Compositum scil. ex Mercâ simplice & Maphach, Ubi ֥ occupat primam literam, sed ֫ sedem accentus, e. g. Psal. 16. 4. מַהֲרוּ (§. 14.)
    - 7. Duplex Rebhia, nempe
      - Simplex, scribi solitum sicut in reliquis libris, Ps. 2. 7. אַסַּפְּרָה
      - Compositum, scil. ex Rebhia simplici, quod sedem toni occupat, & Gerescli quod occupat primam literam, Ps. 3. 4. כְּבוֹדִי (§. 15.)

In Libris אמת i.e. Psal. Prover. & Job. de ACCENTIBUS notanda veniunt. 3.

- II. OFFICIUM, (Memb. XI.) Cujus ratione sunt vel
  - Imperatores, (§. 1.) quales sunt
    1. Silluck
    2. Athnach
    3. Merca stans in autoritate (§. 2.)
  - Reges quales sunt
    1. Rebhia simplex
    2. Rebhia compositum
    3. Pazer (§. 3.)
  - Duces quales sunt
    1. Sarka posterius,
    2. Thiphcha anterius
    3. Pesick (§. 4.)
  - Ministri quales sunt
    1. Tiphcha posterius
    2. Maphach
    3. Galgal
    4. Munach inferius
    5. Munach superius
    6. Sarka anterius
    7. Kadma
    8. Schalscheleth (§. 5.)

III. CONSECUTIO. Quam vide Tabul. sequent.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0018
DFG

I. Quosnam Reges ante se habeant *IMPERATORES, Ubi sciendum est*

1. *De* ATHNACH, *quod habeat pro Rege*
- 1. Rebhia simplex, *e.g. Ps.5.4.* יְהוָה בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי
- 2. Pazer, *e.g. Psal. 11. v. 2.* כִּי הִנֵּה הָרְשָׁעִים יִדְרְכוּן קֶשֶׁת כּוֹנְנוּ חִצָּם עַל־יֶתֶר (§.6.)

2. *DE* SILLUCK, *quod Rex ejus sit* Rhebhia compositum *e.g. Ps.68.12.* הַמְבַשֶּׂרוֹת צָבָא רָב: (§.7)

3. *De* MERCA, *quod pro Rege habeat,*
- 1. Rebhia simplex, *e.g. Psal.2.7.* אַסַּפְּרָה אֶל־חֹק יְהוָה אָמַר אֵלָי *Provocabo ad impressum Jhovah (comma) qui dixit ad me*
- 2. Pazer, *e.g. Ps.44.4.* כִּילֹא בְחַרְבָּם יָרָשׁוּ אָרֶץ תְּרוֹעַם לֹא הוֹשִׁיעַ לָמוֹ (§.8.)

II. Quales Duces ante se habeant *IMPERATORES, & REGES. Ubi notandum*

1. *De* SILLUK, 2. *De* REBHIA, 3. *De* PAZER, *quod pro Duce Communi habeant* Pesick, *Cui pro ratione Consecutionis Ministerialis subjiciunt* Kadma, Maphach, Schalschelet, *e.g.*
- *Psal.18.7.* לְפָנָיו תָּבֹא בְאָזְנָיו:
- *Prov.1.3.* אֲשֶׁר פְּרִיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ
- *Joh.36.4.* מִי עָלָה־שָׁמַיִם וַיֵּרַד (§.9.)

4. *De* ATHNACH, *quod pro Duce ante se requirat.*
- 1. Tiphcha anterius, *e.g. Psal.22.22.* הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אַרְיֵה
- 2. Pesick, *cum adjunctis ministris, e.g. Ps.1.5.* עַל־כֵּן לֹא־יָקֻמוּ רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט (§.10.)

5. *De* MERCA, *quod Ducem habeat*
- 1. Sarca, *e.g. Ps.63.20.* הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹ שָׁעוֹת
- 2. Pesick, *cum adjunctis ministris, e.g. Psal.1.1.* אַשְׁרֵי גֶּבֶר אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים

IN LIBRIS אמת *restat* ACCENTUUM CONSECUTIO *(Memb. XI.)* quæ docet

III. *Quosnam Ministros habeant* IMPERATORES REGES & DUCES, *Ubi observand.*

1. *De* SILLUCK, *quod pro ministro habeat*
- Munach, *idq; vel*
  - 1. *vel*
    - Inferius, *nimirum in duobus casibus*
      - 1. *quando præcedit* Rebhia compositum *in prima Syllaba, e.g. Ps 37.39.* מָעוֹזָּם בְּעֵת צָרָה:
      - 2. *quando præcedit.* Tiphcha *minister, e.g. Ps. 68.34.* זַמְּרוּ אֲדֹנָי כֹּל (§.13)
    - Superius, *videlicet post Pesick, Psal.18.7.* לְפָנָיו תָּבֹא בְאָזְנָיו: (§.14.)
  - Merca, *scilicet extra prænominatos casus, e.g. Ps.1.2.* יוֹמָם וָלָיְלָה: (§.15.)
- 2. Tiphcha posterius, *e.g. Psal.68.25.* אֱלִי מַלְכִּי בַקֹּדֶשׁ: (§.16.)
- 3. Maphach, *e.g. Ps.68.30.* לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים שָׁי: (§.17.)

2. *De* ATHNACH, *quod minister, ante se requirat,*
- 1. *vel*
  - Munach, *videl. quando præcedit*
    - *vel Tiphcha anterius, Ps.1.1.* וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא עָמָד
    - *vel Pesick, e.g. Psal.14.v.5.* שָׁם פָּחֲדוּ פָּחַד
    - *vel aliud Munach, Psal.68.17.* חָמַד אֱלֹהִים לְמוֹשָׁבוֹ (§.19.)
  - Merca, *scilicet, extra illos casus, e.g. Ps.1.2.* וְעָלֵהוּ לֹא־יִבּוֹל (§.20.)
- 2. Munach, *e.g. Psal.2.4.* מוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק (§.21.)
- 3. Maphach, *e.g. Psal.49.11.* יַחַד כְּסִיל וָבַעַר יֹאבֵדוּ (§.22.)

3. *De* MERCA,
- 1. *quod soleat* Maphach *quoddam* Superius *in eadem voce habere, Cujus dominii rationem suppeditant ministri, e.g. Ps.1.2.* חֶפְצוֹ
- 2. *quod Ministrum habeat*
  - 1. Galgal, *e.g. Ps.1.1.* בַּעֲצַת רְשָׁעִים (§.23.)
  - 2. Maphach, *e.g. Ps 126. 6.* נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ הַזָּרַע (§.24.)

4. *De* REBHIA COMPOSITO, *quod habeat, ante se* Merca *& si plures requirantur Ministri plures requirat* Mercajim, *e.g. Ps.68.34.* תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים (§.25.)

5. *De* REBHIA SIMPLICE (§.26.) *quod requirat ante se*
- Merca, *nim. quando post Rebhia sequitur Merca distinguens, e.g. Psal.1. v.2.* וּבְתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ (§.27.)
- 1. *vel* Munach *idq;*
  - Inferius, *quod collocatur*
    - *vel* sub prima dictionis litera, *cum Rebhia est ante Athnach, e.g Job.28.3.* שָׂם לַחשֶׁךְ (§.28.)
    - *vel* sub litera dagessata, *e.g* מְקוֹם־סַפִּיר אַבְנֵי נִיתָהּ
  - Superius, *quod ponitur quando præcedit Pesick, e.g. Ps.2. v.12.* פֶּן־יֶאֱנַף וְתֹאבְדוּ דָּרֶךְ:
- Maphach *quod scribitur extra hos casus, e.g. Ps.26.1.* שָׁפְטֵנִי יְהוָה (§.30.)
- 2. Mapach, *e.g. Ps.127.5.* אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶת־אַשְׁפָּתוֹ (§.31.)

6. *De* SARCA, (§.32.) *quod habeat ante se ministr.*
- 1. *vel*
  - Merca, *& illud quidem in duobus casibus*
    - 1. *in primâ dictionis syllaba, Ps.31.7.* סִתֶּר לִי (§.33.)
    - 2. *sub litera dagessata, Ps.16.4.* יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם (§.34)
  - Munach, *videl. extra prædictos casus, Ps.45.8.* אֲהַבְתָּ צֶדֶק (§.35.)
- 2. Maphach, *(si adhuc unus requiratur,) Ps.40.6.* אַתָּה יְהוָה אֱלֹהַי (§.36.)

7. *De* TIPHCHA ANT: *quod habeat ante se ministr.*
- 1. Munach, *Ps.1.1.* וּבְמוֹשַׁב חַטָּאִים
- 2. Maphach, *Ps.4.3.* עַד־מָה כְּבוֹדִי לִכְלִמָּה (§.37.)

8. *De* PAZER, *quod pro ministro ante se requirat,*
- 1. Galgal, *Ps.23.4.* בְּגֵיא צַלְמָוֶת
- 2. Maphach, *Ps.126.2.* אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק (§.38.)

9. *De* PESIC,
- 1. *quod, sive ante se habeat* ־ *sive* ׀ *pro Ministro ante se requirat* Maphach, *Ps.1.5.* עַל־כֵּן (§.39.)
- 2. *quod, quando ante se habet* Tiphcha anterius, *ministeri respectum habeat non ad* Pesik *sed ad Tiphcha.* (§.40.)

[*Et tantum pro ratione instituti* de Accentibus *egisse sufficiat, uberior & accuratior eorundem cognitio petenda est ex* APODIXI SCRIPTURÆ SACRÆ.]

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0019
DFG

CAP. V. agit de VERBO. In quo consideranda sunt Sex.

6. CONJUGATIO (Memb. VI.) quæ triplex est videlicet. Prima, Secunda, Tertia. (§. 1.) Harum Conjugationum theoria est vel

- 1. Ipsæ Conjugationes, earundēque characteres. Ubi notand.
- Generalis quâ in genere quasi considerantur.
- 2. Conjugationum Tempora, prout omnibus Conjugationibus sunt communia (Memb. VII.) (§. 1.) Ubi vidend.
- Specialis quam vide Tab. seqq.

1. TEMPUS, (Memb. I.) quod est vel
- Præsens, latens in Futuro, Præterito & Participio,
- Præteritum,
- Futurum,
- Infinitum,

Quæ sunt, sicuti in reliquis Linguis. (§. 1. 2.)

2. NUMERUS, (Memb. II.) qui duplex est, nimirum
- Singularis,
- Pluralis.

3. GENUS, (Membr. III.) quod est vel
- Masculinum
- Fœmininum
- Neutrum, latens in Masculino & Fœmininо,
- Commune.

4. PERSONA, (Memb. IV.) quæ vel
- Prima
- Secunda
- Tertia.

5. SIGNIFICATIO, (Memb. V.) Juxta quam Verbum est vel
- Transitivum, quod transire potest ad Passionem (§. 1.)
- Intransitivum, quod ad Passionem non transit, (§. 2.)

De PRIMA, quod sit duplex
- ACTIVA, quæ in Præterito, Futuro primo, Infinito & Participio, nullas patitur præformationes essentiales, nec admittit Dagesch in secunda radicali. Unde etiam dicitur Kal à levitate. Ac ita character & nota ejus est omnis characteris absentia, e. g. פְּקֹד פָּקַד (§. 2.)
- PASSIVA, seu NIPHAL, cujus Character est Nun, quod in Futuro primo & secundo, item in Infinito abjicitur, & in sequenti literâ aptâ per dagesch forte compensatur. e. g. הִפָּקֵד נִפְקַד, (§. 3)

De SECUNDA, quod Character ejus sit Dagesch forte in secunda radicali, e. g. רִבֵּר Est autem hæc Conjug. triplex
- ACTIVA, dicta PIEL quæ sub primâ radicali habet
  - Chireck parvum, in Præterito. פִּקֵּר
  - Patach, in reliquis temporibus, e. g. פִּקֵּר
- PASSIVA dicta PVAL, quæ sub prima radicali in omnibus temporibus habet Kybbuts vel Kametsparvum, e. g. פֻּקַּד (§. 4.
- RECIPROCA, aliàs dicta HITHPAEL, formata ex 2. Activâ, ita ut Chireck sub prima radicali mutetur in Patach, & assumatur Syllaba הִתְ, cujus prima litera â Characteristica temporis extruditur, e. g. אֶתְפַּקֵּד הִתְפַּקֵּד (§. 5.)

De TERTIA, quod ejus Character sit litera ה, quæ â Characteristicâ temporis extruditur, e. g. הַפְקִיד יַפְקִיד Est autem vel
- ACTIVA dicta HIPHIL Ubi Character ה sub se habet
  - Chireck parvum in Præterito,
  - Patach in reliquis temporibus.
- PASSIVA, dicta HOPHAL, in qua ה sub se habet Kametsparvum, vel Kybbuts, e. g. הָפְקַד (§. 6.)

1. PRÆTERITUM, (§. 2.) In quo notandæ sunt

1. Affirmativæ quarum Tabula hæc est

	Plur. 1.	2.	3.	Sing. 1.	2.	3.
Comm. נו	חֶם			תִּי	תָּ	M. (§. 3)
	תֶּן			תִּי	תְּ	F.

2. Vocalium mutatio, de qua sciendum, quod ob accentum descendentem, vocalis sub secunda radicali mutetur in scheva, nisi obsit dagesch forte vel scheva aliud, in quo casu vocalis sub prima radicali in scheva mutatur, e. g. פִּקַּדְתֶּם פִּקְּדוּ פָּקְדָה à פָּקַד (§. 4.)

2. FUTURUM PRIMUM (Memb. VIII.) de quo sciendum quod

Plane non occurrat in 2. & 3. Conjug passivâ, quia illarum significationes sunt merè passivæ & planè nullam admittunt actionem

occurrat in reliquis & formetur à Præterito mutatis punctis, (§. 1.) Agnoscit autē tantum secundam personam genere ac numero distinctam, ac format.
- Fœmin. Sing. per י e. g. פִּקְּרִי פִּקֵּר
- Plural.
  - Mascul. per וּ פִּקְּדוּ
  - Fœmin. per נָה e. g. פִּקַּדְנָה (§. 2.)

3. FUTURUM SECUNDUM (Memb. IX.) de quo observ.

1. in specie, quod formetur à Futuro primo per literas. præformantes seu characteristicas אֵיתָן, ita ut inserviat.
- א Primæ Personæ Singulari (quæ communis est) אֶפְקֹד
- י tertiæ singulari Masculinæ יִפְקֹד
- ת secundæ personæ singul. תִּפְקֹד תִּפְקְדִי; plurali תִּפְקְדוּ
- ת tertiæ fœminine singulari תִּפְקֹד; plurali תִּפְקֹדְנָה
- נ primæ plurali נִפְקֹד (§. 1.)

afformantes רוּנָה, ita ut formet
- י secundam fœmininam Sing. תִּפְקְדִי
- ו secundam & tertiam masculinam plural. e. g. יִפְקְדוּ תִּפְקְדוּ
- נָה secundam & tertiam pluralem fœminin. תִּפְקֹדְנָה (§. 2.)

2. in genere, quod characteristica temporis (non tantum Futuri secundi, sed etiam Futuri primi, Infiniti & Participij) extrudat characteristicam Præteriti, extra secundam reciprocam Hithpael, ubi tantum prima litera extruditur, e. g. הִתְפַּקֵּד יִתְפַּקֵּד נִפְקַד אַפְקִיד הִפְקִיד אֶתְפַּקֵּד (§. 3.)

4. TEMPUS INFINITUM, (Memb. X.) quod coincidit, quoad puncta cum Futuro primo §. 1. Quæ contrariari videntur, videantur c. 6. de Anomalia verb. ut & c. 5 m. 15. §. 2.

5. PARTICIPIUM, (Memb. XI.) quod (extra Conjugationem primam) formatur à Futuro secundo מ pro אֵיתָן ponendo, & mutādo – in ר, e. g. Fut. יִפְקֹד Part. מִפְקֹד (§. 1

Fuit CONJUGATIONUM theoria generalis, *sequitur* specialis, *in quâ considerantur singularum Conjugationum singula Tempora. Ordine autem videndæ sunt conjugationes, & quidem.*

PRIMA,

ACTIVA, *quæ fundamentum est reliquarum. Nam tertia Sing. Masc. Præt. exhibet ipsam Radicem, ex qua reliquæ Conjugationes, reliqua Tempora & Modi formantur. Et licet in usu non sit hæc Conjugatio, assumenda tamen est, ceu usitata, ob formationem Grammaticam & tantum 3. habere debet Consonantes explicitas (Memb XII. §.1.)*

Hæc Conjugatio format

1. Præteritum, *In quo observan.*

1. Paradigma *quod tale est*

	Plur. 1	2	3	Sing. 1	2	3	
		פְּקַדְתֶּם			פָּקַדְתָּ	פָּקַדְתָּ	M.
	פָּקַדְנוּ	פְּקַדְתֶּן	פָּקְדוּ			פָּקְדָה	F. (§.1.)

2. Vocales tertiæ personæ Masc. *de quibus sciendum est, quod*
- prima *radicalis necessario* habeat camets.
- secunda *radicalis* accipiat.
  - *communiter* patach
  - *aliquando* tsere, *e.g.* אָהֵב *Quod — manet etiam in reliquis Temporibus*
  - *raro* cholem, *e.g.* קָטֹן (§. 3.)

3. Generalis nota, *quod non sit judicandum de Vocalibus Præteriti ex compositione, sed ex simplici positu sic ex* יָלַדְתִּי *potest judicari de Vocalibus Radicis, non vero ex* יָלְדְתִּיךָ (§.4.)

2. Futurum primum, (Memb XIII.) *In quo notand.*

1. Formatio, (§.1.) *Formatur autem ex Præterito, it aut*
- Camets, *primæ radicalis mutetur in* Scheva,
- Patach *secundæ radicalis*
  - *vel* maneat, *quod plerumq; fieri solet in intransitivis, & quando secunda vel tertia radicalis est gutturalis, e.g.* שְׁאַל
  - *vel* mutetur in cholem, (§.1.) *Ubi simul nota, quod si* camets *occurrat sub 2. radicali, illud vel improprium sit, vel* camets *parvum, e.g.* סְעָר *Jud. 19. 5.* (§.2.)

2. Paradigma *quod tale est,*

Plur.		Sing.	
פְּקָדָנָה	פְּקָדוּ	פְּקָדִי	פְּקֹד (§.3.)

3. Fututum secundum, (Memb. XIV.) *In quo iterũ vident.*

1. Formatio, *quæ fit ex Futuro 1. per literas* איתן *Hinc etiam vocalis 2. radicalis manet in Futuro secundo,* (§.1.)

2. Paradigma, (§.2.)

	1	2	3	1	2	3	
		תִּפְקְדוּ	יִפְקְדוּ		תִּפְקְדִי	יִפְקֹד	M.
	נִפְקֹד			אֶפְקֹד			
		תִּפְקֹדְנָה			תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	F.

4. Infinitum, (Memb. XV.) *In quo observ.*

Paradigma, *quod est:* פְּקֹד

Notæ, *vi delicet*
- 1. quod sub prima radicali quandoq; sit camets, *& id plerumq;*
  - 1. in verbi reduplicatione, *e. g.* אָמֹר תֹּאמַר
  - 2. quando in significatione inducitur actus continuus, & quædam perpetuitas, *e. g.* זָכֹר *Exod. 20. v 7.* (§.2.)
- 2. quod, *quando Futurum 1. necessario sub 2. radicali habet patach*, Infinitivus ad differentiam habeat cholem, (§.3.)

5. Participium Præsens *seu* Benoni (Memb. XVI.) *In quo iterum observand.*

	Plur.	Sing.	
1. Paradigma	פְּקֻדִים	פְּקֻדָה	פָּקֻד (§.6.)

2. Notæ, *nimirum.*
- 1. *quod Fœmininum quandoq; desinat in geminum Segol, vel ejus vicarium patach, e.g.* בִּרְכַּת פְּקֻדַּת (§.2.)
- 2. *quod sub prima radicali in certis verbis sit kamets, e.g.* מָלֵא (§.3.)

6. Participium Præteritum *seu* Paul, *Cujus Paradigma hoc est:* פָּקוּד פְּקוּדָה פְּקוּדִים פְּקוּדוֹת (Memb. XVII.)

1. Præteritum (Memb. XIIX.) *In quo observ.*

Paradigma, *quod coincidit cũ Paradigmate Præteriti Activi, modo pro* פָּ *&* פְּ *ponatur* נָפְ, *in hunc modum*

	Plur.	Sing.	
	נִפְקְדִים	נִפְקַד נִפְקֶדֶת	M.
נִפְקַדְנוּ	נִפְקַדְתִּי נִפְקְדוּ		
	נִפְקַדְתֶּן	נִפְקְדָה נִפְקְדוּ	F.

Specialis Nota. *quod secunda radicalis in quibusdam Verbis habeat cholem tam in hoc Tempore, quam in reliquis, e.g.* נֶהְפַּךְ נֶחְתַּר

PASSIVA, *cujus Tempora sunt*

2. Futurum primum, (Memb XIX) *In quo observand.*

1. Litera characteristica, *quæ est* ה, *extrudens characteristicam Conjugationis, quæ in Vocali apta compensatur per dageschforte, e.g.* הִפָּקֵד (§. 1.)

2. Paradigma, (§.2.) הִפָּקְדוּ הִפָּקֹדְנָה *Pl.* הִפָּקֵד הִפָּקְדִי *S.*

3. Notæ,
- 1. *quod 2 Fœmin. pluralis & hic & in Fut. 2. habeat etiam — Cujus Fundamentum est improprietas* ת *ישׁ tsere, e.g.* תִּשָּׁבַרְנָה (§. 3.)
- 2. *quod si* ה *character Futuri abjiciatur,* נ *character Conjugationis redeat, & ita coincidat cum Præterito, e.g.* נִקְבְּצוּ *Joel. 2, 6.* (§. 4.)

3. Futurum secundum, (Memb. XX.) *In quo notan.*

1. Formatio, *quæ fit ex Futuro 1. pro* ה *ponendo literas* איתן (§. 1.)

2. Paradigma

	1	2	3	1	2	3	
		תִּפָּקְדוּ	יִפָּקְדוּ		תִּפָּקְדִי	יִפָּקֵד	M. (§ 2.)
	נִפָּקֵד			אֶפָּקֵד			
		תִּפָּקַדְנָה			תִּפָּקְדִי	תִּפָּקֵד	F.

4. Infinitum. *Cujus* paradigma *est* הִפָּקֵד (Memb. XXI.)

5. Participium, *Cujus* paradigma *est,* נִפְקָדוֹת נִפְקָדִים נִפְקָדָה נִפְקָד (Memb. XXII.)

SECUNDA. *Quam proponit Tabula XVI,*
TERTIA. *Quam vide Tab. XVII.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0021
DFG

- Præteritum, (*Memb XXXIII. In quo observan.*)
  - Paradigma, *quod concidit cum Paradigmate Præteriti Conjugationis* I. *Activæ, modo pro* בָּ *&* בָּ *ponatur* בָּךְ, *hoc modo.*
    - Sing. בָּקַרְתָּ בָּקַרְתִּי בָּקַרְתָּ בָּקְרָה בָּקַרְתְּ (§. 1.)
    - Pl. בָּקַרְנוּ בָּקַרְתֶּם בָּקַרְתֶּן בָּקְרוּ
  - Notæ, *videlicet*
    - 1. De Vocalibus tertiæ personæ, *Ubi sciendū, quod*
      - prima *radicalis habeat Chirek parvum.*
      - secunda *assumat*
        - *vel* Tsere,
        - *vel* Patach,
        - *vel* Segol, *idq; tantum in tribus verbis, videlicet* כָּשַׁב דָּבַר כָּפַר *Quæ tamen, accedente Accentu magno, loco Segol assumunt tsere. His annumerari solet* כָּחַשׁ, *verum sine ratione. Quando enim in eâ formâ occurrit, semper accentus est retractus, & tsere mutatum in Segol,* (§. 2.)
    - 2. De Verbis multiliteris, quæ ad hanc Activam, ut & ad Passivam pertinent. *De quibus sciendū, quod multiplicent literas*
      - *vel* ob dagesch characteristicum abjectum, *uti imprimis videmus in iis Verbis, in quibus secunda radicalis est* ן *vel tertiæ Similis de quibus cap.* 6.
      - *vel* ob emphasin, *e. g.* שִׁחֲרַחַר
      - *vel* ex usu linguæ, *e. g.* פָּרְשַׁז (§. 3.)
    - 3. De dagesch forti excidente, *de quo etiam actum est cap.* 1 M. 5. §. 27. *& cap.* 2. M. 4. §. 10. 11, *seqq. Hoc autem de eo specialiter notetur,* quod ejus loco
      - *aliquando* ponatur cholem יוֹדַע *pro* יָדַע *sic* שׁוֹפֵט *&c.*
      - *aliquando* chirek mutetur in tsere, *quasi sequens litera esset gutturalis, e. g.* הֵתֵל *pro* הַתֵּל (§. 4.)

ACTIVA, cujus Tempora sunt.

2. Futurum primum, (*Memb XXIV.*) *Cujus Paradigma hoc est,* בָּקַר בָּקְרִי *Sing.* בָּקְרוּ בָּקַרְנָה *Plur.*

3. Futurum secundum, (*Memb. XXV.*) *In quo observand.*
- Paradigma (§. 1.) *quod tale est.*
  - Sing. יִבְקַר תִּבְקַר תִּבְקְרִי יִבְקְרוּ תִּבְקַרְנָה
  - Pl. אֶבְקַר נִבְקַר תִּבְקְרוּ תִּבְקַרְנָה
- Notæ,
  - 1. De voce, יִרְהָץ *Psal.* 7. *v.* 6. *quam nonnulli existimant esse specialissimam formam in Futuro,* 2. *Conj.* 2. *Alij autem rectius legunt* יִרְחַץ *& hac ratione pertinet ad Conjugationem primam: Dagesch enim in* ר *est lene* (§. 2.)
  - 2. de contractione literæ Joht. *De qua vid. Cap. X. de Figuris Grammaticis*

4. Infinitum, (*Memb. XXVI.*) *In quo iterum observand.*
- 1. Paradigma: בָּקַר (§. 1.)
- 2. Specialis Nota, *videlicet quod in voce* יַסֵּר *sub secunda radicali occurrat cholem, nisi rectius dicatur patach & dagesch esse ex resolutione* ת *kamets, acita stare pro* יָסַר *ex Conjugatione prima* (§. 2.)

5. Paaticipium, *Cujus Paradigma est tale,* מְבַקֵּר מְבַקְּרָה *Sing. (Memb. XXVII.)* מְבַקְּרִים מְבַקְּרוֹת *Pl.*

In Speciali Conjugationū Theoria sequitur CONJUGATIO SECUNDA Eaq;

PASSIVA, quæ coincidit cum Activa, si pro בָּ *&* בָּ *ponatur* בָּךְ (*Mem XXIIX. §. 1.*) *Quia autem hæc Conjugatio, est purè passiva, ideoq; non dantur in ea omnia Tempora. Nam*

agnoscit tantum,
- Prætetitum *In quo observand.*
  - 1. Paradigma, (§. 2.) *quod tale est.*
    - Sing. בֻּקַּרְתִּי בֻּקַּרְתָּ בֻּקְּרָה בֻּקַּרְתְּ
    - Pl. בֻּקַּרְנוּ בֻּקַּרְתֶּם בֻּקַּרְתֶּן בֻּקְּרוּ
  - 2. Nota, *de verbis quadri literis, quod videlicet in iisdem hæc Conjugatio ab Activâ facile posit dignosci, e. g.* אֻמְלַל (§. 3.)
- Futurum secundum, (*Memb. XXX.*) *Cujus Paradigma hoc est*
  - Sing. יְבֻקַּר תְּבֻקַּר תְּבֻקְּרִי יְבֻקְּרוּ תְּבֻקַּרְנָה
  - Pl. אֲבֻקַּר נְבֻקַּר תְּבֻקְּרוּ תְּבֻקַּרְנָה
- Infinitum, (*Memb. XXXI.*) *Cujus paradigma est* בֻּקַּר
- Participium. (*Memb. XXXII.*) *Cujus Paradigma hoc est.* מְבֻקָּר מְבֻקָּרָה *Sing.* מְבֻקָּרִים מְבֻקָּרוֹת *Pl.*

non agnoscit Futurum primum, (*Memb. XXIX.*)

RECIPROCA, (Memb. XXXIII. §. 1.) ita dicta, quia habet Verba & Activè & Passivè significantia, &, dicente R. D. Kimchi, notat actum in se reflexum, (§. 2.) In hac Conjug. videnda.

1. Paradigmata Temporum, *videlicet*
- 1. Præteriti, (*Mem. XXXIII. §. 2*) *quod tale est*
  - Sing. הִתְבַּקַּרְתִּי הִתְבַּקַּרְתָּ הִתְבַּקְּרָה הִתְבַּקַּרְתְּ
  - Pl. הִתְבַּקַּרְנוּ הִתְבַּקַּרְתֶּם הִתְבַּקַּרְתֶּן הִתְבַּקְּרוּ
- 2. Futuri primi, (*Memb. XXXIV.*) הִתְבַּקַּר הִתְבַּקְּרִי הִתְבַּקְּרוּ הִתְבַּקַּרְנָה *Pl.* *S.*
- 3. Futuri secundi, (*Memb. XXXV.*)
  - Sing. יִתְבַּקַּר תִּתְבַּקַּר תִּתְבַּקְּרִי יִתְבַּקְּרוּ תִּתְבַּקַּרְנָה
  - Pl. אֶתְבַּקַּר נִתְבַּקַּר תִּתְבַּקְּרוּ תִּתְבַּקַּרְנָה
- 4. Infiniti. הִתְבַּקַּר (*Memb. XXXVI.*)
- 5. Participij (*Memb. XXXVII.*) מִתְבַּקַּר מִתְבַּקְּרָה *Sing.* מִתְבַּקְּרִים מִתְבַּקְּרוֹת *Pl.*

2. Certæ quædam, Notæ (*Memb. XXXIIX.*) *nimirum*

de vocali 2. radicalis, *quæ est* ◌ַ *&* ◌ֶ *tsere nimirum, quando significatio magis est Activa. &* ◌ָ *patach videlicet, quando magis est Passiva,* (§. 1.)

2 de litera ת Syllabæ characteristicæ הִתְ, *de quâ sciendum*
- 1. quod primæ radicali, ש ס צ ן postponatur, & post צ mutetur in ט post ן in ר *nisi obstet cacophonia, e. g.* הִשְׁתַּמֵּר הִצְטַדֵּק (§. 2.)
- 2. quod, *sicuti in Chaldaismo* ז *post* ת *mutari solet, ita in Hebraismo* ת ante ז absorbeatur, & compensetur per dagesch forte, *e. g.* הִזְּכָּה *pro* הִתְזַכָּה (§. 3.)
- 3. quod literæ ת ט ר & aliquando נ soleant tale ת absorbere, in signum assumpto dagesch forti, *e. g.* הִנָּחֵם *sic* הִתְנַחֵם *pro* הִתְרַכֵּא (§. 4.)

3. de resolutione Dagesch characteristici in vocalem magnam, *e. g.* יִתְפַּקְּדוּ *pro* יִתְפַּקְדוּ (§. 5.)

NB. (*Quia character hujus Conjugationis est* dagesch forte *in secunda radicali; ideoq; etiam in Paradigm.* פקר *secunda radicalis* ק *in tota hac Conjugatione secundâ requirit dagesch forte. Verum ob defectum typorum* in plurimis locis *vice* ק *dagessati appositum est* ק *simplex. Adscribes hoc, Lector benevole, non errori, sed nostræ paupertati & indigentiæ, ac ipsemet defectum* ת *dagesch supplebis.*)

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0022
DFG

- Præteriti, (*Memb XXXIX.*) *quod tale est.* — הִפְקַדְתָּ הִפְקַדְתְּ הִפְקַדְתָּם הִפְקַדְתֶּן הִפְקַדְתִּי הִפְקַדְנוּ הִפְקִידוּ הִפְקִידָה הִפְקִידוּ הִפְקִיד *Sing.* *Pl.*
- 1. Paradigmata Temporum, *videlicet*
  - Futuri primi, (*Memb. XL.*) — אַפְקִיד תַּפְקִיד תַּפְקִידִי תַּפְקִידוּ תַּפְקִידִי יַפְקִיד תַּפְקִיד תַּפְקִידוּ יַפְקִידוּ תַּפְקִידְנָה אַפְקִיד נַפְקִיד *Sing.* *Pl.*
  - Futur secundi, (*Memb. XLI.*)
  - Infiniti, (*Memb. XLII.*) הַפְקִיד
  - Participii, (*Memb. XLIII.*) מַפְקִיד מַפְקִידָה מַפְקִידִים מַפְקִידוֹת *S.* *Pl.*

ACTIVA, In qua observand.

- 2. Notæ Speciales,
  - 1. *De* Vocali secundæ radicalis, *quæ est* Chirek magnum, *& pro ratione Verborum etiam* tsere & patach. *Ex quo fundamento rectificantur formæ, in quibus videtur chirek magnum mutatum esse in Scheva, sic* יַרְכּוּ *esse ex* יִרְכְּךָ *non ex* יִרְכְּךָ (*Memb. XLIV. §1.*)
  - 2. *De* Voce תִּרְגַּלְתִּי *Hos. 11. v. 3. quam nonnulli putant formatam esse ex hac Conjugatione tertiâ & ת stare pro ה, cum tamen rectius dicamus esse formationem mixtam, nam afform.* תִּי *est ex Præterito, sed præformat.* ת *est ex futuro. Alij autem existimant esse Verbum quadriliterum in Conjugatione secunda, (§. 2.)*

In Speciali CONJUGATIONUM theoriâ superest Conjugatio TERTIA.

- Paradigma, (§. 1.) *quod tale est* — הָפְקַדְתָּ הָפְקַדְתְּ הָפְקַדְתָּם הָפְקַדְתֶּן הָפְקַדְתִּי הָפְקַדְנוּ הָפְקְדוּ הָפְקְדָה הָפְקְדוּ הָפְקַד *Sing.* *Pl.*
- 1. Præteritum, (*Memb. XLV.*) *In quo observan.*

Specialis Nota de voce הָחֳרַלְתִּי *de qua vulgo dicitur, quod sit 1. pers. Præt. in hac Conjugatione & stet pro* הָחֲרַלְתִּי. *Verum rectius dicitur, pertinere ad conjugationem primam &* ה *esse* ה *Interrogativum habens: ob sequentem gutturalem kametzatam, cum appositio Meteg, quod fortuitò mutatum est in* : הָחֳרַלְתִּי (§. 2.)

PASSIVA. Quæ etiam, sicut secunda Passiva, omnia Tempora nō format. Nam

- agnoscit *tantum*
  - 2. Futurum secundum, (*Memb. XLVII.*) *Cujus* paradigma *est hoc* — נָפְקַד תִּפָּקַד תִּפָּקְדִי תִּפָּקַדְנָה תִּפָּקְדוּ יִפָּקַד תִּפָּקַד תִּפָּקְדוּ יִפָּקְדוּ אֶפָּקַד נִפָּקַד *Pl.* *S.*
  - 3. Infinitum *Cujus* paradigma *est* הָפָקֹד *vel* הָפָקֵד (*Memb. XLIII.*)
  - 4. Participium. *Cujus* Paradigma *est.* מָפְקָד מָפְקָדָה מָפְקָדִים מָפְקָדוֹת *S.* *Pl.* (*Memb. XLIX.*)
- non agnoscit Futurum primum, *cum sit Conjugatio purè passiva.* (*Memb. XLVI.*)

XVIII.

CAPUT VI. exhibet & rectificat verba Imperfecta, quæ speciali solent gaudere anomaliâ. Agit autem de iisdem,

1. Quænam sint, *videlicet ea*, in quibus
   - *vel* prima radicalis *est* א, נ, י.
   - *vel* secunda radicalis *est* ו, *aut* tertiæ similis } *De quibus in hoc cap. erit agendum.*
   - *vel* tertia *est* א, ה, נ, ת,
   - *vel etiam, quædam ex radicalibus est litera* gutturalis *aut* ר. *De quibus sufficienter actum est Cap. 1. memb. 5. de Dagesch. Cap. 2. memb. 4. de Mutatione Vocalium. Cap. 3. Memb. 4. de Anomalia* אל *Scheva.*
2. Quomodo queant rectificari, *videlicet ex immotis principiis & firmissimis rationibus, quæ ex Membris subseqq. peti possunt. Unde in resolutione talium Verborum tam diu serviles, radicales, ut & puncta & accentus retineri debent, ad formam Verborum perfectorum, donec nos certæ Regulæ jubeant mutare.* (§. 1. 2.)

1. In genere, (*Memb I.*) *Ubi præsuppon.*

3. *Quod* hæc Verba, non modo quoad formationem, sed etiam quoad significationem frequenter soleant alternare. *e. g.* חִפְלִי *pro* הִפָּלְיָא *sic* צָמְתִּ *&c.*
Quæ alternatio oritur.

- 1. Ex usu Linguæ, *quando scilicet ponitur forma, quæ in suo Verbo alternante in eo Tempore non occurrit, vel saltem unicus locus unam illam Vocem suppeditat.*
- 2. Ex identitate lectionis, *quæ est in alternatione literarum quiescentium, e. g.* נָשׁוּי *pro* נָשׁוֹא *quasi esset â* נָשָׁה
- 3. Ex accentuatione, *quando Accentus in suâ Consecutione sensui certo inserviens non patitur hanc vel illam literam, & tamen vocum transpositionem positus vocum non admittit.*
- 4. Ex vi significationis formalis, *quæ originem trahit ex difficultate communicabilitatis, ita ut participatio sumatur ex cognatâ radice.*
- 5. Ex inductione Emphaseos, *quando inducitur vera & genuina determinatio & conjunctio sensus de necessitate simul admittendi, e. g.* יִבּוֹשׁוּ pudefient, ut penitus exarescant. *Nam cholem* וֹ *est ex Rad.* בוֹשׁ *puduit, tsere sub* י *est ex Rad.* יָבֵשׁ *exaruit.*

2. In specie, *Vide Tabul. XIX. & XX.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0023
DFG

- De verbis Imperfectis seu anomalis actum est in genere; Jam porro de iisdem agendum erit in specie & quidem
  - De duplici ter imperfectis — de quibus agit Tab. XX.
    - 1. De simpliciter seu uno modo imperfectis. In quibus vid.
      - 1. א (Memb. II) quando existit
        - prima radicalis, præcedētibus servilibus, Ubi sciendum
          - communiter, quod se habeat ut reliquæ gutturales.
          - Specialiter, quod aliquando peculiarem anomaliam inferat, quæ consistit,
            - vel in quiete, quando videlicet in Futuro 2. Conjugationis 1. quiescit in cholem, & hoc tantum in certis Verbis, qualia sunt

אָמַר	hinc יֹאמַר				
אָבָה	יֹאבֶה				
אָכַל	יֹאכַל				
אָבַר	יֹאבַד				
אָפָה	יֹאפֶה				
אָחַז	Quæ admittunt utramq; formam.	יֶאֱחַז & יֹאחַז			
אָהַב		יֶאֱהַב & יֹאהַב			
אָסַף		יֶאֱסַף & יֹאסַף			

            - vel in totali abjectione, quæ fit in Futuro 2. præcedente א servili, solummodo in verbis supra nominatis, in quibus in cholem quiescit, e.g. אֹמַר pro אֹאמַר (§. 2.)
            - vel aliàs in contractione. Quæ videatur in Cap. X. de Figuris Grammat. (§. 3.)
        - tertia radicalis, & ita
          - 1. mutat - in ת e.g. מָצָא pro מָצַא, Rarissime autem - manet scilicet sequente adhuc alia literâ, (§. 4.)
          - 2. In participio fœminino, extra formam usitatam, mutato ת in ת, solet quiescere, vel
            - in Kamets videlicet, quando prima radicalis habet ת e.g. חָסָאת
            - in Tsere, aliàs, e.g. מֹצֵאת (§. 5.)
          - 3. In Futuris, ante terminationem נָה, quiescit in Segol, e.g. קְרֹאנָה pro קְרֹאנָה (§. 6.)
      - 2. ב (Memb. III.) quando ratione formationis scheva accipit, ceu
        - præcedente literâ servili. In quo casu
          - vel abjicitur & compensatur per dagesch forte, videlicet quando præcedens servilis est essentialis, e.g. יִתֵּן pro יִנְתֵּן (§. 1.) Quam anomaliam sequuntur etiam duo verba לָתַת & לָקַח quæ etiam formantur quasi prima rad. esset, נ e.g. נִקַּח (§. 2.)
          - vel manet nimirum.
            - 1. quando præcedens servilis est extra essentialis, e.g. לִנְסֹעַ
            - 2 præcedente etiam servili essentiali, modo subsequatur gutturalis, e.g. יִנְחַל (extra Conjugationem Niphal, in qua abjicitur, licet sequatur guttural. e.g. נִחַם pro נִנְחַם)
        - non præcedente servili, videlicet
          - prima radicalis & quidem
            - In Futuro primo, Ubi abjicitur in certis Verbis, qualia sunt

1. נָשַׂל	hinc שַׂל		2. נָגַשׁ	גַּשׁ			
3. נָפַח	פַּח		4. נָשַׁק	שַׁק			
5. נָסַע	סַע		6. נָגַע	גַּע			
7. נָשָׂא	שָׂא		8. נָתַן	תַּן (§. 3.) Ubi simul nota, quod			

              quædam ex hisce verbis, hic & in Infinito, duplici formâ venire soleant, e.g. נְשָׂא & שָׂא â נָשָׂא (§. 4.)
              - In Infinito, Ubi iterum in certis verbis abjicitur, assumpto in fine ת præcedente gemino Segol. Fit hoc in certis verbis qualia sunt

נָגַשׁ	hinc גֶּשֶׁת		
נָפַח	פַּחַת		
נָגַע	גַּעַת		
נָתַן	תֶּנֶת item תֵּת & תֶּנָּה		
נָשָׂא	שְׂאֵת & שְׂאֵת itē שְׂאֵת &c. (§. 5.)		

            - Tertia radicalis, & ita in certis casibus abjicitur & compensatur per dagesch forte. videlicet sequente
              - vel כ vocalisato, e.g. שָׁכַנְתִּי pro שָׁכַנְתִּי (§. 6.)
              - vel ת in unico Verbo נָתַן e.g. נָתַתִּי pro נָתַנְתִּי (§. 7.)
      - 3. י (Mem. IV) existens
        - prima radicalis, & accipiens ratione formationis scheva (§. 1.) & ita
          - vel abjicitur videlicet
            - 1. in Futuro primo verborū sequentiū

1. יָרַשׁ	רַשׁ		2. יָהַב	הַב			
3. יָצַק	צַק		4. יָשַׁב	שַׁב			
5. יָלַךְ	לַךְ		6. יָצָא	צֵא	7. יָרַע	רַע (§. 9.)	

            - 2. In Infinito, ita ut in fine assumatur ת præcedente gemino Segol. Fit hoc in certis verbis qualia sunt

1 יָצַק	hinc צֶקֶת		2. יָלַךְ	hinc לֶכֶת			
3. יָרַע	רַעַת pro דֵּעָה		4. יָרַד	רֶדֶת			
5. יָרַשׁ	רֶשֶׁת		6. יָלַד	לֶדֶת & contr. לֵת			
7. יָשַׁב	שֶׁבֶת	8. יָצָא	צֵאת contract. צֵאת &c (§. 10.)				

          - vel manet
            - ut verè mobilis, e.g. הַיָּשַׁר
            - ut quiescens in tsere in Conjugatione tertia (ubi alias in י mutari debuisset) Fit autem illud in hisce verbis

1. יָמַן	חֵימִין	2. יָטַב	הֵיטִיב
3. יָלַל	הֵילִיל	4. יָנַק	הֵינִיק

              quibus addi potest ילך in Futuro primo (§. 11.)
              - Ex quo principio, in Futuro, post servilē, aliud Joht cum vocali characteris poni solet, e.g. יֵיטַב
          - vel resolvitur in dagesch forte & chirek parvum, vel aliam vocalem parvam. Usitatum hoc est
            - 1. quando subsequitur litera צ, e.g. יְצַק pro יִצַק â יָצַק
            - 2. quando 2. rad. est ק & 1. rad. י potest ante se habere & chirek & tsere, e.g. נָקַף â נְקֹף
            - 3. in paucis aliis יְשַׁר â יִשַׁר יָשַׁר â יִשַׁר יָנַח â יְנִיחַ יָצַת â יְצִיתַ Ubi obiter quoque notetur specialissima anomalia in voce תִּתְצַב pro תִּתְיַצֵּב (§. 22.)
      - *** Reliqua vid. in Tab. subseq.
        - Secunda radicalis, ac ita non facit specialem anomaliam, nisi in V. חָיָה & חָוָה in quibus in Fut. 2. abjectâ. 3. radicali ה quiescit in chirek, e.g. יְחִי (§. 13.)
        - Tertia radicalis, pro ut invenitur tantum in voce חֵי cujus 2. tertiæ similis est abjecta & quæ expers est flexionis (§. 14.)
    - 2. כ (Memb. III.) quando ratione formationis scheva accipit, ceu
      - prima radicalis & quidem
        - non præcedente servili, videlicet
          - In Futuro primo, Ubi abjicitur in certis Verbis, qualia sunt

1. נָשַׂל	hinc שַׂל		2. נָגַשׁ	גַּשׁ			
3. נָפַח	פַּח		4. נָשַׁק	שַׁק			
5. נָסַע	סַע		6. נָגַע	גַּע			
7. נָשָׂא	שָׂא		8. נָתַן	תַּן (§. 3.) Ubi simul nota, quod			

            quædam ex hisce verbis, hic & in Infinito, duplici formâ venire soleant, e.g. נְשָׂא & שָׂא â נָשָׂא (§. 4.)
            - In Infinito, Ubi iterum in certis verbis abjicitur, assumpto in fine ת præcedente gemino Segol, vel patach vicario. Sunt autē ea

נָגַשׁ	hinc גֶּשֶׁת		
נָפַח	פַּחַת		
נָגַע	גַּעַת		
נָתַן	תֶּנֶת item תֵּת & תֶּנָּה		
נָשָׂא	שְׂאֵת & שְׂאֵת itē שְׂאֵת &c. (§. 5.)		

        - Tertia radicalis, & ita in certis casibus abjicitur & compensatur per dagesch forte. videlicet sequente
          - vel כ vocalisato, e.g. שָׁכַנְתִּי pro שָׁכַנְתִּי (§. 6.)
          - vel ת in unico Verbo נָתַן e.g. נָתַתִּי pro נָתַנְתִּי (§. 7.)
      - quiescēs, (§. 2.) vel
        - in cholem (§. 3.) videlicet
          - 1. in Præterito & Participio Conjugationis primæ passivæ, e.g. נוֹלַד pro נִוְלַד
          - 2. in tota Conj. tertiā activa, e.g. הוֹלִיד pro הַוְלִיד (§. 4.)
        - in schurek nimirum, in tertia Conjug. passiva, e.g. הוּשַׁב pro הָוְשַׁב (§. 5.)
      - vel mutatur in Vav mobile, idq; usitatum est,
        - 1. in Futuro utroq; & Infinito Conjug. primæ passivæ, e.g. הִוָּלֵד pro הִתְוַלֵּד (§. 6. In qua conditione Joht videtur manere, in exemplis paucissimis, sed tunc est ו diminutum, e.g. יִוָּחֵל (§. 7.)
        - 2. in Conjugatione secunda reciproca, sed tantum in certis verbis qu. sunt.

יָדַע	inde יִתְוַדַּע pro יִתְיַדַּע				
יָסַר	יִתְוַסַּר	יִתְוַסֵּר			
יָכַח	יִתְוַכַּח	יִתְוַכֵּח (§. 7.)			

      - vel quiescit, videlicet in Futuro secundo Conjug. primæ (extra יָכַל cujus 1. radicalis mutatur in ו e.g. תּוֹכַל) §. 8. Quiescit autē
        - in Chirek explicitè, e.g. אֵיצַג יִישַׁב
        - in tsere, implicite, (h. e. ita ut י penitus abjiciatur) idq; in certis verbis, nimirum

1. יָדַע	יֵדַע	2. יָרַד	יֵרֵד				
3. יָרַע	יֵרַע	4. יָלַךְ	יֵלֵךְ				
5. יָאַת	יֵאַת	6. יָצָא	יֵצֵא				
7. יָלַד	יֵלֵד	8. יָחַם	יֵחַם				
9. יָקַע	יֵקַע	De Voce אֵילָךְ (in quâ י explicite ante .. quiescit) vid. caput de Figur. Gramm.					

      - prima radicalis, & accipiens ratione formationis scheva (§. 1.) & ita
        - vel abjicitur videlicet
          - 1. in Futuro primo verborū sequentiū

1. יָרַשׁ	רַשׁ	2. יָהַב	הַב				
3. יָצַק	צַק	4. יָשַׁב	שַׁב				
5. יָלַךְ	לַךְ	6. יָצָא	צֵא	7. יָרַע	רַע (§. 9.)		

          - 2. In Infinito, ita ut in fine assumatur ת præcedente gemino Segol. Fit hoc in certis verbis qualia sunt

1 יָצַק	hinc צֶקֶת		2. יָלַךְ	hinc לֶכֶת			
3. יָרַע	רַעַת pro דֵּעָה		4. יָרַד	רֶדֶת			
5. יָרַשׁ	רֶשֶׁת		6. יָלַד	לֶדֶת & contr. לֵת			
7. יָשַׁב	שֶׁבֶת	8. יָצָא	צֵאת contract. צֵאת &c (§. 10.)				

        - vel manet
          - ut verè mobilis, e.g. הַיָּשַׁר
          - ut quiescens in tsere in Conjugatione tertia (ubi alias in י mutari debuisset) Fit autem illud in hisce verbis

1. יָמַן	חֵימִין	2. יָטַב	הֵיטִיב
3. יָלַל	הֵילִיל	4. יָנַק	הֵינִיק

            quibus addi potest ילך in Futuro primo (§. 11.)
            - Ex quo principio, in Futuro, post servilē, aliud Joht cum vocali characteris poni solet, e.g. יֵיטַב
        - vel resolvitur in dagesch forte & chirek parvum, vel aliam vocalem parvam. Usitatum hoc est
          - 1. quando subsequitur litera צ, e.g. יְצַק pro יִצַק â יָצַק
          - 2. quando 2. rad. est ק & 1. rad. י potest ante se habere & chirek & tsere, e.g. נָקַף â נְקֹף
          - 3. in paucis aliis יְשַׁר â יִשַׁר יָשַׁר â יִשַׁר יָנַח â יְנִיחַ יָצַת â יְצִיתַ Ubi obiter quoque notetur specialissima anomalia in voce תִּתְצַב pro תִּתְיַצֵּב (§. 22.)
    - 3. ו (Memb. II) quando existit
      - prima radicalis, præcedētibus servilibus, Ubi sciendum
        - communiter, quod se habeat ut reliquæ gutturales.
        - Specialiter, quod aliquando peculiarem anomaliam inferat, quæ consistit,
          - vel in quiete, quando videlicet in Futuro 2. Conjugationis 1. quiescit in cholem, & hoc tantum in certis Verbis, qualia sunt

אָמַר	hinc יֹאמַר				
אָבָה	יֹאבֶה				
אָכַל	יֹאכַל				
אָבַר	יֹאבַד				
אָפָה	יֹאפֶה				
אָחַז	Quæ admittunt utramq; formam.	יֶאֱחַז & יֹאחַז			
אָהַב		יֶאֱהַב & יֹאהַב			
אָסַף		יֶאֱסַף & יֹאסַף			

          - vel in totali abjectione, quæ fit in Futuro 2. præcedente א servili, solummodo in verbis supra nominatis, in quibus in cholem quiescit, e.g. אֹמַר pro אֹאמַר (§. 2.)
          - vel aliàs in contractione. Quæ videatur in Cap. X. de Figuris Grammat. (§. 3.)
      - tertia radicalis, & ita
        - 1. mutat - in ת e.g. מָצָא pro מָצַא, Rarissime autem - manet scilicet sequente adhuc alia literâ, (§. 4.)
        - 2. In participio fœminino, extra formam usitatam, mutato ת in ת, solet quiescere, vel
          - in Kamets videlicet, quando prima radicalis habet ת e.g. חָסָאת
          - in Tsere, aliàs, e.g. מֹצֵאת (§. 5.)
        - 3. In Futuris, ante terminationem נָה, quiescit in Segol, e.g. קְרֹאנָה pro קְרֹאנָה (§. 6.)
    - 4. י (Memb. IV) existens
      - prima radicalis, & accipiens ratione formationis scheva (§. 1.) & ita
        - vel abjicitur videlicet
          - 1. in Futuro primo verborū sequentiū

1. יָרַשׁ	רַשׁ	2. יָהַב	הַב				
3. יָצַק	צַק	4. יָשַׁב	שַׁב				
5. יָלַךְ	לַךְ	6. יָצָא	צֵא	7. יָרַע	רַע (§. 9.)		

          - 2. In Infinito, ita ut in fine assumatur ת præcedente gemino Segol. Fit hoc in certis verbis qualia sunt

1 יָצַק	hinc צֶקֶת		2. יָלַךְ	hinc לֶכֶת			
3. יָרַע	רַעַת pro דֵּעָה		4. יָרַד	רֶדֶת			
5. יָרַשׁ	רֶשֶׁת		6. יָלַד	לֶדֶת & contr. לֵת			
7. יָשַׁב	שֶׁבֶת	8. יָצָא	צֵאת contract. צֵאת &c (§. 10.)				

        - vel manet
          - ut verè mobilis, e.g. הַיָּשַׁר
          - ut quiescens in tsere in Conjugatione tertia (ubi alias in י mutari debuisset) Fit autem illud in hisce verbis

1. יָמַן	חֵימִין	2. יָטַב	הֵיטִיב
3. יָלַל	הֵילִיל	4. יָנַק	הֵינִיק

            quibus addi potest ילך in Futuro primo (§. 11.)
            - Ex quo principio, in Futuro, post servilē, aliud Joht cum vocali characteris poni solet, e.g. יֵיטַב
        - vel resolvitur in dagesch forte & chirek parvum, vel aliam vocalem parvam. Usitatum hoc est
          - 1. quando subsequitur litera צ, e.g. יְצַק pro יִצַק â יָצַק
          - 2. quando 2. rad. est ק & 1. rad. י potest ante se habere & chirek & tsere, e.g. נָקַף â נְקֹף
          - 3. in paucis aliis יְשַׁר â יִשַׁר יָשַׁר â יִשַׁר יָנַח â יְנִיחַ יָצַת â יְצִיתַ Ubi obiter quoque notetur specialissima anomalia in voce תִּתְצַב pro תִּתְיַצֵּב (§. 22.)

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0024
DFG

- In Verbis uno modo Imperfectis sequitur
  - *** (4.) secunda radicalis ו (*Memb. V.*) *de qua sciendum est*, quo modo sese habeat in Conjugat.
  - PRIMA & TERTIA: *Ubi*
    - SECUNDA. *Ubi*
      - *aliquando* manet, *& dagessatur fortiter, e.g.* קָוָה *Quod* ו *dagessatum frequenter solet imminui, e.g.* חַיִּב
      - *aliquando* ejo loco assumitur י, *ita tamen ut* simul duplicetur
        - *vel* ultima *litera, e.g.* קוֹמֵם
        - *vel prima (quod tamen raro fieri solet,) quæ in eo casu secundæ post ponitur, e.g.* עוֹעֵר
    - 1. Terminationes quorundã Temporum, *quæ hic variant: Nam* in Conjugatione
      - primâ activâ *desinit*
        - Futurũ utrumq;
          - regulariter *in* schurek קוּם
          - accidentariò
            - *vel in* cholem, *e.g.* מוֹל
            - *vel in* patach *idq; tantum in Futuro secundo, ob gutturalem & Resch, e.g.* יָצַר *(§.5.)*
        - Participium (*pro ratione Præteriti*)
          - tertia persona Præteriti in kamets (*differentiæ causa*) *e.g.* קָם
          - *vel in* Kamets,
          - *vel in* Tsere, *e.g.* מֵת
          - *vel in* Cholem, *quod sæpe ob nominascentiam adhibetur, e.g.* נוֹחַ *(§.7.)*
      - primâ passivâ
        - 1. secundæ radicali familiare est cholem, *e.g.* נָקוֹם
        - 2. ante terminationes verbales, תָּן תֶּם תָּ תִּי assumitur Cholem, (quod ipsum etiam in Conjugatione 3. usitatum est, in *qua, quando cholem non assumitur, chirek in patach mutatur, e.g.* הַקְמֵתָּ & הַקִּימֹתָּ *§.3.) Notandum hic simul, quod, quando in Conjug. 1. passivâ ante prædictas terminationes assumitur cholem, præcedens cholem mutetur in Schurek, e.g.* נְקוּמֹתָּ *(exceptis 2. exemplis scil.* נִפְצֹתֶם & נְקוּתֶם*) §. 4.*
    - 2. Literæ serviles præformativæ, *& imprimis earundem*
      - Vocales, *quæ ob abjectum* ו *variant, solẽt enim hæc Verba sub servilibus assumere*
        - camets *idq;*
          - *in Futuris Conjug. primæ & tertiæ activæ, e.g* הָקִים יָשׁוּב
          - *in Præterito & Participio Conj: primæ passivæ,* נָקוֹם
        - Chirek parvum, sequente dagesch forti in primâ radicali, *quæ si sit gutturalis, chirek mutatur in Tsere, e. g.* יְקֵם יְעֵר *Et hoc usitatum est in Conjug. prima.*
        - Tsere, *idq;*
          - *in Futuro utroq; Conj primæ passivæ (nisi assumatur chirek & dagesch) e.g.* יֵאוֹר
          - *in Præterito & Particip. Conj. tertiæ activæ* הֵסִיר
        - Schurek *in Conj. tertia passivâ, e.g.* חוֹסַר *(§.6.)*
      - Totalis abjectio *quæ specialiter literæ* ה *in Conjug. 3. activ. per Aphæresin (de qua vid. Cap. de Figuris Gramm.) §.3.*
    - *Specialiter,* manere solet *ante literam gutturalem, e.g.* גָּוַע *idq; tantum rarissime. (§.9.)*
  - PRIMA & TERTIA, *Ubi*
    - *vel* manet, *quod fieri solet*
      - 1. in Participio Conjugationis primæ Activæ, *e.g.* אָרוּר סֹבֵב
      - 2. in Specialibus Verbis, *in quibusdam* necessariò, *in quibusdam autem* liberè, *e. g.* זָמַמְתִּי זָמַם
    - *vel* abjicitur, ita ut abjectæ literæ Vocalis transeat ad primam radicalem, *e. g.* קָל *pro* קָלַל *Quam abjectionem concomitantur duo Accidentia· videlicet*
      - 1. Abjectæ literæ per dagesch forte compensatio, *eaq;*
        - *vel* simplex, & propria, *quæ in 3. radicali fieri solet*
          - Actualiter, *scilic. quando accipit Vocalem e.g.* סָבוּ
          - Potentialiter, *quando non habet vocalem nec scheva, e.g.* קַל *(§. 2.)*
        - *vel* duplex, quando *non modo tertiæ, sed* etiam primæ radicali imprimitur dagesch forte, assumptâ sub præcedente literâ servili vocali parvâ, quæ mutatur in magnam, *quando impressio* דּ *dagesch negatur.* (extra ח, ubi vocalis parva manet) *e. g.* יִסַּב נִחַת *(§. 3.)*
      - 2. Punctorum immutatio, *usitata*
        - *sub* servilibus præformantibus, *quæ (extra casum duplicis compensationis,) assumunt*
          - Kamets
            - *in Futuro secundo Conjugationis 1. Activæ* תָּסֹב
            - *in Præterito & Participio Conj. 1. Passivæ* נָסַב
            - *in Futuris & Infinito Conjng. 3. Activæ,* אָחֵל
          - Tsere,
            - *in Præterito & Participio Conjug. 3. Activæ e.g.* מֵסֵב חֵתֵל
            - *in Futuro Conjug. 1. pass. quando sequitur gutturalis, e.g.* יֵרַךְ *pro* יֵרַךְ
          - Schurek, *in Conjug 3. Passivæ, e.g.* הוּסַב *(§. 4.)*
        - *sub* 1. radicali, *quæ accipit*
          - Tsere *loco chirek in Conjug. 3. Act. e. g.* הֵקֵל
          - Patach *in prima Passivâ, e.g.* נָסַב *cujus loco aliquando ponitur* Tsere *vel* Cholem, *e.g.* נֵקַל
        - ante terminationes verbales, *Ubi assumere solent*
          - Cholem *sc. ante terminationes 1. & 2. pers. Præt. in omnibus Conjugationibus e.g.* קַלּוֹתָּ
          - Joht præcedente Segol *videl. ante* נָה *Futurorum* סֵבִּינָה *(§.5.)*
    - 5. Secunda radicalis tertiæ similis *(Memb. VI.) de quâ itidem notandum est*, quo modo sese habeat *in Conjugatione*
      - *SECUNDA.* Ubi manet & dagessatur. *e.g.* קַלַּל *Notandum autem* quod aliquando loco Dagesch characteristici
        - *vel* duplicetur prima radic. & secundæ postponatur. *e.g.* כִּלְכֵּל
        - *vel* secundæ radicali præponatur cholem, *e.g.* סוֹבֵב *(§, 6.)*
  - 6. ה *(Memb. VII.)* 7. ת *(Memb. VII.)* *De quibus agit Tab. sequens.* **

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0025
DFG

- In Capite VI. restant
  - 1. Quædã in Verbis uno modo imperfectis notanda. *videlicet*
    - prima radicalis, *quæ quoad anomalias rectificata est in Capite 3. memb ultimo*
      - *vel* mutaatur in Joht, *nimirum, quando præcedere debet* Schurek *vel* chirek *magnum, & tunc, si præcedat* chirek *ex duobus* Joht *fit unum, e.g.* נָלוּי *pro* הִגְלִית *pro* חָגְלִית (§.2.)
      - *vel* manet & requirit ante se
        - Kamets *in Præterito, e.g.* נָרָאָה רָאָה *&c.*
        - Tsere *in Futuro primo* יִרְאֶה
        - Segol *in Futuro secundo & Participio, e.g.* רֹאֶה אֶרְאֶה
        - Cholem *in Infinito* לִרְאוֹת *Ubi ipsum quoq; ו aliquando mutatur in י, item (quod omnibus Conjugationibus familiare est) in ת præcedente cholem:* רְאוֹת רְאוֹ (§.3.)
      - *vel* abjicitur, *quod aliquando fieri solet* { in Conjugatione secundâ, *& tunc prima & secunda radicalis duplicatur, e.g.* שָׁעָה *à* שָׁעְשַׁע / in Futuro secundo, *Conj. 1. act. e.g.* יִשְׁתָּ *pro* יִשְׁתֶּה *Vid. c. 10. memb. de Apocope.*
    - tertia radicalis,
      - in fine quiescẽs, *ac ita*
        - ** ה (*Mem. VII existens*
        - *vel* abjicitur *videlicet, quando accipit Vocalem propriam, e.g.* רָאֵהוּ *pro* רָאוֹ (§.5.)
      - in medio rationem formationis movenda; (§.4.) *& infra*
        - in Joht,
          - quiescens, *scilicet quando ratione formationis accipere debebat scheva quiescens.* Quiescit autẽ illud Joht
            - *vel* in Segol, *nim. in Futuro, e.g.* רְאֵינָה
            - *vel* in tsere *præsertim in prima passivâ, e.g.* נִרְאֵיתִי
            - *vel* in Chirek, *scil. in reliquis Conjugationibus & Temporibus, extra Futurum* רָאִיתִי
          - *Hoc* י *quiescens*
            - aliquando quiescit implicitè, *præsertim quando præcedit tsere e.g.* נִלְאֵיתִי (§.6.)
            - aliquando solet mutari in א *e.g.* רָצֵאתִי שְׁשֵׁאתִי (§.7.)
          - mobile, *idq; impri-mis*
            - in Participio fœminino, *e.g.* חֲסֵרָה
            - ante terminationes verbales ו & ה accedente paragogico vel accentu magno יִשְׁלָוּ יִבְכִיוּן (§.8.)
        - *vel* mutatur
          - in Thau, *videlicet*
            - *Communiter* in 3. persona Fœmin. Præteriti, *e.g.* בָּנְתָה *pro* בָּנָתָה (§.9.)
            - *Specialiter* in participio Fœmin. quando posterius ת abjicitur. *Tunc enim 3. radic.* ה *mutatur in* ת *præcedente* ר *aut* ־ *e.g.* פֹּרֶת (§.10.)
          - in Vau, *in voce* שָׁלַוְתִּי *à R.* שָׁלָה (§.11.) Quam imitantur שָׁחָה *&* שָׁוָה *in 2. Conj.* *Ubi 3. radicalem duplicant priori* ה *mutato in* ו, *& in specie quidem*
            - טָטְחָוָה in 2. Conj. act. *e.g.* מְטַחֲוָה
            - שָׁחָה in 2. Conj. recipr. יִשְׁתַּחֲוָה
            - *Ubi etiam posteriori* ה *abjecto* ו *vicariũ loco* ח *quieti tradit* יִשְׁתַּחוּ (§.12.
      - ת tertia radicalis (*Mem. VII.*) *de qua not.* quòd ante aliud ת abjiciatur & per dagesch forte compensetur, *e.g.* כָּרַתְתִּי *pro* כָּרַתְתִּי (§.1.
  - 2. Verba dupliciter imperfecta, *quæ ex prioribus anomaliis possunt rectificari. Adeo autem hæc verba redigi possunt ad egestatem, ut tantum una radicalis remaneat, e.g.* יָטוּ *pro* יִנְטֶהוּ *à R.* נָטָה (§.2.)

XXII.

- CAP. VII. proponit NOMEN ejusdemq; ACCIDENTIA Imprimis autem octo NOMINI accidunt.
  - 1. ה *ARTICULARE, habens - sequente dagesch forti, e.g.* הַמֶּלֶךְ (*Memb. 1. §.1.*) *Hoc* ה *præponi potest omnibus Nominibus, extra propria & constructa. Necessitas autem ejus & indifferentia positus pertinet ad APODIXIN Script. S. & à nemine est tradita. Firmiter vero statuendum est, dari rationem certam, cur aliquando scribatur, aliquando omittatur.* (§.2.)
  - 2. QUANTITAS (*Memb. II.*) *Cujus ratione Nomina sunt*
    - *vel* Nuda *quæ habent solas tres radicales,* (§.1.) *easq;*
      - *aut explicite. e.g.* דָּבָר
      - *aut implicitè, e.g.* אָב *à R.* אָבָה (§.2.)
    - *vel* Aucta, *quæ, præter 3. radicales, assumpserunt etiam serviles vel præformantes, vel afformantes, vel præformantes & afformantes simul* (§.3.) *Literæ autem serviles, quæ hûic negotio inserviunt, sunt 6.*
      - 1. ה (*Memb. III.*)
        - rarissimê ab initio, *e.g.* חָמֵשׁ (*à* מסס) *quamvis apud Rabbinos plurima Nomina ab initio formet, e.g.* הַקְּדָמָה (§.1.)
        - serviens
          - frequentissime in fine, *Ubi ante se requirit*
            - Kamets, *quando format fœmininum, e.g.* צְרָקָה (§.2.)
            - Segol, *alias, e.g.* לִבְנָה (§.3.)
      - 2. א (*Memb. IV.*) serviens
        - *non* in fine *sed* in initio, *& ibi quidem*
          - *vel* per patach, *e.g.* אַבְנֵט *pro ratione Conjugationis, ex qua Nomen est formatum.* (§.1.)
          - *vel* per Segol, *e.g.* אֶזְרַע
      - 3. מ formãs Nomina
        - *frequenter* ab initio. *Ubi habet ante se vocalem, quam requirit Conjugatio, ex qua Nomen descendit* מַשְׁעֵן מִזְמֹר (§.2.)
        - *raro* in fine, *e.g.* פְּרִיוֹם (§.3.)
      - 4. נ serviens
        - ab initio *maximè in Nominibus propriis, e.g.* נְמְרֹד
        - in fine *præcedente*
          - vel Cholem, אַחֲרוֹן
          - vel Kamets, קָרְבָּן
          - vel Schurek, *&c.* (§.5.)
      - 5. ת augens Nomina
        - ab initio. *Ubi ejus Vocalis cognoscitur ex formâ Conjugationis, e.g.* תְּהִלָּה תַּרְגֵּמָה (§.6.)
        - in fine *præcedente*
          - *vel* Schurek, *e.g.* מַמְלְכוּת
          - *vel* gemino Segol, *e.g.* גְּבֶרֶת
          - *vel* Segol & Cholem, *e.g.* תִּלְבֹּשֶׁת יְכֹלֶת
          - *vel* Segol & Tsere, *e.g.* תְּכֵלֶת
          - *vel* Chirek magno, שְׁאֵרִית (§.7.)
      - 6. י formans
        - *ab initio* Nomina propria, *e.g.* יַעֲקֹב
        - appellativa, *e.g.* יַלְקוּט (§.8.)
        - *in fine (præsertim)* Nomina Gentilitia & numeralia ordinalia, *e.g.* אַשְׁכְּנַזִּי שִׁשִּׁי (§.9.)
  - 3. ANALOGA ex Verbis FORMATIO. } *Quæ propon. Tab. XXIIIA.*
  - 4. FORMÆ
  - 5. QUALITAS
  - 6. MOTIO. } *De quibus eg. Tab. XXIV.*
  - 7. DECLINATIO.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0026
DFG

3. *ANALOGA eorundem ex Verbis* FORMATIO. (*Memb. V.*) *Quæ cognoscitur partim ex formis, partim ex literis servilibus, earumq; Vocalibus* (§. 1.) Ubi obiter notand.

1. Ex Conjugatione tertia & secunda reciproca nunquam formari Nomina nuda, sed aucta, ex reliquis autem & nuda & aucta,

2. Vocales sub servilibus præformativis aliquomodo testari de Conjugationibus Sic
- *Primæ Conj. nota est* chirek & Segol, *e.g.* מִנְרָל
- *Secundæ indicium est* Scheva sub servili, & secunda radicalis dagessata fortiter, תְּבַלּוּל
- *Tertiæ signum est* Patach, *e.g.* מַלְכוּשׁ (§. 2.)

4. FORMÆ Nominũ descendent: ex verbis

Perfectis (*Mem. VI. §. 1.*) *Ex quibus proveniunt formæ*

1. Simplices *seu* nudę, *formatæ ex Conjugat.*

PRIMA, Et hæ distinguuntur in 7. classes, (§. 2.) *quarum*

Prima continet 6. formas *videlicet* 1. זָכָר 2. זָקֵן 3. שָׁלִישׁ 4. נָדוֹל 5. עָצוּם 6. אָוֶן (§. 3.)

Secunda comprehendit 5. 1. חֵבֶל 2. צֶדֶק 3. אָזוֹר 4. אֶבוּס 5. שֵׁבֶט (§. 4.)

Tertia habet unam, *nim.* שְׁוִלַת (§. 5.)

Quarta continet, 5. *videlicet* 1. קֶרֶשׁ 2. אוֹצָר 3. אֵיב 4. אַפִּיר 5. תְּהוֹ (§. 6.)

Quinta proponit unam, *nim.* עוֹגָב (§. 7.)

Sexta exhibet duas 1. אֶרֶץ 2. יַיִן (§. 8.)

Septima comprehendit octo 1. כְּתֹב 2. דְּבַשׁ 3. פְּאֵר 4. שְׁכֶם 5. כְּפִיר 6. שְׁאוֹל 7. זְבוּל 8. נְאֻם (§. 9.)

SECUNDA, Et hæ sunt

1. נָנַב *Quò etiam referri potest Nomen* פָּרָשׁ (*eques*) *veniens pro* פָּרָשׁ *&c.*
2. מַקֵּל 3. רַתּוֹק 4. לַפִּיר 5. תְּנוּר 6. אִכָּר 7. אְוִיר 8. צִפּוֹר
9. שְׁקוּץ 10. סֶלַע 11. סְבוּל 12. כְּסֵם *&c.*

Quibus annumerantur omnes formæ illorum Nominum, quæ plures radicales habent quam tres, e.g. טִפְּסַר *&c.* (§. 19.)

2. Auctæ, *vel ab initio vel in fine, partim ex Conjugatione primâ, partim ex secundâ, partim ex tertiâ. Quæ ad evitandam prolixitatem & confusionem hic omittuntur; possunt autem omnes desumi ex* Kimchio.

Imperfectis, *De quibus scitur.*

in genere, quod talia Nomina commodè reduci queant ad formas perfectas, *Sic* מָקוֹם *potest referri ad formam* מְזֹמֹר *quas. dic.* מְקוֹם (§. 11.)

in Specie
1. quod â Verbis habentibus tertiam radicalem ה vel primam Joht ut plurimum formentur Nomina Monosyllaba, desinentia in tsere vel aliam vocalem, *Sic â R.* יָעַץ *form. Masc.* עֵץ *Fœm,* עֵצָה *â* בָּנָה *descend.* בֵּן *&c.*
2. quod ab iis quæ abjecerunt secundam ו, formentur Monosyllaba desinentia in Chirek, *e.g.* דָּן *â* דִּין (§. 12.)

Vidimus duo Accidentia NOMINUM. *videlicet* ה articulare, & Quantitatem. *Videnda jam quoq; sunt* reliqua, *videlicet*

vel per Voces *seu* Nomina Numeralia, *quæ duplicia sunt nimir.*

1. Cardinalia (§. 4.) *qualia sunt* אֶחָד & אַחַת *unus una* שְׁנַיִם *duo duæ,* שְׁלֹשָׁה *tres sic* אַרְבַּע *quatuor* חָמֵשׁ *quinq;* שֵׁשׁ *sex* שִׁבְעָ *septem* שְׁמֹנֶה *octo* תֵּשַׁע *novem* עֶשֶׂר *decem &c. Sic* מֵאָה *centum* אֶלֶף *mille*
Quæ Cardinalia â tribus usq; ad decem sub terminatione Masculina sunt generis Fœminini, sub terminatione Fœminina gen. Masculini, (§. 5.)

2. Ordinalia (§. 6.) *quæ s. vel*

Simplicia *sc. ab uno ad decem. e. g.* רִאשׁוֹן *primus* שֵׁנִי *secundus* שְׁלִישִׁי *tertius* רְבִיעִי *quartus* חֲמִישִׁי *quintus &c.* (§. 7.)

Composita, *nim. reliqua.* In quâ compositione notand.

1. quod Ordinalia â Cardinalibus non differant, *e.g.* שְׁנֵים עָשָׂר *duodecim & duodecimus* (§ 8.)

2. quod compositio fiat per simplices, *& numerus vicenarius profundamento seu radice habeat denarium, trigesimus ternarium, & sic consequenter, ita tamen ut radix mutetur in numerum pluralem, e.g.* עֶשְׂרִים *viginti & vigesimus,* שְׁלֹשִׁים וְעֶשְׂרִים *vigenti tres, & vigesimus tertius,* (§. 9.)

3. quod â denario usq; ad vicenarium compositio fiat, sine copulâ ו, post vicenarium autem cum Copula.

4. quod minor numerus semper præponatur, *e.g.* אַרְבַּע עֶשְׂרֵה

5. quod numerus undenarius pro אַחַד assumat, עַשְׁתֵּי *hinc dic.* עַשְׁתֵּו עָשָׂר *undecim & undecimus,* (§. 10.

vel per literas alphabeticas, *ita ut* א *notet unum,* י *decem,* כ *viginti, & sic deinceps, usq; ad* ק *quod centenarium denotat.* (§. 12.) *Ubi simul observ.*

1. quod compositio fiat per literas simplices *ab* א *usq; ad* י, *e g* יא, יב, יג *&c. ita tamen, ut notetur specialis compositio decem & quinq;, quæ efferuntur per novem & sex.* טו *pro* יה (§. 13.)

2. quod centenarius exprimatur per ק, duplicatus per ר, & ita consequenter. *Unde si multiplicetur numerus, multiplicandæ etiam sunt literæ centenarium designantes, e.g.* תרק 700. (§. 14.)

3. quod millenarius exprimatur per Aleph punctatum. *Ex quo principio etiam reliquæ literæ ratione multitudinis, & millenarij & centenarij dicuntur. e.g.* אוֹלח 1638. (§. 15.)

4. quod Judæorum numerus in modernis Bibliis usitatus referatur ad vulgatum nostrum, si addantur 240. (§. 16.)

5. QUALITAS (*Memb. VII.*) Cujus ratione Nomina sunt vel Substantiva vel Adjectiva, (§. 1.) *Quæ se habent sicuti in Latinismo,* (§. 2.) *Extra* Numeralia, *quæ & Adjectiva & Substantiva esse præsumuntur, unde etiam in positu præcedere possunt, e.g. Esa.* 4. *v.* 1. שִׁבְעָ נָשִׁים (§. 3.) Hâc occasione *simul* agendum est de Numero Hebræorum, *& notandum* quod exprimatur

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0027
DFG

- *In Cap. VII restant duo Accidentia NOMINUM, videlicet*
  - MOTIO (*Mēb. IIX*) *quæ concernit*
    - *1. GENUS, quod est vel* Masculinum *vel* Fœmininum, *vel* Commune, (*§. 1.*) Neutrum *specialiter non habent Hebræi; exprimunt autem illud, partim per Masculinum, partim per Fœminū, e.g.* אַחַת *unū &c.* (*§. 10.*) Duo autem præcipuè de GENERE *observanda sunt*
      - 1. Ejusdē cognitio, *quæ hauritur*
        - *vel* ex significatione, (*§. 2.*) *Ex quâ*
          - Masculina sunt: Nomina
            - Virorum, *e.g.* דָּוִד
            - Virilium officiorum, *e.g.* אַב, מֶלֶךְ
            - Montium, כַּרְמֶל
            - Populorum, עִבְרִי
            - Fluviorum, פְּרִשׁוֹן
            - Mensium, נִיסָן (*§. 3.*)
          - Fœminina sūt: Nomina
            - Mulierum, *e.g.* חַוָּה
            - Muliebrium officiorum, אֵם
            - Urbium, בָּבֶל
            - Regionum & Provinciarum, *e.g.* עֶרֶב (*§. 4.*)
          - Cōmunia sunt
            1. Nomina avium & animalium, *e.g.* נָשֶׁר
            2. ea, quæ ad copiam sermonis in eadem significatione ex se formant Fœmininum, *e.g.* גֶּפֶן *fœm.* גַּפָּה
            3. numeralia *à viginti ad centum, e.g.* שְׁלֹשִׁים (*§. 5.*)
            4. partes animalium Geminæ, (*quæ alias pro puris Fœminiū haberi solent*) *e.g.* עַיִן *&c.* (*§. 6.*)
        - *vel* ex terminatione, *ex quâ cognoscuntur Masculina, cum terminantur*
          - *vel in literam radicalem, e.g.* חֹפֶץ — *Quæ excipiuntur, paucissima sunt, & vel ex usu, vel ex significatione cognoscuntur,* (*§. 8.*)
          - *vel in* י *&* ן *servil. e.g.* חָפְשִׁי (*§. 7.*)
        - *vel* ex adjuncto Nomine, Verbo, aut Pronomine, *e.g.* הָאָרֶץ הַיָּתָה (*§. 9.*)
      - 2. Formatio Fœminini, *quæ fit* ex Masculino vel usitato vel in usitato, *si addatur*
        - *vel* ת *præcedente* ־ *e.g.* מַלְכָּה מָלֶךְ
        - *vel* ת *præcedente gemino Segol, aut Chirek:* *e.g.* חֲמִשִּׁית חֲמִישִׁי עֶשֶׂרֶת עֶשֶׂר (*§. 11.*) — *Literarum & Vocalium mutatio petenda est ex Cap. II. & VI.* (*§. 12*
    - 1. Formatio Numeri.
      - Pluralis, *qu. fit ex Singulari, si addatur*
        - in prima declinatione ים *e.g.* טוֹבִים טוֹב (*Pro quâ terminatione aliquando assumitur* ין *ad morem Chaldæorum & Syrorum, e.g.* מַלָּכִין, מִלִּין *&c.*
        - in secunda declinatione, טוֹבוֹת טוֹבָה וֹת (*§. 13.*)
      - dualis, *qui terminatur per* יִם *& descendit*
        - *Communiter* à singulari, *e.g.* קַרְנַיִם קֶרֶן
        - *Specialiter* à plurali *in certis Nominibus, e.g.* חֹמוֹתַיִם *à* חוֹמוֹת (*§. 14.*)
    - *vel* defectiva, *i.e. quæ non omnes Numeros agnoscunt; sed sunt*
      - *partim* singularia tantum, *videlicet* Nomina Propria, *item* Nomina liquorum *e.g.* יַיִן *item Nomina* metallorum, quatenus talium, *e.g.* כֶּסֶף זָהָב (כְּסָפִים) *autem notat monetas, &c.*) (*§. 16.*)
      - *partim* pluralia tantum, *nimirum* Nomina ætatum, *e.g.* נְעוּרִים *& alia* (*§. 17.*)
      - *partim* dualia tantum, *e.g.* מֹאזְנַיִם *&c.* (*§. 18.*)
    - 2. NUMERUM, *Circa quem probè not.*
      - Specialia quædam Nomina, *quæ sunt*
        - 1. exeuntia in Joht
          - radicale, *vel* ipsum י contrahunt (*distinctionis gratia*) *e.g.* צִיִּים — *vel* dagesch forte imprimunt ת Joht, *e.g.* צִיּוֹת *hinc*
          - Servile, *tot aliter illud abjiciunt, e.g.* נָכְרִי עִבְרִים נָכְרִים (*nisi sit ex forma* יִת *e.g.* נָכְרִיּוֹת *à* נָכְרִית) (*§. 19.*)
        - 2. terminata per וֹת *vel* יִת *abjiciunt* ת *&* ו *mutant in* י *dagessandum fortiter, e.g.* מַשְׁכִּיּוֹת מַלְכִיּוֹת מַשְׁכִּית מַלְכוּת (*§. 20.*)
        - 3. Monosyllaba desinentia in
          - Joht præcedente Scheva, *Chirek ante* י mutant in ו, *ex quo principio* י *ob affinitatem solet mutari in* א *e.g.* צְבָאִים צְבִי *item* צְבָיִם (*§. 21.*)
          - in Tsere, *in Plurali id ipsum* retinent, *e.g.* כֵּלִים (*§. 22.*)
        - 4. Habentes in medio ו vel י, *deducunt eas literas partim ex motu ad quietem, partim ex quiete ad motum* שָׁוְקִים שׁוּק מוֹתִים מָוֶת (*§. 24.*)
        - 5. Desinentia in ה
          - *in duali numero* mutant *illud in* ת *e.g.* שְׁנָתַיִם שָׁנָה (*§. 27.*)
          - *aliàs* abjicere *solent* ה *tam radicale quam servile (sunt tamen etiam, quæ mutant* ה *radicalem in* ו *e.g.* קְצוֹת *item* קְצָוֹת) (*§. 28.*)
      - *vel* Anomala, *i.e. quæ in formatione Numeri pluralis aut dualis (præter supra traditas regulas generales) certam anomaliam patiuntur. Quæ anomalia consistit,*
        - 1. in immutatione vel etiā abjectione literarum; *& ita* Nomina — *Ubi specialiter notand. quod*
          1. Quædam Nomina, præsertim Segollata, dupliciter formentpluralem Numerum, non ex Fœminino sed ex Masculino, *e.g.* מַלָּכוֹת *&* מְלָכִים מֶלֶךְ *Cant. 6. 7.* (*§. 4.*)
          2. Quædam Masculina forment pluralem Numerum ex declinatione secundâ, & contra. *e.g.* אָבוֹת אָב *&c.* (*§. 5.*)
        - 2. in mutatione punctorum, *& ita sciendum est*
          - de patach *ante dagesch forte vel Scheva, quod frequenter soleat mutari in Chirek, e.g.* פְּתִים פֵּת
          - de Segol, *quod in tali casu transire soleat in Patach vel Chirek, e.g.* חֲשֻׁבָנוֹת חֶשְׁבֹּן *item* חִשְׁבֹנוֹת (*§. 23.*)
        - 3. in formatione Numeri pluralis ab inusitato singulari. בָּנִים בֵּן *quasi esset à* בָּנֶה *sic* עָרִים *&c. Quò referuntur etiam ea Nomina, quæ desinunt in geminum Segol. Ea enim assumunt formam terminationis* ה *præcedente gemino kamets alias* ת *præcedente uno segol reducitur ad* ה *præcedente uno kamets, e. g.* עֶתֶרֶת *pl.* עֲתָרוֹת *quasi esset ab* עֲתָרָה *Sic* כְּתֹנוֹת כְּתֹנֶת *quasi esset à* כְּתוֹנָה (*§. 25.*) *Notanda simul hoc loco venit vox* בַּיִת *cujus plural. est* בָּתִּים (*§. 26.*)
  - DECLINATIO, (*Mem. IX*) *De quâ observ.*
    - 1. *quod sit duplex* (*§. 1.*) *nim.*
      - Prima, *quæ est Masculinorum, & cognoscitur ex terminatione* יִם (*§. 2.*)
      - Secunda, *quæ est Fœmininorum, & cognoscitur ex terminatione* וֹת (*§. 3.*)
    - 2. quod comprehendat.
      1. Numeros, *qui tres sunt* Singularis, Dualis, Pluralis, (*Memb. X, §. 1. 2.*) *Ubi sciend. quod non omnia Nomina omnes hos numeros formant: Sunt enim quædam Singularia tantum, quædam pluralia tantum, quædam dualia tantum, e.g.* אָחוֹת מַיִם (*§. 3.*)
      2. Casus, *qui docendi gratia, commodè possunt reduci ad Casus Latinorum (nisi dicere velimus, ad exemplum Græcorum Ablativum, cum non gaudeat speciali inflexione, respuentium, unicum, hic tantum esse casum.*) (*§. 4.*) *Sunt ergo Casus Hebræorum non patentes, sed latentes,* (*§. 5.*) *Quæ latentia non inducit ambiguitatem. Positus enim Vocum optimè discernit, e.g.* רוּחַ אֱלֹהִים *Spiritus DEI &c.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0028
DFG

CAPUT VIII. agit de PRONOMINE, quod ponitur vice Nominis, Unde etiam Nomen vicarium appellatur, & adhibetur, inter alia, quando Nominis repetitio erat ingrata. (§. 1.) Notandum autem quod duplicia sint PRONOMINA (§. 2.) nimirum.

- Separabilia, quæ sunt
  - vel Demonstrativa (§. 3.) eaq; iterum
    - Mobilia, qual. sunt

	Plur. 3.	Plur. 2.	1.	Sing. 3 p.	Sing. 2. Pers.	Sing. 1. Pers.
	הֵמָּה vel הֵם	אַתֶּם		הוּא	אַתָּה M.	
			אֲנַחְנוּ & נַחְנוּ Com.			אָנֹכִי vel אֲנִי Co.
	הֵנָּה vel הֵן	אַתֶּן			אַתְּ vel אַתִּי הִיא F.	(§. 4.)

    - Immobilia, seu genere & Numero defectiva, qualia sunt זֶה iste זֹאת ista; item זוֹ item זֶהּ hic &c. (§. 5.)
  - vel Relativa, nimir. אֲשֶׁר &c. (§. 6.)
  - vel Interrogativa. vid. מִי quis מָה מֶה quid &c.
- Inseparabilia, quæ sunt
  - vel Præfixa, qualia sunt ה ש כ quæ &c.
  - vel Affixa, quorum Tabula hæc est

	Plur. 3.	Plur. 2.	1.	Sing. 3.	Sing. 2.	Sing. 1.
	הֶם & הֵם	כֶם		הוּ vel וֹ	ךָ M.	
& מוֹ			נוּ			־ vel נִי Com.
& ן הֶן	כֶן		ה vel הָ	ךְ F.		(§. 7.)

XXVI.

CAP. IX. proponit PARTICULAS, quæ sub se comprehendunt Latinorum Adverbia, Præpositiones, Conjunctiones, & Interjectiones, (Mem. I. §. 1.) Sunt autem hæ particulæ.

- 1. מ (Memb. II.) significans A, ab, Ex, Præ &c. De hac part. sciendum.
  - 1. quod habeat Chirek parvum sequente dagesch forti, quod procul omni dubio est ex principio abjectæ particulæ separabilis מִן e. g. מֵרֶחֶם מִפְּרִי (ubi . ob extrusum dagesch mut. in ־) §. 1.
  - 2. quod Joht Schevatum, dagesch forti & Scheva privet, e. g. מִיהוֹרָה pro מִיְּהוֹרָה (§. 2.)
- 2. ש (Memb. III.) quod est pronomen Relativum & habet subse
  - Usitatissime Segol, sequente dagesch forti, e. g. שֶׁשָּׁפַתָנִי
  - raro Patach שַׁרִין
  - rarissime Scheva שְׁהֶם
- 3. ה (Memb. IV.) quod aliis dictionibus
  - vel præfigitur, & est triplex
    - 1. Articulare, (§. 1.) comprehendens sub se Emphaticum & habens - sequente dagesch forti, e. g. הַמֶּלֶךְ
    - 2. Relativum, quod itidem assumit - sequente Dagesch, e. g. הַבָּא (§. 2.)
    - 3. Interrogativum, habens
      - Usitatissime Chatephpatach, e. g. הֲלֹא, הַעֵת (ubi chatephpatach ob sequentem gutturalem suum scheva abjecit,) §. 3.)
      - aliquando patach sequente dagesch forti (uti dicitur,) e. g. הַבְּרָכָה Num benedictio (§. 4.)
  - vel affigitur, & dicitur ה locale, habens Accentum (si præcesserit vocalis) in penultimâ, & mutans Segol ultimæ Syllabæ sub literis mobilibus in Scheva, e. g. אַרְצָה, צָפְנָה &c. (§. 5.)
- 4. וכלב De quibus ag.
  - 1. de omnibus hisce quatuor
    - 1. quod regulariter habeant Scheva, e. g. בְּמָקוֹם
    - 2. quod specialiter quieti tradant
      - 1. literam א
        - 1. Sequens Joht schevandum, & simul accipiant Chirek, e. g. בִּישׁוּעָה (§. 1.)
        - 2. ante quam assumunt (־־) בַּאלֹהִים
        - 2. ante quam accipiunt – אֲרֹנָי בַּאדֹנָי (§. 5.) Ubi simul not. quod venerabile Nomen יהוה ita punctuet has particulas (ut & מ) quasi legendum esset, אֲדֹנָי e. g. לַיהוָה בַּיהוָה pro מֵיהוָה בִּיהוָה &c. Sic אֲדֹנָי (quasi sequeretur §. 6. Sicut autem Masoretæ in S. Script. aliquot voces notarunt peregrinis punctis, ut docerent, aliis etiam Consonantibus eas esse legendas; ita etiam hac mutatione Vocalium, monere voluerunt, legendum esse (quod suadebat religio seu superstitio) אֲדֹנָי non יְהוָה In quem finem etiam sequentes בגרכפת contra morem dagessarunt leniter. (§. 7.)
      - 2. literam ה in Voc.
        - 1. quod aliquando ה articulare extrudant, & se substituant, e. g. בְּהָרָךְ pro בְּהַדֶּרֶךְ quod etiam fieri solet in characteristicâ temporis infiniti (quamvis non adeo frequenter e. g. לֶהָרָאוֹת pro לְהַרְאוֹת (§. 2.)
        - 2. quod quandoq; assumant particulam expletivam מוֹ e. g. כְּמוֹ (§. 3.)
    - de ו & ל, quod accentu immediatè subsequente frequentissime assumant Kamets, e. g. וָפֶלֶא לָבֶטַח וָדוֹר (§ 4.)
  - 2. de quibusdam videlicet
    - 1. Conjunctim (Mem. V.) & ita sciendum est
      - vel copulativum tantum, (§. 1.) & ita regulare punctum habet Scheva, nisi sequatur ב מ vel litera Schevata, tunc enim (extra חָיָה & הָיָה) Schurecasit, e. g. וְחָיוּ וּמָלְאוּ, וָלָהֶם (§. 2.)
      - 2. Seorsim, de (Memb. VI.) de quo specialiter observand: quod sit
        - vel copulativum & conversivum simul, (§. 3.) convertens
          - 1. Significationem Præteriti in significationem Futuri, & ita regulare punctum scheva retinet, & Accentum ex penultima ad ultimam rejicit (§. 4.) Quando vero illa conversio fiat, cognoscitur ex Accentu & præcedentibus præteritis & Futuris conversis. (§. 5.)
          - 2. Significationem Futuri, in significationē præteriti. & ita
            - 1. assumit patach sequente dagesch forti (§. 6
            - 2. Accentū exultima ad penultimā retrahit.
            - 3. mutat vocales. videlicet
              - Chirek 3. Conjug. in ־־ & consequenter (obacentum retractum) in ־: e. g. וַיָּקֶם pro וַיָּקֶם (§. 7.)
              - Schurek in Cholem, & conseqv. in cametsparvum, e. g וַיָּקֶם pro וַיָּקוֹם (§. 8.)

vel Separabiles, quæ formationem vocis & punctorum mutationem non ingrediuntur, sed separatam dictionem constituunt. e. g. אַחַר הַדְּבָרִים post verba &c. (§. 9.)

CAP. IX. proponit PARTICULAS, quæ sub se comprehendunt Latinorum Adverbia, Præpositiones, Conjunctiones, & Interjectiones, (Mem. I. §. 1.) Sunt autem hæ particulæ.

- vel Inseparabiles, quæ ingrediuntur formationem vocis & punctorum mutationem, (§. 2.) Sunt q; מִשְׁהוּכָלָב memoria causa dictæ. מֹשֶׁה וְכָלֵב
  Hæ ordine videndæ sunt, & quidem.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0029
DFG

CAP X. Agit de Figuris Grãmaticu, quæ sunt

Impropriè ita vocata. *videlicet* COMPOSITIO *ex diversis Conjugationibus & Temporibus, (Quæ tantum certò respectu ad hasce Figuras refertur, e. g.* תִּרְגַּזְתִּי *Hos. 11, item* תָּבֹאתִי *1. Sam. 5. 21. (ex Præterito & Futuro,) Sic Esa. 59, v. 3.* נְגֹאֲלוּ *(Ex Conj. 1, pass. & 2. passivâ. (Memb. XI §. 1.)*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0030
DFG

1. Regiminis hujus descriptio, (*Memb. I.*) *Ubi sciendum est* quod Nomen dicatur stare in Regimine, quando post se habet vel Genitivum, *e. g.* יְהוָה דְּבַר vel aliam Vocem Genitivo æquipollentem, *e. g.* בּוֹ חַסְיִ

Absolutus est LIBER PRIMUS *sequitur* SECUNDUS; *Cujus primum Caput agit de Regimine Constructionis. In quo observand.*

2. Literarum & punctorum *in priore Voce, quæ in regimine stare dicitur,* IMMUTATIO (*Memb. II.*) *& in specie quidem*

Consonantium, *Ubi not.*

1. *de notâ* ם

Pluralis numeri, *quod abjiciatur, ita ut præcedens quiescat in Tsere, e. g.* אֱלֹהַיִ יַעֲקֹב *pro* אֱלֹהִים (§. 1.)

Dualis num: *quod itidem abjiciatur, Joht quiescente in Tsere, e. g.* אָזְנֵי יְהוָה *pro* אָזְנַיִם (§. 5.) *Ubi simul observ.*

1. quod Voces שְׁנַיִם & שְׁתַּיִם, *extra communem formam,* ם soleant retinere, Joht *nihilominus quiescente in Tsere, e. g.* שְׁנֵי אֲנָשִׁים & שְׁנַיִם אֲנָשִׁים (§. 6.)

2. quod vox מַיִם duplicem formam habeat, *nimir.* מֵימֵי & מֵי (§. 8.)

2. *de* ה tertiâ radicali, *quod mutet præcedens Segol in Tsere, e. g.* מֶכֵּה אֱלֹהִים *pro* מֶכָּה (§. 2.)

3. *de* ת Servili, *quod mutetur in* ה *e. g.* שִׁנַּת פְּקֻדָּה *pro* שִׁנָּת (§. 3.)

3. *de* י, *quod* in certis Nominibus assumatur, *videlicet in* חָם אָח אָב *e. g.* אֲחִי אַבְרָהָם, אֲבִי כְנַעַן (§. 4.) in forma בֵּית quieti tradatur, præcedente Tsere, *e. g.* בֵּיתְאֵל *sic* יֵין לְבָנֹן (§. 7.)

Vocaliũ, *ac ita præcipuè scitend.*

1. *de* Camets,

penultimæ Syllabæ, *quod mutetur in Scheva, e. g.* יִרְאַ יְהוָה *pro* יָרֵא ultimæ Syllabæ, *quod ante literam mobilem transeat in Patach, e. g.* מְנַתְמְרִן *pro* מָנָה (§. 9.) — *Ubi tamen excipitur* Camets

1. Impurum, (*id enim mutationi non subjacet,*) *e. g.* חָרַשׁ הָעֵצִים

2. Stans sub litera dagessatâ fortiter. (*Hoc enim difficulter mutatur*) *e. g.* בְּקֶשֶׁת הַדָּבָר

3. Sub מ augmenti, in iis Nominibus, in quibus secunda radicalis tertiæ similis est abjecta, *e. g.* מָגֵן גִּבֹּרִים

4. in paucis exemplis aliis, ratione suâ non carentibus (*tam in ultima, quam penultima Syllabâ,*) *e. g.* כְּתָב בֵּיתִישְׂרָאֵל, רָמַת לְחָי (§. 10.)

2. de Tsere penultimæ Syllabæ,

1. *quod* sequente camets mutetur in Scheva, *e. g.* עֵצַת רְשָׁעִים *pro* עֵצָה

2. *quod* præcedente Scheva, *quoad mutationem* variet, *pro ratione vocis, e. g.* גְּזֵלַת הָעָנִי, *contr.* גְּזֵרוֹת צֹאן *pro* גְּזֵרוֹת (§. 11.)

1. de formæ Etymologicæ & constructæ confusione, *quæ vulgò creditur. De quâ sciendum est,* exempla, *quæ eam inferre videntur,* referenda esse

1. vel ad Genitivum sensualem, *e. g.* אַרְוִיתֵנִי כָּל חֶפְצִי בָם *Psal. 16. 3. magnificii in quibus est omnis delectatio mea, id est, magnifici delectationis meæ.*

2. vel ad Appositionem, *e. g.* דִּבְרִים נֶחָמִים *verba consolationes (non) verba consolationum.*

3. vel ad sensum cujusdam particulæ, *e. g.* מַיִם לַחַץ *Esa. 30.*

4. *vel alias ad degenerationem Abstracti in concretum, e. g.* עַל זְקַן אַהֲרֹן *i. e. super barbam Aharonicam.*

3. Certæ quædam NOTÆ, *videlicet.*

2. de Nominibus propriis, *quod nunquam ponantur in Regimine. Et ita etiam Nomen* יְהוָה *non stat in Regimine, quamvis enim sæpe apponatur* צְבָאוֹת *tamen est subintelligenda vox* אֱלֹהֵי *quæ etiam in aliquot locis expressè additur: nisi tutius sit dicere esse Appositionem* (§. 13.)

3. *de* Specialibus quibusdam Nominibus, *quorum forma constructa specialissimè diversa est â formâ Etymologicâ, e. g.* פִּי יְהוָה *pro* פֶּה *Ubi imprimis notand.*

1. *quod* Fœminina terminata per ת sequente ה *mutent suum* ת *in* ת *præcedente gemino Segol, e. g.* מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים *pro* מַמְלָכָה

2. *quod* secunda radicalis ו mobilis, quieti tradatur, *e. g.* סוּת הַמְּלָךְ *pro* מָוֶת (§. 14.)

4. de posteriori Substantivo *seu* Genitivo, *quod aliquando possit præcedere; sc. quando vel ipsi vel vicino subjungitur Affixum.*

5. de prioris Substantivi liberatione, *â ratione mutationis, quæ fieri solet per subsequens* ל *e. g.* מִזְמֹר לְדָוִד, דָּבָר לַיהוָה

CAP. II. exhibet Regimẽ Affixionis, & agit de eodem

1. In genere. (*Mem. I.*) *Ubi præsupponit certa quædam præcognita hoc Regimen concernentia; videl.*

1. *Quod* Affixa sint duplicia, *nimirum* Gravia, *qualia sunt* כֶּן כֶּם חֵן הֶם
   Levia, qualia sunt reliqua.
2. *quod* vox in Joht & Vau servil: desinens nudum assumat Affixum, *e.g.* פְּקֻדֵינִי יְשַׁבְּחוּךָ (§. 2.)
3. *quod* Affixum נִי primæ personæ, propriè Nominibus & Tempori Infinito apponatur, *Sicuti* נִי *Verbis agglutinatur, e.g.* פָּקְדִי הִבְרִי *&c.* (§. 3.)
4. *quod* Affixum חוּ *loco* וֹ adhibeatur in voce habente tertiam radicalem ה *e.g.* צִוֵּהוּ *à* צִוָּה
   in Futuro secundo. *e.g.* יְהַלְלֵהוּ (§. 4.)

	Sing.		*Plur.*		
1. *Vocales quas ante se requirunt, quæ ex appositâ Tabulâ optimè cognosci possunt.*	נוּ	־נוּ	נוּ	־נוּ	1.
	כֶם	־כֶם	כֶם	־כֶם	2. *M.*
	כֶן	־כֶן	כֶן	־כֶן	*F.*
	הֶם	־הֶם	ו	־ו	3. *M.*
	הֶן	־הֶן	ה	־ה	*F.* (§. 7.)

1. Ipsa Affixa, *Nominibus agglutinanda. Circa quæ videndæ sunt.*

2. Notæ quædam speciales (*Mem II.*) *videlicet*

1. *quod vice* הֶם quandoq; ponatur מוֹ, *habens ante se vel Tsere vel Kamets, e.g.* מוֹסְרוֹתֵימוֹ
2. *quod* Affixa הָ חֵן הֶם agglutinentur pluralibus, *raro singularibus* (§. 3.) *Uti observamus in Speciali voce* חֶלְבְּחֵן *Lev.* 8. 16. & 24. *quæ ex alio principio habet affixum* חֵן & *alia ejusdem rationis satis certæ* (§. 4)
3. *quod* affixum חוּ agglutinetur quidem singulari, verum tunc quando tertia radicalis ה est abjecta, & *ita ante se habet Tsere e.g.* קֹוֵנֵהוּ
4. *quod* sicuti ante הָ *in plurali numero* ponitur ־ cum patach & chirek, ita ante ־ *affix 1. pers.* in eodem numero ponatur ־, cum ־, *Ubi tamen duo Joht contrahuntur, e.g.* דְּבָרַי *pro* דְּבָרַיִי (§. 5.)

1. quoad Consonantes. *ubi scisend.*

1. In Nominibus. *ubi hæc est, quod* Nomen singulare accipiat Affixum & singulare & plurale, Nomen autem plurale assumat Affixum & plurale & singulare. *e.g.* דְּבָרֵינוּ דְּבָרִי דְּבָרַי *&c.* (§. 6.) *Meliorū autem cognitionis gratiâ observanda hic veniunt.*

1. *de* מ *notâ multitudinis, quod abjiciatur, manente Joht, e.g.* דְּבָרֵינוּ *&c.* (§. 1.
2. de terminatione וֹת, quod ante Affixa assumat Joht, *e.g.* צְדָקוֹתֵינוּ
   (*nisi sit affixum* מ *vel* נ *e.g.* שְׁמוֹתָם
3. *de* ה { afformativ. *generis Fœminini, quod mutetur in* ת *e.g.* צִדְקָה *à* צִדְקָתְךָ
   radicali, *quod plane abjiciatur e.g.* קוֹנֵהוּ *ex* קָנָה (§. 2.)
4. *de* secunda radicali ו mobili *quod* robustum, *i. e. quod firmatur à tertia radicali* ה *quiescente, hoc enim manet, e.g.* עֹנֵיכֶם *à Rad.* עָוָה
   sicuti in priore ratione regiminis, ita & hic quieti tradatur, e.g. תּוֹכוֹ *ex* תָּוֶךְ *Ubi tamen videtur* debile, *de quo omnino vera est hæc*
   dubium esse inter Vau, *Regula, e.g.* מוֹתוֹ (§. 6.)
5. *de* certis quibusdam Fœmininis, *quod ex Masculino inusitato assumant affixa, ita tamen ut significatio maneat activa, e. g.* תְּבוּנָם *à* תְּבוּנָה
   quasi esset à תָּבוּן (§. 7.)
6. de Nominibus nonnullis, *quod ad certam formam redigenda sint, quando assumere debent Affixa (sicuti in priore regiminis statu) e. g.* פִּיו *à* פִּי *pro* פֶּה *sic* מַמְלַכְתּוֹ *à* מַמְלָכֶת *pro* מַמְלָכָה *&c.* (§. 8.)
7. de Monosyllabis desinentibus in ־ *præcedente: quod* { ante affixa gravia maneant immutata, פְּרִיכֶם
   ante affix. levia moveantur *præcedente* (: פְּרִיו (§. 9.)
8. de Vocibus חֵם אָח אָב *quod ante affixa assumant* ־ *cum Chirek, e. g.* אֲבִיךָ (§. 10.)

2. Nomina, *quibus Affixa agglutinantur,* quæ rectificãda sunt.

2. quoad Vocales *Ubinot.*

de Camets — penultimæ Syllabæ *quod mutetur in* (:) דְּבָרִי
ubi excip. Kamets — ultimæ syllabę, *quod ante affixa gravia apta transeat in* ־ *e.g.* הִבְרֵכֶם (§. 11.)

de Tsere
1. penultimæ Syllabæ, *quod mutetur in* (:) *e.g.* לְבָבִי *ex* לֵבָב, *nisi* { *vel præcedat* ר *aut* (:) *e.g.* שְׁאֵלָתְךָ
   vel sit impurũ, e g. רֵאשִׁיתֵנִי (§. 15.
2. in Monosyllabis *ubi regitur cum respectu formæ, quæ nisi impediat, mutatur in* (:) *e.g.* שְׁמִישֵׁם *contr.* עָתוֹ עֵת (§. 16.)

3. de Segol, *ultimæ & penult. syll. quod transeat in Scheva, e.g.* בְּנִרְי בֶּגֶר (§. 17.

4. de Cholem,
- penult. syll. *quod mut. in Kamets parvũ vel Kybbuts, nisi vel* ר *vel* .. *sequatur, e.g.* חָרְשֵׁיכֶם חֹרֶשׁ *contr.* אוֹצָרוֹ אֹצָר *sic* אֹרְבִי (§. 18.)
- ultimæ syllabę, *quod maneat, nisi ob aliud principium transeat in vocalem parvam, nim.* { *vel* ob dageſch potentiale se exserens כֻּלּוֹ כֹּל
  vel ob resolutionem Vocalis magnæ in dageſch *&c.* (§. 19.)

5. de Patach { ultimæ syllabæ, *quod ob dageſch potentiale soleat mutari in chirek, e.g.* בִּתְּךָ בַּת (§. 20.)
   penultimæ syllabæ, *quod non mutetur nisi in forma* בַּיִת. *ubi* ־ *quiescere debet præcedente* .. *e.g.* בֵּיתֵנוּ *&c.* (§. 21.)

2. In Specie, *nimir.* quomodo Affixa se habeant, quando vel Nominibus, vel Verbis, vel Particulis agglutinantur. (§. 5.) *Videnda itaq; est ratio Affixionis.*

2. *In Verbis. Vid. Tab. XXX.*
3. *In Particulis. Vid. Tab. XXXI.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0032
DFG

- 1. Generalius, *ita ut præsupponatur.*
  - 1. Qualia Verba Affixa assumere possint. *nim.*
    - Transitiva, & *hæc quidem*
      - 1. *in Conjugationibus Activis (ubi Accusativum regunt, e.g.* נִגַּעְנוּךָ *percussimus te,*
      - 2. *in Participiis passivis, (ubi ad notandam rem patientem affixa accipere solent)*
      - *e. g.* הֲרָאוֹתִי *videri me, sic* בְּיוֹם הֲעָשׂוֹתוֹ *in die fieri illud &c.* (§. 1.)
    - Intransitiva, *si induant naturam transitivorum, & resolvantur in Dativum indifferentem ad alios casus, e.g.* יִזְעָקוּךָ *clamabunt tibi, i. e. ad te (extra hanc rationem talia Verba non assumunt Affixa)*
  - 2. Quænam Affixa certis personis verborum agglutinari queant. *Ubi observ. quod*
    - *prima pers. respuat affixa primæ personæ*
    - *secunda non assumat affixa 2. pers.*
    - *tertia pers. similia affixa assumere queat. &c.* (§. 3.)
- 2. Specialius, *ita ut determinentur Accidentia nonnulla, hanc affixionis rationem concomitantia, qualia sunt.*
  - 1. Quarundam terminationum verbalium Immutatio, *juxta quam*
    - 1. ה & תָ *transire solent in* ת *simplex e.g.* פָּקַדְתָּנִי *ex* פָּקַדְתָּנִי *ex* פָּקְדָה (§. 4.)
    - 2. תְ *mutatur in* תִי *e.g.* הִפְקַדְתִּיהוּ *ex* הִפְקַדְתְּ *distinctio autem 1. & 2. pers. peti potest ex contextu* (§. 5.)
    - 3. תֶּן תֶּם *transeunt in* תוּ *e.g.* פְּקַדְתּוּהוּ *ex* פְּקַדְתֶּם *&c.* (§. 6.)
  - 2. Certarum Vocalium ante certa Affixa collocatio. *De qua sciendum est, quod Affix.*
    - 1. נִי & נוּ *antecedente* ר *in Præterito- vel* ר *in reliquis temporibus* .. *e.g.* הִפְקִידַנִי / יַפְקִידַנִי *contrarium si evenerit duplicatur sensus, e.g.* יְכַבְּדֵנִי (§. 8.)
    - 2. ךָ *habeat ante se* .. יַפְקִידְךָ הִפְקִידְךָ *&c.* (§. 9.)
    - 3. הֶם, מוֹ, ן, ם, הוּ *requirant ante se* ר *in Præterito, e.g.* הִפְקִידָם *&c. sic* עֲשָׂהוּ / *in reliquis temporibus, e.g.* יַפְקִידֵם *&c.* יַעֲשֵׂהוּ (§. 10.)
    - 4. הָ *(quod tantum additur iis verbis, quæ habent 3. rad.* ה*) ut & in Futuro etiam extra* כ *Epentheticum requirat ante se (:) e.g.* יְבָרֶכְנָה יַעֲשֶׂה *(in quo casu Epentheseos etiam ante alia affixa* : *ponitur.* (§. 11.)
    - 5. Reliqua Affix. *quoad vocales* redigenda sint ad formum Nominum, *e.g.* הִפְקִידְךָ (§. 12.)
      - 1. Kamets, *primæ radicalis mutetur in Scheva, e.g.* פִּקְדֵם
      - 2. Patach *secundæ radicalis, transeat.*
        - *vel* in Kamets, *scilicet quando non sequitur Scheva stans ante Affix.* כֶּם & כֶּן *nec ad præcedentem Syllabam trahendum, e.g.* פִּקְדֶן / *cont.* פִּקְדֵכֶם
        - *vel* in Scheva, *sc. in Infinito, e.g.* פִּתְחִי *ex* פִּתַּח (§. 13)
      - 3. Cholem,
        - Præteriti,
          - *vel* maneat *scil. non sequente Scheva, e.g.* יְכֹלִי
          - *vel* mutetur *in Kametsparvum, nim. sequente Scheva, e.g.* יְכָלְתִּיךָ
        - Futuri & Infiniti *mutetur in Scheva simplex (raro in* ר*: de quo vid. l. 1. c. 3 m. 4. §. 24.) e.g.* יִפְקְדֵהוּ (§. 14)
      - 4. Tsere & patach vicarium ultimæ Syllabæ, *(extra Præteritum Conj. primæ) transeant in (:) e.g.* פִּקְדוּ *contr.* אֲהֵבוּ *ab* אָהַב (§. 15.)
      - 5. Scheva *descendens*
        - *ex* Patach *mutetur* in Kamets, *e.g.* פִּקְדוּךָ
        - *ex* Cholem & Tsere, *in Præterito 1. Conj. redeat in suam Vocalem.* יְכֹלוּךָ / אֲהֵבוּנִי (§. 16.)
  - 3. Punctorum in Verbis mutatio. *De qua præter supra traditas Regulas (Lib. 1. Cap. 2.) sciendum est, quod*
    - 1. ad Præteritum, *ejusdemq; tertiam personam, fœmininam, In quâ*
      - מוֹ הוּ הָ נוּ נִי *præmittunt sibi Scheva quiescens, Unde* ר *ante* ת *mut. in - e.g.* פִּקַּדְתָּנִי *Ubi tamen observ.*
        - 1. *de* הוּ *quando suum* ה *abjicit, quod tunc* ת *dagessetur fortiter, e.g.* פִּקַּדְתּוֹ *pro* פִּקַּדְתָּהוּ
        - 2. *de* הָ *quod suum Kamets rejiciat ad præcedens* ת *dagessandum fortiter, e.g.* פִּקַּדְתָּה *pro* פִּקַּדְתָּהָ (§. 17.)
      - 2. ם & ן *ante se habeant - non* ר*, quando Accentus exultima ad penultimam rejicitur. e.g.* פִּקָּדָן פִּקָּדָם (§. 18.)
    - 2. ad Futurum utrumq; (§. 5.) *vid.*
      - 1. quod aliquando usitata sit punctorum transpositio, *ita ut Cholem secundæ radicalis mutetur in Kametsparvum & transferatur ad primam, Scheva autem ad secundam. Quæ Transpositio locum habet*
        - *usitatissimè* in Futuro primo, ut & Tempore Infinito, *terminatis per Cholem, e.g.* פָּקֹד *ex* פָּקֹד (§. 20.)
        - *rarissime* in Futuro secundo, *punctis Futuri primi ab initio assumptis, e.g.* תַּעֲבֹרֶם (ר *sub* ע *stat pro* ר*: ob subseq.* :) (§. 21.)
      - 2. quod 2. ut & 3. *persona pl. fœm. utriusq; Futuri* non assumant affixa, *sed ipsorum loco adhibeatur Masculinum ejusdem numeri, Ubi simul not. quod ad tollendam ambiguitatem aliquando mediante* אֵת *affixa assumant, e.g.* פִּקַּדְנָהוּאוֹתִי תִּפְקְדוּהוּ (§. 3.)
      - 3. quod in hisce temporibus *ante affixa.* הוּ & הָ נִי נוּ ךָ usitata sit Epenthesis literæ כ *præcedente (:) De qua præcipuè observ.*
        - 1. *quod ipsum* כ *sæpe soleat abjici & per dagesch cõpensari sic* יְבָרְכְנִךָ יְבָרְכֵךָ *In quo puncto assumpti dagesch*
          - הוּ *suum* ה *solet amittere, e.g.* יְבָרְכֻנְהוּ / יְבָרְכֻנוּ
          - הָ *suam vocalem* ר *ad præcedentem literam solet rejicere.* יְבָרְכֻנָּה
        - 2. *quod si ante hanc Epenthesin in S. S. occurreret patach vel kamets, sensus haberet tendentiam ad præteritum, e.g.* תְּבַעֲתַנִי *terruit & terret me.* (§. 24.)
        - 3. *quod si in Præterito videatur occurrere* כ *epentheticum per dagesch forte absorptum dicendum sit vocalem magnam resolutam esse in parvam & Dagesch, e. g.* דָּבְּרִי *pro* דָּבְרִי (§. 25.)
  - 3. ad Verba Imperfecta, *habentia.*
    - tertiam radicalem ה *de quibus sciendum*
      - 1. *quod talis Radix sine mutatione vocalis primæ radicalis Affixa assumat, e.g.* רָאֲנִי (§. 26.) *quomodo manente* ר *etiam in 3. Fœminin.* ה *mutetur in* ת *schevatum ante certa affixa. vid supra.*
      - 2. *quod in Tempore Infinito in forma* וֹת *assumant Affixa e.g.* רְאוֹתִי *nisi tempus passum sit Apocopen. e.g.* עֲשׂוֹהוּ (§. 27.)
    - tertiam radicalem א *de quibus not. quod in 3. Fœmininâ ante* ת *retineant* ר *e.g.* מְצָאַתְנִי (§. 18.)

In Cap II. sequitur Affixionis ratio in VERBIS. De qu. agitur.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0033
DFG

In CAP. II. restant Affixa cum Particulis, (Memb. IV.) quæ considerantur

1. in genere; & ita de iis sciendum, quod assumant Affixa, ad normam
- Nominum
  - vel Singularium, e.g. לְךָ &c.
  - vel pluralium, e.g. עָלֶיךָ אֵלַי
  - vel Singularium & pluralium simul, e.g. בֵּינְךָ & בֵּינֵיךָ
- Verborum & præsertim Futurorum, e.g. אֵינֶנִּי (§. 1.)

2. in Specie & imprimis de

Inseparabilibus, quod affixa ad normam singularium assumant, (§. 2.) modo simul observetur
1. quod part. ב כ ל assumant ־ ante affixa graviant & ־ֶךָ & נוּ e.g. לָנוּ בָּהֶם (§. 3.)
2. quod כ ante affixa soleat assumere particulam expletivam, מוֹ e.g. כָּמוֹךָ (§. 4.)

Separabilibus,
- de אֵת notâ
  - Accusativi casus, in ־ֶ ante affixa gravia, e.g. אֶתְכֶם
  - quod suum ־ֵ mut. in Cholem ante affix. levia. אוֹתִי contrarium rarissimè occurrit. (§. 5.)
  - Ablativi, quod communem punctationis rationem sequatur, e.g. אִתִּי pro אֶתִּי. Videtur enim descendere ab אֶתָּה sicut econtra אֵת nota accusativi casus ab אָתָּה originem trahit (§. 6.)
- de מִן quod ante affixa
  - vel abjiciat נ & compenset per dageschforte, מִמֶּנִּי &c.
  - vel duplicet מ & ad formam Futurorum affixa assumat מִמְּךָ מִמֶּנִּי (§. 7.)

XXXII.

1. Nomen, quod duplex est, videl.
- Grammaticale, quod dirigitur juxta partes Orationis, & ad Specialem Idiotismum pertinet.
- Sensuale, quod dirigitur ad Propositiones, & semper est Subjectum, e.g. זֶרַע יַעַבְדֶנּוּ יִסָּפֵר לָאדֹנָי לַדּוֹר Ps. 22. v. 30. Semen serviet, i. e. Serviturum ei est Nomen, reliqua sunt Verbum. (§. 5.

2. Verbū quod itidē duplex
- Grammaticale.
- Sensuale, semper existens Prædicatum in Propositione, e.g. Psal. 48. v. 5. הַמְּלָכִים נֹעֲדוּ כִּי חִנָּה חַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ עָבְרוּ יַחְדָּו Nomen est
- Verbum עָבְרוּ יַחְדָּו

1. Naturā & indoles, quæ consistit in hac Regula Omnis cōstructio debet se habere, ut Verbum cum Nomine, vel Nomen cum Verbo, vel ut Verbum seu Nomen cum suo adjuncto. (§. 4.) Ad meliorem cognitionem circa hanc regulam videnda.

Adjunctū quod triplex est
1. Essentiale, quod in conversione fit vera pars Propositionis, e. g. Ps. 49. 6. לָמָּה אִירָא בִימֵי רָע עֲוֹן עֲקֵבַי יְסֹבֵּנִי
Propositio est. Ego non ero timens iniquitatem subvertentium calcantem me. Ubi accusativus est Adjunctum essentiale. Si enim convertam, rectè dico. Iniquitas subvertentium me est me calcans. Sic Psal. 55. v. 3. הַקְשִׁיבָה לִי וַעֲנֵנִי אָרִיד בְּשִׂיחִי וְאָהִימָה Aures adverte mihi & exaudi me dijiciendum in gemitu meo & deturbandum.
Huc pertinent omnes illi Accusativi in reductione Latinâ & alij casus simili gaudentes privilegio, Esa. 6. v. 5. כִּי אֶת־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת רָאוּ עֵינָי (§. 7.)
2. Extra essentiale, quod quidē ad propositionis partium determinationem pertinet, verum ita est comparatum ut iis tantum mediatè adhæreat, & existit in circumstantiis loci, temporis &c. (§. 8.)
3. Absorptū, quod non tantum est integrum incisum, sed & tota Propositio, quæ respectu communis sensus alij propositioni inseritur, ut ab eâ simul absorbeatur. Et hæc est quasi forma constructionis generalis indirectarum propositionum ad unam directam redactarum. Continentur autem sub eadem Latinorum duo Ablativi consequentiam designantes, & alia quam multa constructionis genera, quæ commodè in L. Hebræa ad eam reduci possunt. Ps. 55. v. 9. יוֹמָם וַיְלִילוּ יְסוֹבְבֻהָ עַל חוֹמוֹתֶיהָ וְאָוֶן וְעָמָל בְּקִרְבָּהּ (De die & nocte cingente eam (injuria & fraude) juxta muros ejus, etiam iniquitas & dolor ejus erit in medio ejus. So lang als Betrug vnd Vnrecht der Stadt Mauren seyn/ so wird auch wol/ꝛc. (§. 9.)

Generalis (Memb. I. (§. 1.) qui quasi in genere ea tractat, quæ deinde in omnibus speciebus erunt observanda (§. 2.) Proponit autem duo.

1. Generalem & Naturalem CONSTRUCTIONEM, scil. propositionū indirectarum, ad constituendā unam directam, (§. 3.) Hujus constructionis not.

2. Principia quæ exhibet ipsa natura, (§. 10.)

3. Adjuncta, qualia sunt
- Incisa connexa.
- Modus operandi.
- Modus transponendi Tempora.
- Temporum transpositorum ratio
- & infallibilis consequentia.

Quæ omnia videnda sunt in APODIXI Scripturæ S. Hic tantum sufficiat digitum intendisse, (§. 10.)

4. Utilitas, de quâ sciendum est, quod per hoc generale & naturale constructionis genus, Spiritus S. ansam præsciderit omnibus ambiguitatibus, Enallagis, Ellypsesi, item stultis & puerilibus de paupertate Linguæ Sanctæ querelis. Si enim v. g. quæras, num Gerundium in Dum vel DO aut terminatio NDUS sit in Hebr. Linguâ, vulgò respondebitur, quod Non, Syntaxis autem dicit; quod sic, Vide exemplum supra allegatum ex Psal. 55. v. 3. & alia quam plurima.

CAP. III. agit de IDIOTISMO LINGUÆ, qui duplex est.

2. Generalem & Naturalem ACCEPTIONEM. De quâ agit Tabul. sequens.

Specialis, Vid. Tab. XXXIV.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0034
DFG

In generali Idiotismo Linguæ superest Naturalis acceptio, vocum (Memb II.) quæ consistit in principiis.

1. *NATURÆ* (§ 1.) *Cujus ordo requirit ut* omnis vox sumatur in sua genuina propria & formali significatione, & ut res dicatur ea quæ est, nec contra essentiam rei, aliquid statuatur. (§. 2.) *Juxta hunc ordinem Genus Numerus persona, Conjugatio, quam Spiritus S. proposuit, debet retineri, cum in simplici vocum, ad constituendam unam directam propositionem, operatione versamur.* (§. 3.) Distinguendum autem est inter Tempus Grammaticum consideratum. { *in Paradigmate, sic* יִהְנוּ *est Futurum simplex &c. in Propositione, in inciso uno vel duplici. e. g. Ps. 2.* יִתְיַצְּבוּ רָגְשׁוּ *cum* בוֹסְרוּ *cum* יִהְגּוּ *sunt præterita diminuta & restricta, ut vocantur in Apodix* (§. 4.

2. *VERITATIS, cujus ordo hic est, ut* quod naturæ Dominus jubet & dicit, nobis maneat verum. *Ut de hoc ordine omissis aliis multis, quæ huc referri possent, agatur, notandum est: Dictum Dei hic considerari juxta suam perpetuitatem & infallibilem semel constituti termini in eodem positu valorem, v. g. Cum dicit aliquis: Futurum posterioris incisi, correspondet in vero positu Participio prioris, Si natura videatur contradicere, succedit veritas, & juvat naturam, allegat locum ex Esai. 5. 23.* הוֹי מַגִּיעֵי מַצְדִּיקֵי רָשָׁע עֵקֶב שֹׁחַד וְצִדְקַת צַדִּיקִים יָסִירוּ מִמֶּנּוּ *v. 8. Natura accedit, subscribit, sibi non contradici asserit,* Væ justificantibus impium pro mercede, ut justiciam justi aufferant ab eo. Væ adducentibus domum supra domum, ut agrum super agrum sibi approprient. Patitur *ut alius dicat:* Justificantibus impium pro mercede & justitiam justi aufferentibus abipso. Væ adducentibus domum supra domum agrum supra agrum appropriantibus. בַּיִת בְּבַיִת שָׂדֶה בְשָׂדֶה יַקְרִיבוּ (§. 6.) *Et ex hoc principio rectè judicium formatur de regula communi, quod Futurum veniat pro Præterito &c.* (§. 7.)

3. *SIMPLICITATIS, cujus ordo est, ut* subjectum tractationis respiciatur, num agatur de re futura, vel præteritâ, vel præsenti, *& omnis exulabit ambiguitas. Si de re futurâ agatur in Præterito, communis sensus dictitat,* vnd man soll sagen daß das vnd das geschehen sey/ *aliàs semper est in æquali gradu constructionis,* (§. 8.)

4. *PALPABILITATIS,* quæ est firma consequentia deducta ex præcedentibus, *& opponitur omni humanæ opinioni præsertim periculosissimo illi dicto. Hoc potest ita, potest etiam aliter verti.* (§. 9.)

XXXIV.

1. Quod non tantum Nomen sed etiam Verbum duplex sit. { 1. Grammaticale, 2. Sensuale,

{ *Quæ ex positu Vocum discernuntur, e. g. Ps. 56. 3.* בְּיוֹם אִירָא *in die timoris mei sic v. 10.* בְּיוֹם אֶקְרָא *in die invocationis meæ. Si in eodem positu dicendum esset, in die timoris mei præteriti, exprimi deberet per* בְּיוֹם יָרֵאתִי (§. 2.

Ex hac distinctione solvitur bona pars eorum locorum in quibus putatur, quod forma absoluta veniat pro constructa, e. g. אַדִּירֵיכֹל חֶפְצִי בָם (§. 3.)

1. *Certa quædam PRÆCOGNITA,* tam Nomen, quam quam Verbum, *& ita* integram Propositionem concernentia, *videlicet*

2. quod in hoc quoq; Idiotismo omnis propositio debeat se habere, ut Nomen cum Verbo, vel Verbum cum Nomine, vel Nomen aut Verbum cum suo adjuncto, (§. 4.) *Ubi simul de Adjuncto (præter distinctionem supra traditam & hic reassumendam) melioris elucidationis ergo* notanda est hæc Regula: Nomen superabundans (*i. e. quod in Propositione nec non habet, ad quod refertur, nec Vocativus fieri potest*) involvit in suâ natura sensum particulæ QUOAD, *e. g. Ps. 57.* רוֹמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ *ubi* כְּבוֹדֶךָ *est superabundans, & in positu involvit sensum* QUOAD. (§. 5.)

3 quod tam in directis, quàm in indirectis Propositionibus ad directam constituendam, summoperè observandus sit POSITUS VOCUM, *juxta quem accuratissima danda est ratio, cur præcedat Nomen vel Verbum vel particula. De quo in genere notand.* quod illud, quod natura emphasis, oppositio, & relatio voluit esse prius, id Scriptura non faciat posterius, *Verum de his omnibus consulatur Apodixis.* (§. 6.)

Vidimus IDIOTISMUM generalem, *sequitur* SPECIALIS, *qui considerat nexum specialium vocum ad propositionem directam constituendam* (Memb III. §. 1.) *Ad hunc Idiotismum duo requiruntur.*

1. *Quod prius dicatur rectum, & amplius* regi non debeat, *nec per* ה articul. determinari. *Es.* 6. *v.* 10. לֵב הָעָם (§. 9.)

1. quod Substantivum cum Substantivo habeat se ut prius & posterius, *ita ut rectus præcedat, obliquus sequatur* (§. 1.) *Ubi specialiter observ.*

2. *quod* Genitivus, (*in reductione latinitatis ita vocatus*) nõ præcedat, *nisi.* { vel alter casus habeat affixum, *e. g.* בְּנֵי אָדָם שִׁנֵּיהֶם *dentes filiorum hominum, Es.* 57. 5. *Fundamentum est emphasis, si ex principiis Grammaticis loqui velimus, aliàs ex natura L. Hebr. dicendum est.* Die Menschenkinder/ jhre Zähnen sind Spiesse/ &c. *majori sane cum emphasi,* (§. 10.) vel præponatur לְ, *Verum tunc cessat ratio regiminis, & in reductione commode refertur ad Dativum,* לַיהוָה הָאָרֶץ *i. e. Domino est terra.* (§. 11.)

3. *quod quando prius Nomen non stat in regimine, tunc, si sint res non diversæ, inducatur latina Appositio, e. g. In Proverbiis Salomonis, (de quibus obiter dico, quod optime cohæreant) Cap. 23 legi.* אֲנָשִׁים אָחִים *Germ.* Wort als Warheit/ Männer als Brüder / *Viri Fratres. Nam* Männer Brüder/ Wort Warheit/ *Germ. male sonat. In præcedenti autem inciso est regimen.* אִמְרֵי אֱמֶת *verba veritatis* (§. 12.) *Reductio hujus regulæ commoda est, si posterius Nomen explicetur per adjectivum.* (§. 13.)

Subst. *de quo ex principiis Grammatico notis notand.*

2. quod Substãtivum aliud sit Grammaticale aliud sensuale. (§. 14.) *Unde sequitur.*

1. in genere, *quod* Substantivum in sensu sæpe sit Adjectivum. Adjectivum econtra sit Substantivum. *Positus autem vocum discernit omnia.* Quod enim substat in Propositione & fert adjectum, est Substantivum, ipsum autem adjectum est Adjectivum, אַרְצְכֶם שְׁמָמָה *terra vestra est desolatio, i. e. maximè desolata. Hinc Regula:* Abstractum venit pro concreto in superlativo gradu, (§. 15.) *Distinguitur autem ab Appositione ex natura propositionis directæ, ex carentia relationis ad quam referri posset.* (§. 15.)

2. in specie, *vide licet quod*

1. Adjectivum Grammaticale fiat Substantivum, cum stat in regimine מָלֵא הַיָּמִים (§. 16.)

2. Substantivũ posterius sit de natura adjecti vi.

1. quando se ipsum regit, *tunc enim inducit superlativum, e. g.* שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם *cœli cœlorum, i. e. cœli maximè cœli nomine dicti* טִיט יָוֵן *lutum luti, lutum luti nomine maxime dignum, i. e. lutosissimum.* (§. 17.)

2. quando Genitivus inhærens est, ut & alias transiens, *tunc enim ex communis naturæ principiis, venit pro adjectivo, etiamsi Superlativus non veniat, nisi ex natura subsequentis vocis, e. g.* אַנְשֵׁי דָמִים *viri sanguinum, i. e. sanguinolenti,* אַרְזֵי אֵל *cedri Dei i. e. magnæ.* (§. 18.)

Ubi simul obiter notand. quod quando vera est Substantia & simul adest actionis aptitudo, soleat addi Substantivo particula אֵת *quasi verbum activum talem particulam requirens præcessisset, & ita respectu constructionis sit Verbum sensuale, e. g.* מָלְאָה אֶרֶץ דֵּעָה אֶת יְהוָה *Sicut econtra verbum quandoq; solet fieri Nomen sensuale, e. g.* קְרִית חָנָה דָוִד (§. 19.)

3. quod Substantivum iteratum { Sine copula *inducat.* { Vel distributionem, *quæ est in duplicatione, & ex contextu in Substantivis facile animadverti potest, e. g.* רַחֲמָתַיִם רַחֲמָתַיִם לְאֶחָד Vel emphasin, *quæ consistit in* { tam adjectivorum חַי חַי הוּא quam substantivorum, אֶרֶץ אֶרֶץ אֶרֶץ

cum copula *notet diversitatem, e. g.* לֵב וָלֵב *corde & corde, i. e. diverso corde.*

4. quod aliàs Substantivum sumendum sit prout stat. *Communis ratio discernit acceptiones. Unde pluribus regulis non est opus Sic. Zach. 4. v. 7. lapis dicitur clamores, ubi vel rusticus intelligeret lapidem, esse causam clamoris.*

1. NOMEN, 3. PRONOMEN. 4. PARTICULÆ. VERBUM. Adjectivum

2. Ipsarũ Vocum intimior consideratio (§. 7.) *Ubi vided.*

De quibus omnibus agit Tab. seq.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0035
DFG

- 1. Nomen *Adjectivũ (Mem. III.) In quo vident.*
  - 1. Distinctio *in* { Grammaticale, Sensuale } *de qv. supra actum est.*
  - 2. Gradus, *qui est triplex.*
    1. Positivus, *quando Adjectivum simpliciter positum est, e.g.* גָּדוֹל
    2. Comparativus, *quando habet post se* מ *e.g.* גָּדוֹל מִמֶּנּוּ
    3. Superlativus, *quando habet post se* ב *e.g.* הַיָּפֶה בַּנָּשִׁים (§. 2.)

    } *Quæ quando restrictionem patiantur, suppeditat communis sensus.* (§. 3.)
  - 3. Nexus cum Substantivo. *In quo not.*
    1. Positus, *de quo sciendum est, quod* Adjectivum cum Substantivo se habeat ut posterius cum priori: *Si fiat contrarium est verbum sensuale, & non Adjectivum, e.g.* טוֹב יְהוָה *bonus est Dominus.* יְהוָה טוֹב *bonus Jhova.* (§. 4.) *Ubi simul obiter observ. quod* Numeralia *pro ratione status sui Adjectivi & Substantivi & præcedant & sequantur, &c. Quæ vide* in speciali tractatu *de* Numeralibus.
    2. Convenientia, *quæ consistit*
      1. in restrictione ה articularis, *de quâ not. quod Adjectivum debeat habere* ה *articulare, quando idem habet Substantivum. Verum non econtra; natura enim in Adjectivo sæpe format Superlativum, e.g.* הָאִישׁ הַגָּדוֹל *Vir magnus, contr.* שֶׁמֶן הַטּוֹב *oleum quod bonum est, i.e. optimum.* (§. 6.)
      2. in identitate Generis & Numeri. *Cujus enim Generis & Numeri est Substantivum, ejusdem etiam gen. & num. debet esse Adjectivum,* (§. 7.) *Cui identitati opponitur* enallage generis & numeri, *quæ tam vera est, quam enallage restrictionis* ה *articularis, si enallage sumatur pro modo nobis incognito, juxta quem sufficit dicere. Enallage est, ita ut non addatur ratio. Talis Enallage figmentum & monstrum est, ac si in Latinismo vellem dicere,* MALUS MULIER. (§. 8. *Cum ergo videtur, quasi numerus & genus sint diversa, danda est ratio certa, ne ambiguitas & barbaries inducatur.* (§. 9.) Consistit autem ratio.
        - diversi generis in relatione { ad dignius, ad neutrum, ad signum & ad Significationem naturã.
        - diversi numeri { 1. in distributione 2. in dignitate (§. 10.)

- 2. Verbũ, (*Mem. IV*) *quod consideratur*
  - *In speciali Idiotismo linguæ sequitur.*
    - 1. Simpliciter, (§ 1.) *ubi observandum est, quod* Verba ponantur, *& sumenda sint*
      1. in significatione suâ primâ & formali, *quam contextus aliquando ad certam materialem restringit, aliquando retinet, e.g. Ps. 56.* עַל אָוֶן פַּלֵּט לָמוֹ *propter iniquitatem emitte eos, Ubi* פלט *ex naturâ contextus retinet formalem significationem.* (§. 2.)
      2. in significatione eâ, quam infert natura Conjugationis, Temporis, Personæ, &c. *In qua illatione nulla est agnoscenda alloiosis, seu enallage, vel quocunq; Nomine monstrum illud veniat,* (§. 3.) *Specialiter hic not.*
        1. de Conjugationibus, *quod* { *secunda & tertia passiv. habeant significationem purè passivam; reliquæ autem pro ratione formæ & activè & passivè significare possint.* (§. 4.)
        2. de Impersonalibus, *quæ aliquando contrariari videntur, quod in L. Heb. exprimantur & per primam & per secundam & per tertiam personam & per singul. & per plural. tam per Activum quam per Passivum, &c.* (§ 5.)
    - 2. Conjunctim, *quatenus combinatur*
      1. Convenientia Verbi cum Nomine *in genere & numero, videl. cum in Propositione conjunguntur; aliàs ut ex omnibus linguis patet, non est opus. Zach. 9.* גַּם אַתְּ בְּדַם בְּרִיתֵךְ שִׁלַּחְתִּי אַסִּירַיִךְ מְבוֹר אֵין מַיִם בּוֹ שׁוּבוּ לְבִצָּרוֹן אַסִּירֵי תִקְוָה *Extra propos.* שִׁלַּחְתִּי *est Masc.* בְּרִיתֵךְ *Fœm. In propos.* שׁוּבוּ *Masc.* אַסִּירֵי *itidem Masc.* (§. 7.)
        Ubi simul not. quod etiam hic nullæ sine ratione agnoscendæ sint alloioses, (§. 8.) *etiamsi Nomina Dignitatum, concretiones, collectiones &c. ex sua natura & textus ratione specialem soleant sequi naturam in Numero.* (§. 9.)
        - Cum Nomine, *& ita constructionem gignit Nominis cum Verbo. Ubi cujus casus Nomen sit in reductione Latinâ, ipsum Verbum docet.* (§. 6.) *Specialiter autem hic observ.*
          - 2. Constructionis ratio, *quæ fieri solet.*
            - vel sine particulis, (§ 10.) *& ita præsertim Nominativus non assumit particulas præter* ה *articulare,* (§. 11.) *In quibusdam tamen locis videtur venire cum alia particula. At tunc sciendum, quod*
              - *vel verus sit Accusativus non Nominativus, e.g. Deut. 20. 18* לֹא יְמֹל אֶת־לֵבָב
              - *vel passivum Impersonalitatis naturam cum actione inducit.* (§. 12.)

              Ubi simul not. de ל, *quod non faciat Nominativum, sed tantum ad eundem pro ratione significationis Nomen aliquod reducat, e.g. Ps. 54.* אֲדֹנָי בְּסֹמְכֵי נַפְשִׁי *Dominus est in Sustentantibus animam meam, i.e. in iis rebus quæ sustentant &c.*
            - vel mediantibus *particulis, sicuti Dativus & reliqui casus solent construi, mediante scilicet* ב, ל, מ, מן, אל, על, ער, אחר *&c. quæ in ipso Verbo immutare solent materialem significationem, quando autem & quomodo, videatur in Speciali tractatu. Obiter autem h. l. notetur, quod etiam si tales particulæ mediantes nihil in reductione ad L. Latinam significare debeant, in sensu tamen naturali earum respectus non sit negligendus. e.g.* וְהָיִיתָ לִבְרָכָה *Et eris benedictio, Germ.* Du solt zum Segen werden.
          - 3. Ellypses *& alia hujus rei genera, de quibus sciendum est, quod in L. Hebraica non dentur, nisi tantum in reductione ad Latinam Linguam.*
        - Cum alio verbo, *præsertim Tempore Infinito, quod in eo casu est Nomen sensuale, unde quando à se ipso regitur, vel sub forma Nominis vel sub forma Infiniti, inducere solet emphasin, e.g.* מוֹת תָּמוּת

- 3. Pronomen,
- 4. Particulæ } *De quibus ob chartæ angustiam hic non potuit agi. Vide de iis specialem Tabulam in seq. pagina.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0036
DFG

- In Cap. ult. restat Idiotismo.
  - 3. Pronominum (Memb. V.) de quib. sciend.
    - in genere, *quod ejorũ Constructio satis trita sit & nota, præsertim quod vicem Nominis in propositione sustineat: sæpè tamen Nominis repetitio censetur grata e. g. sic dicit Dominus i. e. sic dico Ego.* (§. 1.)
    - in specie
      - *de Relativo, quod lateat*
        - vel in præpositio אֲשֶׁר tantùm
        - vel in præposita particula & postpositio affixo simul אֲשֶׁר בּוֹ
        - vel in postpositra particula tantum. *Ubi simul observ. quod* ellypsis אֲשֶׁר לֹא *nulla sit, imo naturæ communi contraria, modo supra traditum naturale constructionis genus observetur* (§. 3.)
      - de Demonstrativo, *quod in certo positu veniat pro verbo Substantivo, & ita sit verbum sensuale,* אֲנִי הוּא *ego sum; in quo positu non negligitur demonstrativum* ego sum ille. הוּא *autem adhibetur & ad primam & ad secundam personam.*
  - Particularũ, de quibus not.
    - in genere
      1. *quod aliquando ex præcedentibus sint repetendæ.*
      2. *quod fiant etiam Nomina sensualia* דְּמֵי חִנָּם *sanguines frustra i. e. sanguinis innocentiæ*
    - in specie
      - de separabilibus, *quod quandoq; componantur cum inseparabilibus, ob duplicem respectum, quem involvunt* §. 8.
        - אַל תַּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ
        - Ne projicias me â facie tua *prior respectus est* לְפָנֶיךָ *posterior* מִפָּנֶיךָ
      - de inseparabilibus, præcipuè
        - de כ *quod quando iteratur, similitudinem cum fundamento inducat* כָּעֵת כַּכֹּתָן
        - de ל *quod quandoq; veniat pro* וּבֵין

Et tantum de idiotismo Linguæ pro ratione instituti proposuisse sufficiat. Multa quidem alia maximè necessaria huc referri potuissent, Verum ea sufficienter suppeditabit Apodixis Script. S. *Cujus publicationis dilationem non* Autori, *Dno* BOHLIO, sed ejusdem Adversariis Lector benevolus adscribat & imputet. *Coronidis loco de constructione naturali notetur generalis Regula:* Qui vult textum sacrum resolvere, sumat voces prout stant, & adhibeat sanam rationem, & omnia erunt salva & facilia וַיְהִי מַבְרִיל בֵּין מַיִם לָמָיִם *Et sit distinguens inter aquas ad aquas* einen Unterschied zu machen zwischen dem Wasser / wegen des Wassers *Communis ratio statim applicat. Psal. 5. 56.* וְשִׂלָּה הַשָּׁמַיִם וְיוֹשִׁיעֵנִי חֵרֵף שֹׁאֲפִי בֶּאלֹהִים בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא *Ego in DEO speravi non timebo i. e. qui in Deo speravi &c. Ps. 57. 4. Mittat ex cælo & salvet me, hoste me opprobriis tegente* שֹׁרֵף שֹׁאֲפִי *est superbundãs, ob paupertatẽ L. Latinæ participia præterita activa exprimere nõ possũ. Job. 19. v. 24.* וַאֲנִי יָדַעְתִּי *Et ego certe scio,* גּוֹאֲלִי חַי *vindex meus vivit* וְאַחֲרוֹן עַל עָפָר יָקוּם *qui ultimus juxta pulverem stabit. Una hæc est Propositio directa, reliquæ indirectæ, Usq; ad Athnach componitur taliter:* Ego novi redemptorem meum vivum, diligo, intime complector illum, vi formæ; *post Athnach est adjunctum, unde significat.* Qui. *Hinc talis sensus;* vindex ille Messias qui juxta pulverem meum stabit, ceu goel juxta suũ clientem, *ut vindicet ipsum ab interitu, & ex statu nihili, redigat in statum* ✠ *aliquid; ille â me satis notus & intimè amatus est. Hinc etiamsi id indocti non credant, rectissime vertit Lutherus:* Und er wird mich auß der Erden aufferwecken. *Etiamsi enim pulvis mearum manuum hæreat in patibulo germanico, pedes in fornace babylonica, cor in corde corvi Islandici, caput in carcere Herodis, & dorsum in officina carnificis Hispani, rectè tamen dico, Goel meus (*vi formæ *propinquus) stat ut omnipræsentissimus Deus, juxta & supra pulverem meum, ut vindicet ipsum ab interitu. Hinc vanus metus est, quasi posset in nihilum redigi & manere nihil.* וְאַחַר עוֹרִי נִקְּפוּ זֹאת *& post cutem meam, detritis his omnibus,* וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ *tunc in carne mea videbo Deum. Hinc in primo inciso* ✠ *Athnach propositio non est directa sed indirecta. Rusticus ergo ex communi ratione videt, præteritum esse participiũ sensuale. Præteritum* נִקְּפוּ זֹאת *significat extra contextum detriverunt hoc i. e. postquam post cutem meam detriverunt hoc totum; nam & latini carent participiis præteritis activis. Post cutem meam, quando ea jam cessaverunt esse.*

SOLI DEO GLORIA.

AD BENEVOLUM ET CANDIDUM LECTOREM.

Putassem quidem, Lector benevole, Tabulas hasce abq; erratis & vitiis typographicis prodituras esse, verum spe illâ decidi, inveniuntur enim, præsertim in prioribus paginis, quarum correctioni, ob alias occupationes, invigilare non potui, sphalmata quædam satis gravia. Quamvis autem ea ex contextu facillmè animadverti possent, tamen potior ipsemet notavi & apposui, amicissime rogans, ut illa corrigas, antequam ad legendas tabulas accedas. Tab. 2. m. 4 §. 9. pro עֵינָיו *leg.* עֵינָיו §. 13. *l.* נָשׁוּר *Tab. 3. §. 15. pro* וּת *l.* וּת §. 34. צָאוּ *del. - sub* א *Tab. 4. m. 3. §. 17.* וַיָּקֶם *pro* וַיָּקָם §. 8. *l.* הַפְּקֻדִּים §. *eod.* ante chirek *l.* post chirek *m. 4. §. 7. pro* cholem *subst.* chirek *Tab. IV. §. 2. l.* קְנִי §. 7. in segol mut. *l.* in cholem mut. §. 8. schurek *l* & schurek, *in* §. 10 (*nescio quo ad verso fato*) *irrepserunt ex alio quodam paragropho hæc verba, kamets tsere, & cholem mut. in opositas parvas. pro quibus substituè. PATACH, CHIREC PARVUM & KYBBUTS* mut. in opposita magnas [Quod sphalma etiam recurrit, §. 19. ubi eodem modo est corrigendum] §. 12. *pro* שְׁאַר *l.* שְׁאָר §. 17. *l.* חֶם *Tab. 6. m. 13. §. 1.* priores *l.* posteriores *Tab. 7. §. 4. pro* נ *l.* פ §. 8. sub ר *l.* ante ר §. 27. *pro* quando præcedit *substit.* quando seq. §. 28. *pro* segol *in quibusdam exempl. l.* tsere *T. 8. m. 2. §. 8. l.* בַּרְזָל §. 14. *l.* נָבוֹזֶה *m. 5. §. 3. l.* עָלֵינוּ *T. 10. §. 6.* Jerach - *vert.* ˇ *T. 12. §. 7. pro* יִרְאֵי *l.* יִרְאֶי *T. 13. §. 8. l.* אָרֶץ *T. 14. m. 9. §.* 1. י tertiæ sing. *add.* & plur. *T. 15. m. 19. §. 1. pro* פ *substit.* פּ *Tab. 16. m. 23. §. 2. pro* כְּבָס *l.* כְּבָס *m. 28. §. 3. l.* שְׁעֶשַׁע *m. 38. §. 2. pro* ׂ *substit:* ׁ *T. 17. m. 47. l.* תָּפְקָד *T. 19. §. 5. l.* חָטָאת *m. 4. §. 5.* וַיָּשַׁב *l.* הַיָּשַׁב §. 12. *l.* נִיחַ *ibid.* תִּתְיַצֵּב *l.* תִּתְיַצֵּב *T. 21. lin. 10. l.* אָמְלַל *m. 38. §. 2. pro* אַלָּף *l.* אֶלֶף §. 10. *l.* עַשְׂתִּי *T. 24. lin. ult. l.* רוּחַ *T. 26. m. 1. §. 4.* הַבְּרָכָח §. 28. *l.* בֵּאלֹהִים §. 7. *l.* יְהוָה *lin. ult. l.* הַהֲבָרִים *T. 27. m. 1. §. 6.* בְּךָ *l.* בְּךָ *Tab. 23. m. 6. §. 5.* אַלָּף *l.* אֶלֶף §. 10. *l.* עַשְׂתִּי *T. 24. lin. ult. l.* רוּחַ *T. 26. m. 1. §. 4.* הַבְּרָכָח §. 28. *l.* בֵּאלֹהִים §. 7. *l.* יְהוָה *lin. ult. l.* הַהֲבָרִים *T. 27. m. 1. §. 6.* בְּךָ *l.* בְּךָ *in 7. §. 1. l.* וַיֶּכֶל *Tab. 32. §. 7. dijiciendum l. dejiciendum. Si forsan alia occurrant, erunt leviora; sic aliquot literas puncto abundare invenies,* ש *ut &* ו *&* י *sæpe puncto carere videbis, aliquoties commata male collocata deprehendes. Quæ omnia pro tuo candore & judicio ipsemet corriges. Præterea in quibusdam Capitibus ad meliorem Tabularum dispositionem ordinem paragraphorum immutavi, numerum autem semper retinui, ne turbarem eos, qui hanc Grammaticam manu descriptam secum habent. Capita in certas Tabulas dispescui, pro ratione chartæ; ob cujus angustiam sæpè ea Membra, quæ in unâ tabula proponi potuissent, separare coactus fui. Alia, quæ monere possem, omitto. Præmatura & præpostera hominum curiosorum judicia, quibus etiam procul dubio* hæ Tabulæ *sub jacebunt, non moror. Carpant quicquid velint, meâ parum refert. Tu interim*

candide Lector *candidè judica, Vale & fave.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0037
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0038
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0039
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0040
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0041
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0042
DFG

3. *ANALOGA eorundem ex Verbis* FORMATIO. (*Memb. V.*) *Quæ cognoscitur partim ex formis, partim ex literis servilibus, earumq; Vocalibus* (§. 1.) Ubi obiter notand.

1. Ex Conjugatione tertia & secunda reciproca nunquam formari Nomina nuda, sed aucta, ex reliquis autem & nuda & aucta,

2. Vocales sub servilibus præformativis aliquomodo testari de Conjugationibus. *Sic* { *Primæ Conj. nota est* chirek & Segol, *e.g.* מְנַהֵל / *Secundæ indicium est* Scheva sub servili, & secunda radicalis dagessata fortiter, תְּבַלּוּל / *Tertiæ signum est* Patach, *e.g.* מַלְבּוּשׁ (§. 2.)

4. FORMÆ Nominũ descendent: ex verbis

Perfectis (*Mem. VI. §. 1.*) *Ex quibus proveniunt formæ*

1. Simplices seu nudę, *formatæ ex Conjugat.*

PRIMA, Et hæ distinguuntur in 7. classes, (§. 2.) *quarum*

Prima continet 6. formas *videlicet* 1. זָכָר 2. זָקֵן 3. שָׁלִישׁ 4. נָדוֹל 5. עָצוּם 6. אָוֶן (§. 3.)

Secunda comprehendit 5. 1. חֵבֶל 2. צֵלָע 3. אֵזוֹר 4. אֵבוּס 5. שֵׁבֶט (§. 4.)

Tertia habet unam, *nim.* שְׁיָלָה (§. 5.)

Quarta continet, 5. *videlicet* 1. קֶרֶשׁ 2. אוֹצָר 3. אֵיב 4. אַפִּיר 5. תְּהוֹ (§. 6.)

Quinta proponit unam, *nim.* עוֹנֶב (§. 7.)

Sexta exhibet duas 1. אֶרֶץ 2. בֵּין (§. 8.)

Septima comprehendit octo 1. כְּתֶב 2. דְּבַשׁ 3. פְּאֵר 4. שְׁכֶם 5. כְּפִיר 6. שְׁאוֹל 7. זְבוּל 8. נְאֻם (§. 9.)

SECUNDA, Et hæ sunt

1. נֶגֶב *Quò etiam referri potest Nomen* פָּרָשׁ (*eques*) *veniens pro* פֶּרֶשׁ *&c.* 2. מַקֵּל 3. רְתוֹק 4. לַפִּיר 5. תְּנוּר 6. אִכֶּר 7. אְוִר 8. צִפּוֹר 9. שְׁקוּץ 10. סֶלַע 11. סְבוֹל 12. כֶּסֶת *&c.*

Quibus annumerantur omnes formæ illorum Nominum, quæ plures radicales habent quam tres, e.g. טִפְסַר *&c.* (§. 10.)

2. Auctæ, *vel ab initio vel in fine, partim ex Conjugatione primâ, partim ex secundâ, partim ex tertiâ. Quæ ad evitandam prolixitatem & confusionem hic omittuntur; possunt autem omnes desumi ex* Kimchio.

Imperfectis, *De quibus scicend.*

in genere, quod talia Nomina commodè reduci queant ad formas perfectas, *Sic* מָקוֹם *potest referri ad formam* מִזְמֹר *quasi dic.* מִקְוֹם (§. 11.)

in Specie

1. quod â Verbis habentibus tertiam radicalem ה vel primam Joht ut plurimum formentur Nomina Monosyllaba, desinentia in tsere vel aliam vocalem, *Sic â R.* נָעַץ *form. Masc.* עֵץ *Fœm,* עֵצָה *â* בָּנָה *descend.* בֵּן *&c.*

2. quod ab iis quæ abjecerunt secundam ו, formentur Monosyllaba desinentia in Chirek, *e.g.* רִן *â* רָן (§. 12.)

5. QUALITAS (*Memb. VII.*) Cujus ratione Nomina sunt vel Substantiva vel Adjectiva, (§. 1.) *Quæ se habent sicuti in Latinissimo,* (§. 2.) *Extra* Numeralia, *quæ & Adjectiva & Substantiva esse præsumuntur, unde etiam in positu præcedere possunt, e.g. Esa.* 4. *v.* 1. שִׁבְעָה נָשִׁים (§. 3.) Hâc occasione *simul* agendum est de Numero Hebræorum, *& notandum* quod exprimatur

vel per Voces seu Nomina Numeralia, *quæ duplicia sunt nimir.*

1. Cardinalia (§. 4.) *qualia sunt* אֶחָד *&* אַחַד *unus* אַחַת *una* שְׁנַיִם *duo* שְׁתַּיִם *duæ,* שְׁלוֹשָׁה שָׁלוֹשׁ *tres sic* אַרְבַּע *quatuor* חָמֵשׁ *quinq;* שֵׁשׁ *sex* שֶׁבַע *septem* שְׁמֹנֶה *octo* תֵּשַׁע *novem* עֶשֶׂר *decem &c. Sic* מֵאָה *centum* אֶלֶף *mille* Quæ Cardinalia â tribus usq; ad decem sub terminatione Masculina sunt generis Fœminini, sub terminatione Fœminina gen. Masculini, (§. 5.)

Simplicia *sc. ab uno ad decem. e.g.* רִאשׁוֹן *primus* שֵׁנִי *secundus* שְׁלִישִׁי *tertius* רְבִיעִי *quartus* חֲמִישִׁי *quintus &c.* (§. 7.)

2. Ordinalia (§. 6.) *quæ s. vel*

Composita, *nim. reliqua.* In quâ compositione notand.

1. quod Ordinalia â Cardinalibus non differant, *e.g.* שְׁנֵים עָשָׂר *duodecim & duodecimus* (§. 8.)

2. quod compositio fiat per simplices, *& numerus vicenarius profundamento seu radice habeat denarium, trigesimus ternarium, & sic consequenter, ita tamen ut radix mutetur in numerum pluralem, e.g.* עֶשְׂרִים *viginti & vigesimus,* שְׁלוֹשׁ וְעֶשְׂרִים *vigenti tres, & vigesimus tertius,* (§. 9.)

3. quod â denario usq; ad vicenarium compositio fiat, sine copulâ ו, post vicenarium autem cum Copula.

4. quod minor numerus semper præponatur, *e.g.* אַרְבַּע עֶשְׂרֵה

5. quod numerus undenarius pro אַחַד assumat, עַשְׁתֵּי עָשָׂר *hinc dic.* עַשְׁתֵּי *undecim & undecimus,* (§. 10.

vel per literas alphabeticas, *ita ut* א *notet unum,* י *decem,* כ *viginti, & sic deinceps, usq; ad* ק *quod centenarium denotat.* (§. 12.) *Ubi simul observ.*

1. quod compositio fiat per literas simplices *ab* א *usq; ad* י, *e.g.* יא, יב, יג *&c. ita tamen, ut notetur Specialis compositio decem & quinq;, quæ efferuntur per novem & sex.* טו *pro* יה (§. 13.)

2. quod centenarius exprimatur per ק, duplicatus per ר, & ita consequenter. *Unde si multiplicetur numerus, multiplicandæ etiam sunt literæ centenarium designantes, e.g.* תרק 700. (§. 14.)

3. quod millenarius exprimatur per Aleph punctatum. *Ex quo principio etiam reliquæ literæ ratione multitudinis, & millenarij & centenarij dicuntur. e.g.* אוֹלח 1638. (§. 15.)

4. quod Judæorum numerus in modernis Bibliis usitatus referatur ad vulgatum nostrum, si addantur 240. (§. 16.)

Vidimus duo Accidentia NOMINUM. *videlicet* ת articulare, & n. li- t

the scale towards document
Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No. 0944
Patch Reference numbers on UTT
Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn778431363/phys_0043
DFG